

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 109 / 15 Eylül 1990 / 2.50 DM

KÜRDİSTAN AYAKLANMAYA GİDİYOR!

- Nusaybin esnafı tekrar kepenk kapattı
- Kerboran ve Cizre'de halkın kitlesel başkaldırısı ancak askeri işgalle durdurulabildi
- Batman'da şehit savaşçı Mehmet BİLEN'in cenaze merasiminde en az 4000 yurtsever yürüdü. Uludere-Şirîş köylüleri, Uludere-Şirîş yolunu barikat kurarak kapattılar

□ Şehit Mahmut TANRIKULU Eylem Grubu, Diyarbakır'da Fatihpaşa polis karakolunu bastı. Karakol tahrip edildi, çok sayıda polis öldürüldü

□ Şırnak-Cudi ve Uludere Kato ve Hoze'de, büyük çarpışmalar. Cudi'de 30 asker öldürüldü

□ Nurhak ilçe merkezi basıldı, ilçe bölüğü roketlendi

□ ARGK, Pazarcık ilçesinde askeri devriyeye pusu kurdu

□ ERNK, Diyarbakır, Batman, Nusaybin, Cizre, Kerboran ve daha pekçok il ve ilçede peşpeşe bildiri dağıttı

□ Nusaybin'de 1 ajan, Çatak-Müks ve Eruh-Terhêm'de 3 korucu cezalandırıldı

□ Batman askeri havaalanında çıkan büyük yangında, roket deposu yandı

□ E-24 karayolunda Saklane köprüsü havaya uçuruldu

□ Malatya-Doğanşehir: Askeri malzeme taşıyan bir yük trenine yapılan başarılı gerilla sabotaj eylemi sonucunda, trenin birkaç vagonu tamamıyla tahrip edildi

□ Pazarcık'ta Orman İşletmesine ait bir şantiye gerillalar tarafından tahrip edildi

Diyarbakır, Nusaybin, Kerboran, Şirvan, Genç, Pazarcık, Araban ve Hakkari'de çıkan çeşitli çarpışmalarda 21 ARGK savaşçısı kahramanca direniş içinde şehit, 1 savaşçı da yaralı olarak esir düştü

HABERLERİ 3-5. SAYFALARDA

Kürdistan'da sömürgeci vahşete ölçü biçmek olanaksızlaştı

- Cizre'de Abdurrahim Tanrıbilir adlı yurtsever işkencede katledildi
- Uludere-Hilal'de Halit Benek adlı yurtsever Mala Bayrê çeteleri tarafından vahşice katledildi
- Cizre'de Gürşin adlı yaşlı bir yurtsever, oğlu ARGK savaşçısı olduğu iddiasıyla özel tim elemanları tarafından evinde katledildi
- Eruh'ta belirsiz bir mayına halka ait bir araç çarptı, içindekilerden 2 yurtsever yaşamını yitirdi
- MİT, Muş-Zengök otelini ikinci defa bombaladı. Patlamada bir Batmanlı ve yurtsever, diğeri Adanalı olan 2 öğretmen parçalanarak can verdi

- Kürdistan'da bir haftada gözaltına alınan ve tutuklananların sayısı 1000'i aştı. Hakkari, Van, Siirt, Şirvan, Eruh, Şırnak, Cizre, Nusaybin, Kerboran ve Pazarcık'ta yüzlerce yurtsever gözaltına alındı
- Yeni sömürgeci yasa; ya korucu olacaksın, ya köyünü terk edeceksin ya da öleceksin. Siirt, Eruh, Şirvan ve Şirvan'da 10 köy daha boşaltıldı. Cudi'de yakılan köylerin ateşi Şirvan'tan seyretiliyor
- Uludere-Şirîş köylüleri perişan, ama direniyorlar
- Pervari-Hol ve Kal köylüleri çadırlarda aç ve perişan durumdadır

----- HABERLERİ 6-7. SAYFALARDA -----

Helsinki görüşmesi neyin dönüm noktası?

Ortadoğu'da esmekte olan savaş rüzgarları dünyayı sarsmaya devam ederken, Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de Sovyet lideri Gorbaçov ile ABD başkanı Bush arasında yeni bir görüşme gerçekleşti. Gorbaçov ile Bush arasında 9 Eylül günü yapılan bu görüşme, Bush'un başkan seçilişinden bu yana -Malta ve Washington'dan sonra- gerçekleşen üçüncü görüşme oluyor. Diğerlerinden farklı olarak ABD başkanı Bush'un çağırısı ve önerisiyle gerçekleşen Helsinki buluşmasının gündemi de geçmişteki benzer toplantılardan farklılık arz etmekteydi. Bu kez gene dünya sorunları ya da iki ülke arasındaki ilişkiler değil, belli bir sorun, yani Körfez krizine çözüm bulma sorunu ağırlıklı olarak ele alınan konu oldu. Buna rağmen her iki taraftan da pek çok yetkili ve yorumcu, bu görüşmenin önemli bir dönüm noktası olacağını söylediler ve yazdılar. Gerçi geçmişteki benzer görüşmeler için de böyle nitelermeler yapmanın neredeyse bir alışkanlık haline getirildiği biliniyor. Ama yine de bu yorumlarda belli oranda gerçek payı olduğu söylenebilir. Çünkü hem Ortadoğu ve hem de genelde dünya için nasıl bir gelecek öngörüldüğü bu buluşmada daha belirgin olarak açığa çıkabilirdi. Nitekim Helsinki'de bu tutumlar adeta pratik bir sınavda geçmiş oldu; özellikle Gorbaçov'un işbaşına geldiğinden bu yana bir arayış içinde bulunan Sovyetler tarafının yönelimi biraz daha netlik kazanmış oldu.

Helsinki görüşmesinin ana gün- Devamı 16. sayfada

Almanya, İsviçre, Fransa, İsveç ve Avusturya'da Devrimci Birlik Platformu'nun düzenlediği "10. yıldönümünde Türk faşizmini protesto mitingleri"ne binlerce yurtsever, devrimci katıldı

Haberleri 8-9. sayfalarda

1960-1990 sürecinde Ortadoğu: Türk egemenlik sisteminin bölge halklarına karşı konumu

Ortadoğu halkları kendi özgür iradeleriyle kendi kaderlerini çizemediklerinden gelecekları üzerinde hep emperyalist sömürgeci güçler etkin oldu. Bu nedenle tarihlerini ve bölgedeki önemli gelişmeleri sıralarken, yine bu dış güçlerin bölgenin statükosunda yarattıkları temel değişiklikleri, bu değişikliklerin yaratıl-

dığı zaman dilimlerini esas alarak aldık. Kaldı ki, bölgede fiili emperyalist işgal 1945'e kadar devam etti. Milli yönetimler, Arap aleminden başlamak üzere ancak 1956 Mısır subaylar hareketi ve iktidarından sonra gelişti. Bunu 1957'de Suriye'deki Milli yönetim ve 1961'de Baas iktidarı Devamı 12. sayfada

YJWK
ÖRGÜTLENME
SORUNUNU
AŞMAK İÇİN
KÜRDİSTAN
KADINININ ÇOK
GENİŞ DESTEĞİNE
SAHIPTIR

14. sayfada

TC'nin Körfez'de savaş hazırlığı ve bunun burjuva basına, ekonomiye ve halka yansması

11. sayfada

1989 yılı atılımı şehitlerimizden Salih (Filit ASLAN) yoldaş, 1966 yılında, Van-Başkale ilçesinin Güroluk köyünde, geçimini hayvancılıkla yapan orta halli bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Kalabalık bir ailenin ortanca çocuklarından biri olarak dünyaya gelen Salih yoldaşın yurtsever ve kendi deyimiyle sağlıklı bir aile ortamında yetişmesi, kişiliğinin daha küçük-lükten güçlü özellikler edinmesine katkıda bulunur.

İlkokulu köyünde okuduktan sonra, Van-Merkez ilçede orta dereceli okullara gider. Daha küçük yaşta iken bir kan davasında babasını kaybetmenin ve içine girmiş oldukları kanlı çelişkinin ağırlığını yaşar. Bu olaylar O'nu düşündürücü gelişmeler olarak cereyan eder. Ticaret Lisesini bitirdikten sonra 1986 yılında, Dicle Üniversitesi Diyarbakır Meslek Yüksekokulu İşletme Bölümü'ne kaydını yapar. Kişilik yapısı olarak sürekli emek üretkeni olması gereği, tatillerde ailesine yardımcı olur. Okuduğu okulları başarı derecesiyle geçer. Başarılı bir öğrenci olma durumu, yüksekokuldan mezuniyet belgesini alana kadar devam eder.

Salih yoldaşın aile ve çevresinin yurtsever ve parti yanlısı olması, bazı akraba fertlerinin mücadele taraftarı olmalarından dolayı sömürgecilerce tutuklanıp zindanlara atılması gibi siyasal ortam, O'nun daha küçük yaşlarda yurtsever ve ulusal kurtuluşçu militan olarak yetişmesine yakından ve sıcak sıcakına etki yapar. Bu yaşlarda nasıl onurlu bir yurtsever olarak yetiştiğini bir anket sorusuna verdiği cevapta şöyle dile getirir: "Hayatım boyunca beni çok üzen olay, TC okullarında okuduğum sıralarda Türk burjuva çocuklarının bana 'Dağdan gelen bağdakini kovar' demeliydi. Çünkü faşist Türk sömürgecilerinin Kürt halkı üzerinde yaptığı baskı, işkence, zulüm ve vahşetin tüm gerçekliği burada yalmaktaydı." Yaşamda doğrudan tanık olduğu sömürgecilik koşulları, halkın içinde bulunduğu kötü ve geri durum, yöresel dengesizliklerin bile muazzam ölçüde olması; daha 1978'lerde babasının ölümü vesilesiyle tanıştığı anlamsız aşiret çelişki ve çatışmaları; ve nihayet, aile ve çevresine yurtsever ve PKK taraftarı oldukları gerekçesiyle yapılan sistemli baskılar, işkenceler, tutuklamalar, zindanlar, hatta bu gelişmelerde iğrenç bir şekilde sırtarak büyük rol oynayan ihanet, Salih yoldaşı derinden düşünen bir beyin ve ulusal kinle biçinlenmiş yürekli bir militan olarak yetiştirir. O bütün bunlara es geçecek

Gelecek vaadededen bir militandı FİLİT ASLAN

bir yaratılıştadır değildir. Aksine bütün bu gelişmeler ve hergün eylemlilikle gelişen ulusal kurtuluş savaşımızın sürekli etkisi, O'nun sorumluluk duygusu ve ölümüne fedakarlık özelliğini köklü bir şekilde geliştiriyor.

Salih yoldaş, 1982 yılında partimizin ilk olarak ülkeye geri dönüş yapıp savaş hazırlıklarına başladığı dönemde, bilinçli bir şekilde mücadeleden etkilenir ve sempati duymaya başlar. Salih yoldaş, partiye hiç bir ilişkisi olmadığı halde, dolu yurtseverlik duygularıyla kendi başına mücadeleye hizmet etmeye, birşeyler yaratmaya çalışır. Kırsal alanda ve okulda kitleler arasında propaganda etkinliğinde bulunarak bu yönlü değer üretir ve giderek tanınır. Ayrıca işbirlikçi ve ajan faaliyete karşı da duyarlı davranır, bu faaliyeti yürütenleri tesbit etmeye çalışır.

1988 yılında kendi yöresinde parti faaliyetinin gelişmesiyle, Ekim ayında tanıştığı ilk partili yoldaş vasıtasıyla tereddütsüzce hemen saflara katılır. Yüksek okulu bitirdikten sonra muhasebeci olarak çalışmak ister. Ancak, parti saflarına katılmak için imkanlar doğduktan sonra bu isteminden vazgeçerek silahlı savaşımın içerisinde yerini alır.

Partiye katıldıktan sonra kendisinde tutulmaz bir coşku ve ruh rahatlığı hakimdir. "Yaşamım boyunca beni en çok sevindiren olay, partili arkadaşlarla görüşüp, parti saflarına katılarak, düşmana karşı olan kinimi, onu topraklarımızdan söküp atmak için boşaltma imkanına kavuşmaktır" derdi.

Parti saflarına katılışıyla birlikte mücadele konusundaki ciddiyeti, son derece uyumlu yaşamı ve basit-büyük, her göreve bütün benliğiyle koşmasıyla, hemen ilgi ve dikkatleri üzerine toplar, tüm arkadaşların sevgi ve saygısını kazanır. Parti yönetimi tarafından "Gelecek vaadededen bir arkadaş; O'na hakettiği olanağı sunmak gerekir" yarısına varılarak kendisine bu temelde yaklaşıldı. '88-'89 Benavok Direniş Şehitleri Kış Dönemi Eğitim Devresi'ne alınır. Salih yoldaş eğitime dört elle sarılır. Kendisini tek yönlü değil, hem askeri hem de siyasi yönden hazırlar. Pratiğin denek taşında sınanma sonucu, en çok yararlı olacağı alanı seçecektir. Çünkü, eğitim adayı Salih yoldaş, en doğal hakkı olan eğitiminden de parti çıkarları için fedakarlık yapmak zorunda kalacaktır. Henüz eğitimini tamamlamadan kışın ortasında (Ocak ayında) Çukurca alarına gidip faaliyet yürütmek için, parti tarihimizin bilinen Zagros yolculuğunda O da

bulunur. Bu yolculukta diğer arkadaşların yanısıra kendisinin de ayağı soğuktan yanar. Kendisini bitirici zorluklar karşısında güçlü bir şekilde kanıtlaması bu yolculukta iyice açığa çıkar. Salih yoldaş, hiçbir sorun çıkarmadan, her türlü zorluğa sessizce ve ondan beklenecek bir büyüklükle göğüs gererek ölüm-kalım savaşı veren birliğe yardımcı olmak için bütün üstün fedakarlık özelliklerini konuşturur. Direngenliği sayesinde kendisini ayakta tutarak düşmeyen az sayıdaki arkadaştan biri olur. Ve gruba yardımcı olmak için her tarafa, her işe koşar. En önlere yürür, yol açar arkadaşlarının biriken silahlarını bitkin düşünceye kadar taşır, ikide bir geride kalan yoldaşlarını bekleyerek, onların yanına koşar, düşen yoldaşlarına her türlü yardımı yapar. Kar çarpması so-

nucu gözleri ağırır, göremez ve yürüyemez duruma gelir. Ama yine kendisini toplu ölümden kurtarmak için kamp kurduğunda, kampın birçok işini, bazen ayakta kalan kişiler olarak başka bir yoldaşıyla beraber yapar. O dönemde, partiye sunduğu değerlendirmesinde şöyle değiniyor: "A... ve Ş... arkadaşların ayak-kabuları ve çorapları buz tutmuştu, iki saat uğraştıktan sonra ayakkabılarını çıkartırdım. Tüm müdahalelerime rağmen arkadaşlar buz tutan çoraplarını çıkarmadılar ve böyle yattılar."

Ancak bütün bunlar O'nun için sorun değildir. Aynı değerlendirmesinde belirttiği üzere, O'nu esas üzen şey: Parti görevini yerine getirememeleridir.

Salih yoldaş bu olaydan sonra, bir yoldaşıyla birlikte Başkale'ye gider iki yeni savaşçı çıkarırlar. Bu eylemin başarısı O'nun moral ve kendine güven duygusunu iyice artırır.

Haziran 1989'da güvenilen ve umut beslenen bir militan olarak faaliyetlere yeni açılan Başkale alanına, bu sefer mücadeleyi uzun vadeli geliştirmek üzere bir mangalık kuvvetle, komutan yardımcısı sıfatıyla gider. İnanç ve umut sağlamlılığını, ruh büyüklüğü ve yüksek enerji gücüyle bütünleştirmiş olarak, alanda atılımın güçlü yaratılması için her şeyini ortaya koyar. Nitekim ça-

lışmalar sonucu Başkale-Gürpınar sahasında atılım gerçekleştirilir ve çalışmalardan ürün alınır. Tahmin edilmeyen gelişmeler yaşanır; hareketlilik beklennin de üstünde seyreder. Birliğin düşmanı zorlaması sonucu faşist ordu güçleri azgın yönelimler i-

"En çok nefret ettiğim şey, Parti ortamında bir kişinin kendisini diğer arkadaşlardan daha üstün görmesidir", "Bir göreve gittiğimde, eğer o görevi yerine getirmesem çok eziklik hissederim. Ayrıca yoldaşlarıma karşı sert davrandığım zaman, onları azarladığım zaman kendi şahsımdan nefret ederim"

çine girerler. Bu ortamda düşmanla şiddetli çatışmalar içine girilir. Faaliyetlere yeni açılmış bir alan olmasına rağmen, askerlik yasasının uygulanmasıyla seri bir biçimde çok sayıda yeni savaşçı çıkartılır. İşte böylesi gelişmelere Salih yoldaş önce manga komutan yardımcısı, birliğin büyümesiyle birlikte sırasıyla takım ve bölük komutan yardımcılığı sıfatıyla ön planda rol oynar. Gerçekleşen 10'un üzerindeki bütün çatışma ve eylemlerde aktif olarak yer alır. Bütün savaşçı çıkarma faaliyetinde (75'i aşkın sayıda savaşçı çıkartılır) enerjik bir biçimde emek sarfeder, kitle içinde dopdolu bir yürek ve umutla propaganda-siyasal çalışma yapar. Birliğin uyumlu yaşamı ve faaliyetinde kendisini katalizör eder. Yeni alınan savaşçıların eğitim sorununa ciddi bir biçimde eğilerek sürekli onlarla ilgilenir. Bütün bu çabaları sonucu halk içinde etkisini duyurur, savaşçılardan en çok sevilip sayılan yoldaşlardan biri olur. Parti tarafından da, yönetim görevlerine hazırlanmak için davamızın yarını açısından umutla bakılan bir yoldaştır artık.

O'na bu gücü veren bu derece sevilip-saygı duyulmasına neden olan şey: başta, derin yurtseverlik özelliği ve partiye olan büyük bağlılığıdır. Düşünen bir insan olarak Partinin tarihsel ve toplumsal gerçekliğini kavramış ve o temelde katılımlını yapmıştır. Partinin askeri ve siyasi çizgisine son derece güvenmiş, bağlanmış ve ona dayanıp pratiğe yürüyerek öylesine başarılı olmuştur. Zaten yurtseverlik O'nun tüm ruhuna, zevklerine kadar işlemiştir. Kendisi bir anket sorusuna "En çok sevdiğim isim Kürdistan, en çok sevdiğim renk kırmızıdır. Bu rengi bayrağımızda yer aldığı için bu kadar seviyorum" diyerek, bu duygusunu anlamlı bir şekilde dile getirmektedir. Pratikte, fedakarlık, cesaret ve alçakgönüllülük O'nun en göze çarpan kişilik özellikleriydi. Her işe ufak bir sorun çıkarmadan gerçek bir parti emekçisi olarak koşar, başarıyla yerine getirirdi. Düşman karşısında, çatışma ve eylemlerde ise, bir adım geri atmaz, düşmanın üstüne üstüne gider ve başarılı

savaş yeteneğiyle sonuç alırdı. Örgüt yaşamında kurallara harfiyen uyan disiplinli çalışmanın hemen göze çarpan örnek bir temsilcisiydi. Parti içi yaşamda her şey karşı mütevazı yaklaşmak ve dürüstlük, O'nun adeta ikinci ismi gibiydi. Emek ve başarı sahibi olduğu halde, bazı sermayesiz militan taslaklarının aksine bunlarla böbürlenmez, yoldaşlarına daima sıcak bir sevgi, şefkat ve yardımseverlikle yaklaşır. "En çok nefret ettiğim şey, Parti ortamında bir kişinin kendisini diğer arkadaşlardan daha üstün görmesidir", "Bir göreve gittiğimde, eğer o görevi yerine getirmesem çok eziklik hissederim. Ayrıca yoldaşlarıma karşı sert davrandığım zaman, onları azarladığım zaman kendi şahsımdan nefret ederim" derdi. Canlı, konuşkan, insanlarla sürekli ilişki içinde olmayı seven, araştırma ve öğrenmede arzu sahibi mizacını ise şöyle ifade ederdi: "Hayır, hiç yalnız kalmak istemem, hep insanlarla beraber olmak, tartışıp-konuşmak isterim."

Salih yoldaş, sık sık dile getirdiği üzere, özellikle Botan'ın sıcak savaş alanlarında savaşmak ve bu pratik içinde kendisini iyi bir gerilla olarak yetiştirmek istiyordu. Öyle ki Botan rüyalarını bile süslüyordu.

Ve bu arzusu yerine geldi. Van alanındaki başarılı faaliyetlerinden sonra, Aralık 1989'da, silahlı savaşın gelişkin alanlarından Çukurca'ya gitti. O alandaki mücadelenin kazanımları içini sevinçle doldurdu ve coşkuyla hemen faaliyetlere adandı. Kış dönemine girildiğinden dolayı ilk elden, hazırlık çalışmalarında geçici bir birliğin komutanı olarak aktif bir şekilde yer aldı. Ancak bir talihsizlik olsa gerek, henüz mücadelesine doymadan, 1989 yılı kazanımlarının verdiği büyük moralle 1990 Atılımına köpüren bir coşkuyla hazırlanırken mayın tuzağına basması sonucu şehit düştü. Coşku, moral ve dolu umutların mücadeleye yoldaşlarına devrederek aramızdan ayrıldı. Salih yoldaş, şehit olduğu dakikalarda da son defa partiye ve mücadeleye ölümüne bağlılık, yüce yoldaşlık ilişkisi ve soğukkanlılığın, kendisine özgü yiğitliğiyle uyguladı. Vücudu parçalanmış yaralı halde kendisini taşıyan yoldaşının teri üzerine damladığından; "Ayıp değil mi yoldaş, niye ağlıyorsun, hepimiz şehit olabiliriz, bu, biz devrimciler için doğal bir sonuç, üstüne ağlama" diyerek, hayatının en son anlarında bile halkı, ülkesi ve mücadeleyi nasıl derinden yaşadığını gösterdi.

Gelecek vaadededen, adanmış bir militan. En çok sevdiği kırmızı renkli bayrağa sarılarak, en çok sevdiği Kürdistan'ın koynuna girdi. Kürdistan O'nu yaşatacaktır.

Mücadeleye olan görev ve sorumluluklarını, kısa yaşamında layıkıyla ve şerefle yerine getiren Salih (Filit ASLAN) yoldaş, partimiz ve halkımız tarafından hep anılacak ve yaşatılacaktır.

Mücadele arkadaşları

ERNK - Şehir Faaliyetleri Diyarbakır Bölge Temsilciliği'nin 23 Ağustos'ta dağıttığı bildiriyi yayınlıyoruz:

Değerli Yurtsever Kürdistan halkına!

Tarihimiz boyunca düşman hep bizimle oynadı, bizi kendi ülkemizde yaşamın en kötüsüne maruz bıraktı. Sürekli Kürdü Kürde kirdirtti. Kardeşi kardeşe düşman yaptı. Halkımızın en kutsal değer yargılarıyla oynadı. Namus, şeref ve dini duygularını ayaklar altına alması yetmiyormuş gibi en alçakça bir şekilde çıkar ve politik oyunlarının aracı durumuna getirdiler ve utanmadan bizi yok sayıp inkar ettiler. Bu gipşirin cennet gibi vatanımızı harabeye çevirdiler. Halkımızı akıl almaz insanlık dışı uygulamalara tabi tuttular. Tarihin hiç bir döneminde yaşanmamış en vahşiyane işkence ve baskı yöntemleriyle katliam üstüne katliam düzenlediler. Kendi ülkemizde bize esir hayatı yaşattılar. Zindanlara tıktılar, burada halkımızın en değerli evlatlarını katlettiler. Kadın, kız, yaşlı, çocuk demeden en iğrenç yöntemlerle herkesi baskı ve işkencelerden geçirdiler. Geçiriyorlar.

Değerli Yurtsever halkımızı!

Bu insanca bir yaşam olamaz. Namuslu, şerefli ve onurlu yaşamın ölçütü bu değildir. Her Kürdün, her yurtseverin düşmanın dayatmak istediği bu yaşam tarzına, bu onursuzluğa dur demesi, karşı çıkması gerekir. Dağlarımızda, ovalarımızda, şehir ve kasabalarımızda ordulaşan halkımızın yiğit evlatları eylemden eyleme, baskından baskına giderken, kahramanca savaşıp şehit düşerken oturmak, seyirci kalmak "Ben Kürdüm", "Ben yurtseverim" diyebilen hiç kimseye yakışmaz. Gerillaya destek vermek, güç vermek, bizzat katılmak, namusunu, şerefini, onurunu kurtarmanın biricik yoludur. İnsan olarak, halk olarak yaşamının başka çıkar yolu yok. Dün biz Kürdüz diyemezken, bugün halk ordumuz ARGK başarıdan başarıya koşuyor. Büyük insan, proletarya ve halkımızın umudu, yaşam garantisi ve onun yaratıcı gücü büyük önder Başkan APO'nun komutasındaki savaş cephemiz bağımsızlık ve özgürlük türkülerini haykırıyor. Her gün düşmana yüzlere varan kayıplar verdiriyor. Kırsal alanda barınamaz, yaşayamaz duruma gelen düşman tek çareyi şehirlere sığınmakta bulmuş. Ama o nereye kaçarsa kaçsın, nereye yerleşirse yerleşsin ülkemizde kalmayı dırdettiği müddetçe ordumuzun öldürücü darbesinden kurtulamayacaktır. Artık ülkemizde düşmana yaşam hakkı yok. **Kürdistan onlara mezar olacaktır!**

Dostlar, Yurtsever halkımız!

Irak Kuveyt'i işgal etti gerekçesiyle, ABD emperyalizmi ve onun işbirlikçileri ülkemizi silah deposu haline getirdiler. Halkımızın bir kez daha katledilmesi için yeni oyunlar, yeni senaryolar hazırlanıyor. Savaş için hazırlanan tüm plan ve programlar halkımızın kaderi üzerinedir. Plan "Irak'ı nasıl düşürelim" planı değil; "Kürdistan ulusal kurtuluş savaşını nasıl boğalım, nasıl engelleyelim. Kürt halkını nasıl katlamdan geçirelim" planıdır.

Değerli yurtseverler, dostlar!

Olası bir savaşta düşmanın oyunlarına gelme, onun bu kahpece oyunlarının aleti olma, seninle oynamasına müsaade etme.. Senin siyasal gücün ve kurtarıcı gücün PKK'nin, cephen ERNK'nin, ordun ARGK'nin emir ve talimatlarına göre hareket et! Düşmanın "Askere gel" çağrılarına uyma! Yanı başındaki gerillaya katıl ve silahını senin kaderele oynayan düşmanın savaş gücüne çevir, kendini beş meteliğe satan yerli işbirlikçi ve ajan yapıya çevir! Düşmanın tüm bu oyun ve entrikalarını onun başına yık! Bundan böyle artık halkımızın kaderele oynamayacağını öğret, dost düşman tüm dünyaya ilan olsun!

Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur!

Kürt hain ve işbirlikçileri!

Çeşitli nedenlerden dolayı düşmanın bir çok oyunlarına geldin. Vaatlerle kandırılıp satın alındın. Düşmanın paralı bir uşağı haline getirildin, halkına sırt çevirdin. Şunu bil ki, bu kahpece yaşamı sürdürmeye devam edersen halkımızın öldürücü balyozu altında can vermekten kurtulamazsın. Yol yakinken dön. Bu senin için son fırsattır. Yoksa düşmanla aynı mezarı paylaşma şerefsizliğinden hiç kimse kurtaramaz seni!

Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur!

Devletin subay, asker ve polisine!

Şunu bil ki, devlet seni hem Türk ve hem de Kürt halkına karşı bir piyon olarak kullanıyor. Devlet senin devletin değil, bir avuç sermayedarın devletidir. Seni halkımıza karşı savaş gücü olarak kullanırken ölmüşün, kalmışsın onun umurunda bile değil. Tek düşünceleri; varlıklarını korumak, egemenliklerini sürdürmektir. Kiminiz evli çocuk sahibi, kiminizin nişanlısının gözü yollarda, ana ve babalarınız, kardeşleriniz sizlere bir an evvel kavuşmanın özlümü ile yanıyorlar. Bir avuç sermayedarın çıkarı için ölmeye değer mi? Bırak başkası için savaşmayı, bir aray olma. Çekil git ülkemizden. Yoksa hiç bir güç seni kurtaramayacaktır. Halkımızın kabaran öfkesi seni bitirecek. Er geç gerillanın mitralyözüne hedef olacaksın. Aklın varsa, canını seviyorsan silahını bırakır "Ben bu işte yokum", "Başkası için ölmek istemiyorum" der çeker gidersin.

Değerli dostlar, demokratlar, yurtseverler!

Tüm ayrılık ve düşmanlıklar bir yana bırakılmalı! Düşmanın istediği ve dayattığı bu yaşam tarzı yerle bir edilmeli! Zaman; bireysel, grup ve aşiret çekişmeleri zamanı değil; zaman, gün be gün biraz daha yaklaşan halkımızın bağımsız ve özgür geleceğinin daha da yaklaşmasını sağlamak için destek verme, güç verme, kendini katma zamanıdır. Oyalanmak, beklemek, ortada kalmak sadece düşmana hizmettir. Yalnız değilsin; ordulaşan bir halkız artık. Yarın-lara umutla yürüyen bir halk.

Bağımsızlık ve özgürlük için, onurlu ve insanca bir yaşam için hep birlikte savaşacağız ve mutlaka kazanacağız.

Kürdistan Ayaklanmaya Gidiyor

Diyarbakır

Fatihpaşa polis karakoluna gerilla baskını. Kapıdaki 3 polis öldürüldü. Gerillalar karakolun içine girdi ve kendilerini izleyen 2 polisi de vurdular. Karakol baskını izleyen günlerde şehir merkezinde kuşatılan 2 ARGK gerillası kahramanca direniş sonunda şehit düştüler. Şehit iki savaşçıdan Mehmet BİLEN'in Batman'daki cenaze merasiminde 4000'in üzerinde yurtsever yürüdü

1-2 Eylöl gecesi saat 21.00 sıralarında şehrin Balıkçılarbaşı mevkiisine yakın mesafede bulunan Fatihpaşa polis karakolu "Şehit Mahmut TANRIKULU Eylem Grubu" tarafından basıldı. Baskın sırasında karakolun giriş kapısında nöbet bekleyen 3 polis, gerillaların kurşunlarıyla vuruldu. 2'si olay yerinde, ağır yaralı üçüncüsü de kaldırıldığı hastanede öldü. Gerillalar, cezalandırılan polislerin silahlarından 1 adet MP-5'i de aldılar.

Baskının ikinci adımında 2 gerilla karakoldan içeri girerek i-çerdekileri kurşun yağmuruna tuttular, binayı terkettiklerinde içeriye yanıcı madde attılar.

Baskını gerçekleştiren savaşçılar, hızlı ama kademeli olarak slogan atarak karakoldan uzaklaştılar. Polislerden ikisi, sokak aralarında gerillaları izlemeye ve vurmaya yeltendi. Uzaklaşan 2 gerillayı arkadan koruyan diğer savaşçılar bu 2 polisi kurşun yağmuruna tuttular. Böylece ölen ve yaralanan polislerin sayısı arttı. Sömürgeciler açıklamalarında 2 polisin ölü, 1'inin de yaralı olduğunu söyledilerse de, kayıpları bu sayının çok üstündedir. Zira bir karakolda değil 3 polis, her zaman en az 10 polis mevcuttur. Öte yandan çarpışmanın büyük kesimi halkın gözleri önünde oldu. Baskını gözlemleyen halk, düşman kayıplarının fazla olduğu kanaatinde.

İntikam ve baskın eylemini başarıyla gerçekleştiren ve bunu Temmuz 1990 ayı içinde Kerboran-Ivan çarpışmasında şehit düşen ARGK komutanlarından Mahmut TANRIKULU adına yaparak daha da anlamlandıran gerillalar kayıp vermeden ve slogan atarak izleyen halkın sevgi bakışları altında olay yerinden uzaklaştılar.

Bunu izleyen günlerde sömürgeciler Diyarbakır'daki tüm polis, ajan ve muhbir güçlerini harekete geçirdiler. Körce ve isabetsiz operasyonlara giriştiler. Amaçları birkaç yurtseveri katlederek, sorumluları cezalandırdık diyebilmektir. Çünkü, sömürgeciler Diyarbakır'da 14 Temmuz gecesi de ağır darbe yemiş ve çok sayıda polislerini yitir-

mişlerdi.

8 Eylöl günü sömürgeciler, iki ARGK savaşçısını Hâl ile istasyon arasında kalan semtte bir apartman dairesinde kuşatmaya muaffak oldular. İki savaşçının içinde bulunduğu bina yüzlerce polis, özel tim ve çevik kuvvet elemanı tarafından kuşatıldı, havadan da helikopterler bu kuşatmayı takviye ettiler. Kuşatılan sadece bu bina değil, tüm semt askeri kuşatma altına alınmıştı. Çarpışma iki saat sürdü. 2 gerilla son mermilerine kadar çarpıştılar. Son kalan cephanelerini kendilerine ayırdılar, kol-kola girdiler, devrime, halka, partiye ve şehitlere bağlılık sloganı attılar ve son bombalarıyla kendilerini vurarak, sömürgecileri sevinçten mahrum bıraktılar.

Sömürgeci caniler Mehmet BİLEN (Seyitxan) ve Bayram DAMLAYICI adlı iki savaşçının ölü bedenlerini kurşunlayarak, ne denli vahşi olduklarını bir daha sergilediler. Sömürge valisi, olaydan sonra 14 Temmuz ve 1 Eylöl baskınlarının sorumlularının cezalandırıldığını ileri sürdü. Ancak halk gerçeği biliyor. 2 kahraman savaşçının eylem ve intikam silahının Diyarbakır'da hiç susmayacağından emin.

Şehit 2 savaşçıdan Mehmet BİLEN, Mahsum KORKMAZ Akademisi'nde eğitim görmüş ve Botan'da faaliyet yürütmüş-tü. Son 1 yıldır Silvan ve Diyarbakır'da ağırlıklı olarak şehir faaliyetleri içinde aktif olarak yer alıyordu.

Şehit gerillalardan Mehmet BİLEN'in cenazesi 8 Eylöl günü gömülmek üzere Batman'a götürüldü. Çoğunluğu genç olan 4000'i aşkın yurtsever şehitlerini törenle kaldırmak istediler. Sosyal Sigortalar Hastanesi önünden hareket eden kitle çarşı merkezine doğru yürüdü. Yürüyüş kolu ilerledikçe sayı arttı. Polis, kitle Diyarbakır yolu kavşağına varmadan kalabalığı dağıtmak istedi. Kitle polis barikatını aştı. Bu defa devreye panzerli çevik kuvveti sokuldu. Çarşıya giden geniş kavşağa varan kitleler yerlerine oturarak alkışlarla çevik kuvveti ve faşist sömürgeciliği protesto ettiler. Polisin provokasyonuna meydan vermeyen kitleler dağıldılar. Polis 10 kişiyi gözaltına aldıysa da bir gün sonra bırakmak zorunda kaldı.

Diyarbakır - Batman

ERNK Bölge Komitesi bildiri dağıttı. Diyarbakır ve Batman'da bombalı-teypli propaganda eylemleri yapıldı

23 Ağustos 1990 tarihinde halka dağıtılan ve direnişe çağrı mesajı taşıyan bildiri, teyp kasetine okunarak ve kasetin arkasına da saatli ses bombası yerleştirilerek Diyarbakır ve Batman'da halka yönelik propaganda yapıldı.

İlk eylem 24 Ağustos tarihinde Diyarbakır'da şehrin en işlek ve polisin sıkı kontrolünde olan yerlerden biri olan Balıkçılarbaşı üçyolunda gerçekleştirildi. Bombalı teyp tespit edilen noktaya yerleştirilip, düğmesine

basılarak alandan uzaklaşıldı.

Teypten yükselen "dikkat dikkat" anonsuyla kısa sürede halk teybin etrafında toplandı ve 10-15 dakika arasında teypten okunan bildiriye dinlediler.

Eylemi haber alan Diyarbakır polisi alarma geçti. Çevre hemen kuşatma altına alındı, onlarca polis uzmanlarıyla birlikte teybin etrafını kuşattılar, korku ve panik içinde bombayı etkisiz duruma getiren polisler, halkın korkularını izlemesine mani olamadılar.

İkinci eylem ise 25 Ağustos günü saat 19.30'da Batman'da İstasyon Çay Bahçesi'nin yanında gerçekleştirildi. Polis eyleme erken müdahale etti. Fakat halkın olay yerine birikmesine ve teypten yükselen sesi dinlemesine mani olamadı. Halktan çok sayıda kişinin eylem yerine birikmesi, polis ile halk arasında itişmelere de yol açtı.

Cizre

E-24 karayolu üzerindeki Saklane köprüsü tahrip edildi.

6 Eylöl gecesi saat 21.00 sıralarında Irak'a giden ipek yolu üzerinde yeralan Ernabat (Çavuşlu) köyü yakınlarındaki Saklane köprüsü gövde ve ayaklarına bağlanan bombaların ateşlenmesiyle tahrip oldu. Patlama sesi tüm Cizre ilçe merkezinden işitildi. Köprü büyük ölçüde kullanılmaz duruma geldi.

Irak'a uygulanan ekonomik ambargodan sonra E-24 karayolu tümüyle askeri amaçlarla kullanılmaktaydı. Eylemden sonra sömürgeciler Mardin alanı boyunca yol üzerindeki köprüler etrafındaki askeri önlemlerini artırdılar. Bilhassa Dicle üzerindeki Cizre köprüsü ve Silopi ilçe sınırları içindeki Habur köprüsünün etrafı askeri birliklerle dolduruldu. Cephane konvoyları ise aşırı güvenlik önlemleri içinde aktarılıyor. Eylöl ayının ilk haftasında sadece Silopi taburuna 60 cephane aktarıldı.

Batman

Batman askeri havaalanında patlama ve yangın. Savaş uçaklarına monte edilen roket başlıklar patladı. Çok sayıda ölü ve yaralı var

Patlama ve yangın 13 Eylöl günü meydana geldi. Bir anda yangın havaalanı depolarının çoğunu sardı. Sömürgeciler ertesi güne kadar yangını söndürmeye muaffak olamadılar.

Yangının Irak'a karşı havaalanına aktarılan NATO savaş uçaklarına takılan roketlerin kimyasal başlıklarının muhafaza edildiği büyük depolarda çıktığı belirtildi. İlk yangın ve patlama sonucu kaç kişinin öldüğü bilinmiyor. Sadece yangını söndürürken 15 kadar asker zehirlenerek hastaneye kaldırıldı. Yangın sırasında adı geçen kimyasal başlıklardan çoğu imha oldu. Ayrıca havaalanından yükselen kimyasal bulutun çevreyi, ekinleri ve insan sağlığını etkileme ihtimali

de var.

Yangının ARGK savaşçıları ve ERNK'li yurtseverlerin sabotajı sonucu çıkarılıp çıkarılmadığı henüz öğrenilemedi.

Batman'da NATO için kullanılan askeri havaalanı dışında, küçük bir rafineri büyüklüğünde NATO uçak benzini depolama ve aktarma tesisleri de var. Körfez krizi nedeniyle Diyarbakır ve Batman askeri havaalanları özellikle önem kazandı. Muhtemel bir savaşta Irak'a hücumda kullanılması düşünülen ABD ve Türk sa-

atibaren sömürgeci ordu büyük bir güçle Cudi'de operasyona başlar. Operasyonlar Şırnak'a vali atanmasından sonraya denk düşmektedir. Düşman birliklerinin başında vahşetiyle namı Muzaffer binbaşı adlı faşist vardır. İki hafta devam eden operasyonlar sırasında köyler, ormanlar, meyve ağaçları ve tarlalar-daki ürünler yakılır. Aldığımız haberlere göre en son Dikere, Bênavyan ve Dostki köy ve alanları yakılır. Ancak sömürgeciler yine kendilerini başarılı görmez-

vaş uçaklarının önemli bir kesimi Diyarbakır ve Batman askeri havaalanlarına konumlandırılmış.

Bu son yangın, Malatya-Doğanşehir tren sabotajı ve Cizre'deki köprü tahrip eylemiyle birlikte düşünüldüğünde, Türk devletinin tüm varlığının ulusal kurtuluş güçlerimizin sabotaj tehditi altında olduğunu gösteriyor.

Köyümüzü yıkanların fabrikalarını da biz yakmalıyız. İnsanlarımızı öldürenlerin tüm varlığına yönelmeliyiz. Bazen bir kibrit çakma bile milyarlarca liralık zararın doğmasını kaçınılmaz kılacaktır. Sömürgeci özel savaşı boşa çıkarmanın en etkili ve caydırıcı eylemlerinin başında askeri ve ekonomik düşman tesislerine karşı sabotaj olduğu iyi görülmelidir.

Şırnak-Uludere-Silopi

Cudi dağı ve Uludere'de büyük çarpışmalar oldu. Eylöl ayının ilk haftasında Cudi'deki çarpışmalarda en az 30 düşman askeri öldürüldü. Uludere'de 3 ayrı noktada başlayan çarpışmalar 13-16 Eylöl süresince devam etti.

Şırnak'tan aldığımız haberler şöyle: Ağustos ayının sonundan

ler. Cudi'den Uludere'nin Sêgırka (Şenoba) taburunu hedef alarak operasyon alanlarını geliştirirler. Bu operasyonlar sırasında ARGK birlikleri en az üç büyük çarpışmaya girerler. Şırnak'ta herkes çarpışmaları duyar. Bölgede konuştuğumuz bazı yurtseverler Zêrika köyü civarındaki çatışmada ölen en az 30 asker cesedi saydıklarını söylediler. Bu sayının çok daha fazla olduğu kesin. Sömürgeciler kayıplarını ve çarpışmaları ısrarla gizlediler. Öte yandan Mala Bayrê çetelerinin 15'i bu çarpışmalarda pasif kaldıkları gerekçesiyle mahkemeye verildiler. Cudi'de yakılan köy ve ormanların gür yangını tüm Şırnak'tan izlendi.

Uludere'de ise 13-16 Eylöl tarihleri boyunca çarpışmalar meydana geldi. Bu çarpışmalardan biri Kato dağında, biri Şived köyünün arkasındaki Aval dağı, üçüncüsü ise Kele Mamê dağının Şırnak'a yakın eteklerinde yer alan Hozê köyünün arkasındaki Kabranê dağında meydana geldi. En büyük çarpışma olan bu sonuncusu 16 Eylöl günü de devam etti. Sömürgeciler çarpışma alanına helikopterlerle durmadan güç aktardılar. Bölgeden aldığımız haberlere göre gerillaların bu çarpışmalarda kayıpları olmadı. Sömürgeciler ise çarpışmalar ve kayıpları konusunda herhangi bir açıklama yapmadılar. Hastaneye sadece 1 asker ölüsü ve 1'i asker diğeri Mala Bayrê çetesi olan iki yaralı kaldırıldı. Aynı zamanlı 3 çarpışmanın olması ve gerillaların kayıplarının olmaması, ARGK'nin planlı bir saldırı gerçekleştirdiğini gösteriyor. Sömürgeciler ka-

yıplarını ne kadar gizleseler de bu tür çarpışmalarda çok büyük kayıp verdiklerini herkes biliyor.

Ayrıca Ağustos ayının son haftasında Hilal köyü ve Kilaba (Uludere) ilçesinden en az 15 savaşçı daha ARGK birliklerine katıldı. Gerilla kaynaklarından ve bölgedeki Koma Gel (Halk Komiteleri) mensuplarından aldığımız haberlere göre, köy komiteleri, gençleri düzenli olarak ARGK'ye hazırlıyor ve sırası gelenlerin çoğunluğu gönüllü bir şekilde gerillaya katılıyor.

Nusaybin

ERNK'nin çağrısıyla tüm esnaf kepenk kapattı. Şehit 3 gerillanın cesetlerinin ailelerine verilmemesi ve Ömerli-Xirbê Baban köyündeki vahşet Nusaybin'i tekrar ayağa kaldırdı. Sömürgeciler kepenk kırdılar

3 Eylöl gecesi Nusaybin'e yakın Cibiltinê (Yolindi) ile Xatxê köyü arasında meydana gelen çarpışmada 3 ARGK savaşçısı şehit düştü. Sömürgeci caniler cenazeleri Nusaybin'de kalan sahiplerine vermediler. Halk bu durumu duyunca tepki duydu. Öte yandan Xirbê Baban köyündeki sömürgeci vahşet halkın tepkisini doruğa çıkardı.

ERNK Bölge Komitesi, durumu değerlendirdi ve halkı, tepkiyi somut biçimlerde yansıtmaya çağırdı. 5 Eylöl akşamı saat 17.00'den başlamak üzere 2 günlük kepenk kapatma kararı alındı. Karar sözlü olarak tüm esnafa iletildi. Yurtseverler ev ev dolaşarak kararı herkese duyurdular. Kararlaştırılan saatte tüm esnaf karara uyarak dükkanlarını kapattı. 6 Eylöl sabahı Nusaybin'in 2500'den fazla sayıdaki tüm dükkanlarının kepengi inmişti. ERNK semt komiteleri, mahallelerde bildiri dağıtarak ve

halkı hazırlayarak eylemin muhtemel gelişim yönüne göre önlemler aldılar.

Aynı gün saat 11.00'den itibaren özel tim ve çevik kuvvet ellerinde levyeler ve diğer kırıcı aletlerle dükkanların kepenk, cam ve kapılarını kırmaya başladılar. Batman'da olan tekrarlanıyordu. Kapalı çarşı ya da kaçakçılar çarşısındaki dükkanların kıymetli eşyaları dağıtılınca, bazı esnaf zorunlu olarak dükkanlarını açtılar. Ancak sırasını aşan dükkanını tekrar kapatıyordu. Sömürgeciler tehdit ve kırmalarla akşama kadar ancak 100 dükkanı açmayı becerdiler. Özel tim ve çevik kuvvet dükkanları zorla açarken, 2000'in üstünde asker de ilçeyi kuşatmaya aldı. Belli ki sömürgeciler, provokasyona ve katliama hazırlanıyordu. Nitelik kepenk kapatma eylemi sırasında esnaf ve diğer kesimlerden 80 dolaylarında yurtsever gözaltına alındı. Bir ara özel tim ve çevik kuvvet, halkın belediyenin soğuk hava depolarındaki peynirlerine saldırdı. Bu da provokasyonun diğeri bir biçimiydi. Halk belediye önünde toplanarak durumu protesto etti ve talanı önledi.

Eylem sırasında gazeteciler ilçeye gelmek ve gelişmeleri görüntülemek istediler. Özel tim, gazetecileri önledi. Sömürgeci yetkililer açıklamalarında kepenk kapatma eylemini yalanladılar. Irak'la ticaretin kesik olması nedeniyle bir kısım esnafın dükkanlarını kapattığını ileri sürdüler.

Ancak eylemi BBC haber olarak verdi ve eylem Türk burjuva gazetelerine de yansıdı. Kaldı ki tüm Kürdistan eylemi zaten anında duymuştu.

Sömürgeciler eylemin komşu ilçelere yansımaması için olağanüstü önlem aldılar. Cizre'de yurtseverler bir korsan gösteri planlamışlardı, bunu sezinleyen sömürgeciler, tüm cadde ve sokakları tuttular.

Kerboran

Çarpışmada 3 ARGK savaşçısı şehit düştü. Kerboran tekrar kitlesel direnişe kalktı. Sömürgeciler ilçeyi askerle doldurarak kepenk kapatma eylemini durdurdular

Kerboran'ın Xirbêkan ile Marana (Yılmaz) köyleri arasında meydana gelen çarpışmada Agit, Kazım (Nusaybinli) ve Serhat (Kerboranlı) adlarındaki 3 ARGK savaşçısı kahrmanca direnişte şehit düştüler.

Çarpışmanın detaylarını tam bilmemekle birlikte, bölgeden yurtseverlerden aldığımız haberlere göre, şehit düşen 3 gerilla bir görev gereği ana birliklerinden ayrılmışlar, ihbarları yapılmış, sömürgeciler üstün kuvvetlerle etraflarını kuşatmış. Çarpışmada düşman kayıplarını gizledi. Sabahın erken saatlerinde Kerboran'a getirilen 3 savaşçının cesetleri halka teslim edilmedi. Bu durum halkın büyük tepkisine yol açtı.

Kerboran halkı, ERNK Bölge Komitesi'nin çağrısıyla 14 Eylöl'de kitlesel eyleme kalkmaya karar verdi. Aynı gün kepenkler kapatılacaktı ve bu eylem gösterilerle beslenecekti.

Eylemin hazırlıklarını fark eden sömürgeci düşman 14 Eylöl sabahın erken saatlerinden itibaren ilçenin etrafını kuşatmaya ve merkezi asker ve özel timle doldurmaya başladılar. Sömürgeciler o kadar güç yığıldılar ki asker sayısı neredeyse halkın sayısını geçiyordu.

Sabah saatleriyle birlikte askerler dükkanları zorla açmaya başladılar. Bunun üzerine esnaf aralarında verdikleri karar sonucu dükkanları açmaya başladılar. Bu arada esnaftan 4 yurtsever de gözaltına alındı. Akibetleri hakkında elimize henüz bir bilgi geçmiş değil. Şoförler de sömürgeci baskıyı protesto etmek amacıyla bir günlüğüne Midyat ve köylere olan seferlere çıkmadı.

Kerboran'da kepenk kapatma eylemi şimdilik durdurulmasına rağmen halkın kitlesel direnişe yönelik talebi artıyor. Sömürgeciler aşırı güç yığarak şimdilik kitlesel eylemleri sınırlayabiliyorlar. Ancak uyanan ve direnen halk gerçeğimiz, her türlü engeli aşacak güçtedir. Halkın, düşmanın aşırı taleplerine rağmen daha gur bağıracağı kesindir.

Maraş-Antep-Malatya

Nurhak ilçesi basıldı, ilçe bölüğü roketlendi. Pazarcık yakınlarında petrol boru hattını koruyan devriye birliğine pusu kuruldu. Pazarcık-Ulubaşlı köyündeki Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait depo yakıldı. Malatya-Doğanşehir'de cephane taşıyan bir yük trenine sabotaj yapıldı. Pazarcık-Narlı ve Araban'daki çarpışmalarda 3 ARGK gerillası şehit düştü.

16 Ağustos gecesi Maraş'ın yeni ilçe olan Nurhak kazası ARGK birliği tarafından basıldı. Kazadaki askeri bölük binası gerillalar tarafından roketlendi. Eylemi gerçekleştiren gerillalara atfen aldığımız haberlere göre, roketlerden biri binanın içinde infilak ediyor ve 7 dolayında asker ağır yaralanıyor.

Baskından sonra sömürgeciler günlerce ilçeye abluka uyguluyorlar, giriş ve çıkışı yasaklıyorlar, baskın basına da yansıtılmıyor. Bu yüzden hem düşmanın kesin kayıpları öğrenilemedi ve hem de baskın haberi gazetemize çok geç ulaştı.

31 Ağustos günü Narlı yakınlarında sömürgeci ordu güçleriyle meydana gelen çarpışmada birinin adı **Hasan BAŞCI** olan 2 ARGK savaşıcısı şehit düştü.

Bu olaydan iki gün sonra İskenderun'a giden petrol boru hattını korumak amacıyla devriye gezen bir düşman askeri kolu pusuya düşürüldü. Düşman kayıplarını gizlemekle birlikte gerilla kaynakları düşmanın kayıplarını ölü ya da yaralı toplam 9 asker olarak verdi.

Benzer bir çatışma da Araban'ın Aşağıgüzey köyü civarında oldu. Bu çarpışmada da 1

gerilla şehit düştü.

28-29 Ağustos gecesi Pazarcık'a bağlı Ulubaşlı köyündeki Orman İşletmesi'ne ait depoya baskın düzenleyen ARGK gerillaları, depo bekçisinin silahını aldılar ve tomrukları ateşe verdiler. Sömürgecilerin bu gerilla eylemi sonundaki kayıpları milyonlarca lira oldu.

2-3 Eylöl gecesi ise bu defa Malatya'nın Doğanşehir ilçesi Polatdere köyü civarında askeri cephane taşıyan bir yük treni gerillaların saldırısına uğradı. Saldırıda yük treni büyük ölçüde hasar gördü.

Böylece Antep, Maraş ve Adıyaman bölgeleri son bir aydır çok yoğun gerilla eylemleri ve faaliyetlerine sahne oldu. Düşman, eylemleri ve sonuçlarını gizlerken çarpışmalarda öldürülen iki gerillayı öne aldı ve haber haline getirdi. Ancak bir kısmını alabildiğimiz gerilla eylemleri gösteriyor ki, gerçek durum düşmanın yansıttığının tam tersidir. Kaldı ki her biri bir eylem olan köy toplantılarını ve diğer siyasal çalışmayı haberleyemiyoruz bile. Adı geçen bölgelerde de gerillanın çalışmasının ağırlığı siyasadır. Bu yüzden gerilla birimleri sık sık bölünmekte, birkaç kişiden oluşan küçük gruplar, kısmi bazı görevler için şehir ya da köylere girmek zorunda kalmaktalar. Bu yoğun pratik kaçınılmaz olarak zaman zaman gerillaları uygun olmayan koşullarda çarpışmalara itebiliyor.

Şirvan

Köy toplantısını çeteler kurşunladı, 1 ARGK savaşıcısı şehit oldu. Pira Səmanê'de düşman pususuna düşen 11 kişilik ARGK birliğinden 8 savaşıcı şehit düştü.

28 Ağustos akşamı Gundêdizan (Özyurt) köyüne giden ulusal kurtuluş gerillalarımız, köyde bir toplantı gerçekleştirmek istediler. Köyün silah alan 15 korucusu bulunmaktaydı. Gerillaların amacı, köylülerin huzurunda korucularla da konuşmak ve onları silah bırakmaya ikna etmektir. Nitekim, korucuların bir kesimi gerillaların çağrısına uyup toplantıya katıldılar.

Daha toplantı başlamadan gizlenen koruculardan biri gerillaları ve toplantıyı kurşun yağmu-

runa tuttu. Gerillalardan biri ağır yara aldı. Bunun üzerine diğer gerillalar kendilerini ve köylüleri korumak ve ateş eden haini cezalandırmak için ateş edilen evi roketlediler. Bu mukabele ateşi sonunda hainin evinden 4 kişi öldü.

Kadın ve çocukların ölmesinden dolayı çevrede kimse gerillaları suçlamadı, herkes ailesini kendisine siper ederek rastgele ateş eden haini suçladı.

Yaralı gerilla arkadaşları tarafından köyden uzaklaştırılırken, kan kaybindan yolda şehit düştü.

İkinci ve asıl büyük çarpışma 13 Eylöl günü meydana geldi. Bölgede aldığımız haberlere göre çarpışma Botan Suyu üzerindeki Pira Səmanê köprüsü ile Gundêkevîr (Taşlı) köyü arasında meydana geldi. Gerillaların varlığı bu köyden bazı hainler tarafından sömürgecilere ihbar edildi. Sömürgeciler vadiye çok sayıda güç aktardılar. Vadi roketlerle saatlerce bombalandı, helikopterlerden de bombalar atıldı. Gün boyu helikopterler Şiirt ile vadi arasında gidip geldiler.

Ancak 3 gerilla düşman kuşatmasını yarabildi. Geriye kalan 8 ulusal kurtuluş savaşıcısı kahramanca savaşarak şehit düştü. Çarpışmada düşmanın kayıpları öğrenilemedi.

Bölgeden yurtseverlerden aldığımız emin haberlere göre Gundêkevîr çeteleri bu katliamda büyük rol oynadılar. Hatta aralarından bazılarının gerillalara önce yemek getirdiği sonra ihbar yaptığı söylenmekte. Gundêkevîr köylüleri aslen Sürkê göçerleri olup, 1985 Mart'ında üç HRK savaşıcısının şehit olması, üçünün de yaralı olarak düşmana esir düşmesi olayında temel rol oynayan Hüzmüzlü hain Remê Şerîk'in akrabalarıdır.

Bölgedeki çarpışma bu kadarla da sınırlı kalmadı. 14 ve 15 Eylöl günleri de bölgede çarpışmalar oldu. Çarpışmalar Botan'ın ötekî yakasına Pervari mıntıkasına da yayıldı. Şırnak, Uludere, Erüh, Mardin ve Adıyaman-Maraş'taki yoğun çarpışmalar ve şehirlerdeki patlamaya gebe direniş potansiyeliyle Kürdistan, kavranmada güçlük çekilmeyecek bir ayaklanma sürecinde hızla yol alıyor.

Nusaybin-Savur

13 Mart Savur katliamında rol alan bir ajan cezalandırıldı

13 Mart 1990 tarihinde Savur alanında meydana gelen ve 13

ARGK savaşıcısının şehit olmasıyla sonuçlanan olayda yer alan ajanlardan biri olan Çolo lakaplı Hasan Kerimoğlu, ARGK'ye bağlı intikam gerillaları tarafından 27 Ağustos günü yargılanarak kurşuna dizildi. Cezalandırılan ajanın taksisi de gerillalar tarafından yakıldı.

Çatak

10-12 Eylöl arasında Müks (Bahçesaray) nahiyesi yakınlarında 2 köy korucusu ölümle cezalandırıldı. Gerillalar 1 korucuyu da birlikte götürdüler.

Öte yandan bölgeden aldığımız haberlere göre yaz aylarında bölgeye aktarılan Bolu ve Kayseri komando tugaylarına dahil hava indirme komando birlikleri, Çatak'tan Irak hududuna doğru kaydırılmaktadırlar.

Genç

Sömürgeci ordu güçleriyle çarpışmada 1 ARGK savaşıcısı şehit düştü

27 Ağustos gecesi Genç'in Suveren nahiyesi yakınlarında sömürgeci güçlerle çarpışmaya giren ulusal kurtuluş gerillaları-

mızdan biri şehit düştü. Çarpışmanın detaylarını, şehit savaşıcının kimliğini ve çarpışmada düşmanın kayıplarını henüz öğrenemedik.

Hakkari

1 ARGK gerillası çarpışmada yaralı olarak esir düştü

Düşmana yaralı olarak esir düşen savaşıcı Çukurca'nın Aşağı Pinyanış aşiretinden Adem Taş'a ağır işkenceler yapıldı. Esir savaşıcının ağır yaralı durumuna rağmen, bir yaralıya işkence yapacak kadar sadistleşen sömürgeciler karşı gösterdiği büyük direniş bölgede tüm yurtseverlerin dilinde. Savaş yasalari, esirlere tıbbi müdahaleyi zorunlu kılıyor ve hasta birinin sorguya alınmasını yasaklıyor. Türk sömürgecileri ise kişinin yaralı olmasını sorguda bir avantaj olarak değerlendiriyor.

Eruh

Terhêm (Bayramlı) köyünde eski korucu, ajan Abdulkemim Pişkin, gerillalar tarafından kurşuna dizildi. Sömürgeciler bu eylemden sonra köyü boşalttılar ve çok sayıda köylüyü gözaltına aldılar.

Gazetemize ulaştığı ölçüde yurtsever kitlemize ARGK'nin eylem ve diğer faaliyet haberlerini mümkün olduğu kadar erken ulaştırmak istiyoruz. Bazen mevcut haber toplama olanaklarımızı aşan nedenlerden haberleri geç vermek durumunda kalıyoruz. Nitekim, ARGK Serhed Eyalet Komutanlığı 1. Bölge Gücü'nün 2 Temmuz 1990 tarihinde yayınladığı Haziran 1990 ayına ait elimize yeni ulaşan eylem bilançosunu olduğu gibi yayımlıyoruz.

1. Bölge Gücümüzün 1 - 30 Haziran 1990 tarihlerinde gerçekleştirdiği eylemler

1- 4.6.1990 günü önceden saptanan bir plan doğrultusunda, saptanan bir hedefe yönelik olarak Doğubeyazıt'ın Çiftlik köyüne baskın düzenlendi. Bu baskında; muhtara ait 1 adet telsiz, eski muhtara ait 1 adet telefon, çetelerden Mehmet Öztürk'e ait 1 adet G-1 silahı ve bu silaha ait 5 adet mermi dolu şarjöre el konuldu.

Eylemi haber alan ve köye girmek isteyen yaya düşman birliği, yol kesen grubumuz tarafından pusuya düşürüldü. Düşman kayıplarını gizledi.

Akşam saat 7.00'de gerçekleştirilen baskından sonra köy okulunda köylülerle toplantı yapıldı, bu toplantıda düşmanın uygulamaları teşhir edildi. Okul ve sağlık ocağı tahrip edildi. Köy çocukları okuldaki bir çok malzemeye el koydular. Daha toplantı bitmediğinden askerlere pusu atıldığından okul yakılmadı.

2- 12.6.1990'da sömürgecilerin kullandığı bir yola mayın döşendi. Mayına bir askeri araç çarptı. Düşmanın kayıpları hakkında kesin bilgi alınamadı.

3- 13.6.1990 günü Doğubeyazıt'ın Şəxmîrzê köyünde üslenen ve köy etrafına pusu atan bir düşman birliğine, bir grup gerillamız baskın düzenledi. Düşman kayıplarını gizlemesine rağmen, köylüler 2 ağır yaralıyı görmüşler.

4- 19.6.1990 günü Doğubeyazıt'ın Örtülü köyünde kızını bir düşman astsubayına veren ve evi de bu astsubay tarafından sürekli kullanılan Hüseyine Kadir ve kızı cezalandırıldı. Eylemin halk üzerinde büyük ve olumlu etkisi oldu.

5- 21.6.1990 tarihinde Doğubeyazıt'ın Durno köyünde Kemal Bozboğa adlı çetenin evine baskın düzenlendi. Baskında bu çeteye ait 1 adet silah ve 4 dolu şarjörü ile 1 adet telsiz elkonuldu. Baskın sırasında köy okulu da yakıldı.

6- 27.06.1990 günü Diyardin-Tendürek dağlarında operasyona çıkan bir düşman birliği saat 14.30 sıralarında pusuya düşürüldü. Düşman kayıplarını 4 hafif yaralı olarak verdi. Ancak kayıpları 1'l yüzbaşı, 9 askerdir.

7- 2.7.1990 günü, teslim olan Çiya adlı ihanetçinin verdiği bilgileri değerlendiren düşman, bize darbe vurmak üzere operasyona çıktı. Düşman bu hainin gösterdiği noktalara ani operasyonlar yaptı. Biz ise hazı görevler için küçük gruplara bölünmüştük. Günün sabah 5-6 saatlerinde çatışmadan kaçındık. Düşmanı geniş bir manevrayla atlattık. Ancak, askerler kurt köpekleriyle izimizi buldular. Saat 13.00'te pusu gerçekleştirdik. Ardından ayrı bir noktaya çekildik. Düşmanın kuşatmasına cevap verildi. Pusudan sonra fazla hareket edemediler. Akşam 20.00'ye kadar yer yer çatışma oldu. Bu saatte geri çekildik. Bu çarpışmada da düşmanın kayıpları 15 civarında oldu.

Her tarafta göçertme, işkence, tutuklama ve yakma

Kürdistan'da sömürgeci vahşete ölçü biçmek olanaksızlaştı

Cizre'de bir yurtsever işkencede katledildi

Teslim olan bir hainin ihbarı sonucu Eylöl ayının başlarında Cizre ilçe merkezi ve köylerinde 30'un üstünde yurtsever gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan biri Hoserê köyünden 27-28 yaşlarındaki **Abdurrahim TAN-RİBİLİR** adlı köylü bir yurtseverdi. 6 ya da 7 Eylöl'de gözaltına alınan Abdurrahim'in 9 Eylöl'de ölü bedeni köyüne götürüldü.

Cizre'deki sömürgeci yetkililer, Abdurrahim'in kendini astığını ileri sürdüler. Gerçeğin anlaşılabilmesi için doktorun otopsi yapmasını öndediler, cemseyle köye getirdikleri cesedi kimseye göstermeden gömdüler.

Caniler Abdurrahim'e üç gün boyunca işkence yapmış, öldüğüne kanaat getirdikten sonra cinayetlerini örtmek için boyuna ip geçirerek cansız bedeni asmışlardı.

Bu cinayet bile Türk sömürgeciliğinin caniliği hangi boyutlara vardırıldığının en bariz örneğidir. Türk sömürgeciliği bir yandan işkencenin öüne geçtim propagandasını Avrupa'da geliştirmeye çalışır ve Türkiye'de de bu propagandasını güçlendiren "Demokrasi" gösterilerine girişirken Kürdistan'da iki günde yurtsever insanlarımızı işkencede katledebiliyor.

20 Ağustos gecesi yine Cizre şehir merkezinde, Gürgin adındaki yaşlı bir yurtsever özel tim canileri tarafından evinde kurşunlanarak katledildi. Öldürülen yurtseverin oğlu ARGK saflarında yer almaktadır. Aynı şekilde 25 Ağustos gecesi de aslen Eruh'un Xursê (Akizgin) köyünden olan Mele Abdurrahman Cizre'deki evinin yakınlarında vurularak ağır yaralandı.

Uludere-Hilal'de çeteler bir yurtseveri katletti

4 Eylöl günü Halit BENEK adlı yurtsever, Mala Bayrê çeteleri tarafından katledildi. Halit Benek, Uludere'de yurtseverliği ve bu doğrultuda etkin çalışmasıyla bilinen bir halk milisiydi. Sömürgeciler, bu olayı "bir terörist güvenlik güçleriyle girdiği çatışmada öldürüldü" şeklinde basın-yayın organlarına yansıttılar.

Bu son cinayette Mala Bayrê çetelerinin sadece Hilal ve Mijîn köylerinde silahlı yurtsever köylülere karşı işlediği en az onuncu cinayet oluyor.

Halit Benek, çetelerin kendine yöneleceğini biliyor ve bir müddettir tedbir alıyordu.

Muş'ta MİT, Zengök otelini ikinci defa bombaladı, iki öğretmen canverdi

5 Eylöl gecesi saat 01.00 sıralarında Zengök otelinin kat tuvaletlerinden birine bırakılan tahrip gücü çok yüksek bir bombanın patlaması sonucu otelde müşteri olarak bulunan bir Batmanlı, diğeri Adanalı olan Mehmet

Türkan ve Ertan Sevim adlarındaki 2 öğretmen parçalanarak can verdiler.

Bombayı MİT ajanlarının yerleştirmiş olduklarından kimse'nin kuşkusu olmadı. Olay yerine gelen Muş valisi yaptığı değerlendirmede iki kişi ölmüş ve otel büyük hasar görmüş olmasına rağmen "olayın önemli olmadığını" ileri sürebilecek kadar duyarsız davranmış. Valinin bu konuşması bile bombayı kimin yerleştirdiğini ortaya koymaya yetti.

Olaydan sonra otelin sahibi ve aynı zamanda Muş SHP İl Başkanı Sırrı Sakık, Ankara'ya giderek SHP Genel Merkez yöneticileriyle görüştü ve bombayı MİT'in yerleştirdiğine ikna etti. SHP yöneticileri de basın açıklamasıyla olayı kınayacaklarını belirtmelerine rağmen, basın toplantısını yapmadılar, böylece SHP'nin iplerinin kimin elinde olduğu bir daha ortaya çıktı.

Ölen öğretmenlerden Mehmet Türkan, yurtseverdi ve babası TPAO'da çalışan yoksul bir ailenin çocuğuydu. Cenazenin Batman'a gitmesinden sonra çok sayıda yurtsever başsağılığına gider. Ölen yurtsever öğretmenin babası, "oğlumun bu kadar dostunun olduğunu bilmiyordum" der.

6 Haziran'da da aynı otel bombalanmış ve otelin sahibi bir basın toplantısıyla saldırıyı MİT'in yaptığını açıklamıştı.

MİT bu saldırı eylemleriyle yurtsever olan otel sahibini baskıyla yıldırarak ve kaçırarak istiyor. Aynı şekilde benzer yıldırma ve kaçırma eylemlerinin Zengök köyüne yönelik olarak da gerçekleştirildiği gazetemize iletildi.

Kürdistan'da gözaltına alınanların ve tutuklananların haftalık ortalaması 1000'i çoktan aştı

Ağustos ayının son haftası ve Eylöl ayının ilk 15 gününde tespit edebildiğimiz gözaltı ve tutuklanmaların sayısı; Hakkari merkezde 4, Hakkari'nin köylerinde 20, Van'da 84, bunların çoğunluğu köylerden göçertilen yoksul ve barıksız köylülerin barındığı Fidanlık mahallesinden, Cizre'nin merkez ve köylerinden 30, Nusaybin'de 80, Ömerli'de 16, Kerboran merkezde 4, köylerinde de tutuklama var, ancak sayılarını tespit edemedik. Eruh'un Nivilan (Çizmeli) köyünde aralarında korucuların da olduğu 28, Eruh-Terhêm (Bayramlı) köyünden aralarında muhtarında dahil olduğu 4, Pervari-Erkent köyünde 20, Şirvan-Sit köyünde 5, Şirvan'ın diğeri köylerinden 15, Pazarcık'ta 15, Uludere'nin Hilal ve diğeri köylerinden 30, Şirnak'ta 20'nin üstünde yurtsever gözaltına alındı. 10 Eylöl günü Birecik şehir merkezinde gözaltına alınan 30 yaşındaki **Haydar Öztürk** adlı yurtseverin akıbeti konusunda ailesi gazetemizin çıktığı güne kadar bir haber alamamış. Verdiğimiz sayılara Şemdinli, Yüksekova, Çukurca, Beytüşşebap, Silopi, Batman, Adıyaman, Bingöl, Dersim, Diyarbakır, Kars

ve Ağrı'nın sayıları dahil değil. Önceden de gözaltına alınanlar var. Gözaltına alınanların tümü istisnasız ağır işkenceden geçiriliyor, çoğu tutuklanıyor, işkence sonucu öldürülenler ve sakat bırakılanlar oluyor. Gözaltına alınanların içinden çocuklar, kadınlar ve yaşlılar da var. Örneğin Şirvan-Sit köyünden gözaltına alınanlardan biri on yaşındaki bir çocuk. Van'da gözaltına alınan yurtseverlerin çoğuna ağır işkence yapılıyor, elektrik işkencesi uygulanıyor. Eruh-Terhêm köyünde bir ajan öldürüldüğünden muhtar dahil çok köylü toplu işkenceden geçiriliyor, Nusaybin-Mendeliyê (Çolova) köyünden Mahmut Akan adlı yurtsever ağır işkence sonucu sakat kalıyor.

Özellikle son aylarda artan şehirlerdeki yığınsal gözaltına almalar çok yönlü sömürgeci amaçların sonucu. Köylerden yığınsı insan şehirlerle sürülüyor. Şehirlerde direnişçi insan potansiyeli artıyor. Sömürgeciler kırdaki etkinlik alanlarını genişletmeyi hedeflerken, şehirde kendi aleyhlerine artan tehlikeyi de terörle sindirmek istiyorlar. Bu yüzden her fırsatta mümkün olduğunca en çok sayıda yurtseveri gözaltına alıyorlar. Öte yandan şehirlerde ve civar köylerde hızlı bir ulusal kurtuluşçu uyanış var. Bölgelerde hızla ayaklanma koşullarına yaklaşıyorlar. Sömürgeciler bu gelişmeden duydukları korkudan, aktif bildikleri yurtseverleri ilk fırsatta gözaltına alıyorlar. Gözaltına almaların ve işkencenin bir amacı da bu işlemde geçenleri deşifre ederek, aktif çalışmadan alıkoymak ve yurtsever kitleleri korkutmak, diğeri bir neden olarak da teslim olan bir kaç unsurun yarattığı tahribat sayılabilir. Cizre'de 1, Eruh'ta 1, Hakkari'de 1 ve Şirvan'da da 1 hain teslim olarak, sömürgecilerin yurtseverleri tutuklaması için uygun maşa oldular.

Eruh'ta belirsiz mayın 2 yurtseverin ölümüne neden oldu

6 Eylöl günü köylülere ait bir araç Eruh'un Serhedan (Dağdüşü) ile Reşinan (Dikboğaz) köyleri arasındaki araba yoluna düşen mayına çarptı. Parçalanarak bulunan Siirt'in Xertê ve Alezokê köylerinden şoför Şakir Kaçan ile yanındaki Mehmet Yıldız ölürken, araçtaki diğeri 3 köylü de muhtelif yerlerinden yaralandılar. Köylüler, hasta bir

akrabalarını ziyarete gidiyorlardı.

Mayına çarpan araçta bulunanlar hiç bir şekilde gerillaların hedefi olabilecek kişiler değillerdi. Eğer, gerillalar mayını döşemişse, köylülere ait aracın çarpması tamamen bir tesadüftür.

Ancak özel timin de yollara ve köylerin çevresine bu tür mayınları döşediği ve bu şekilde birçok masum Kürt köylüsünün ölümüne yolaçtığı biliniyor.

Yeni sömürgeci yasa: Ya korucu olacaksın, ya köyünü terkedeceksin, ya da öleceksin

Köy göçertme Şirnak alanında birinci. Yeni vali 17 Ağustos'ta Şirnak'a vardı. Bu tarihle birlikte gece gündüz köyler, ekinler, meyve ağaçları, ormanları tahrip ediliyor ve yakılıyor. Bestlerin geniş ormanlarının yerinde şimdi kül yığınları var. Şirnak, Cudi'den öbek öbek yükselen ateşi günlerce seyretti. Durumu öğrenmek için bazı yurtseverlerle konuştuk, yakılan köylerin ve ormanların ateşini seyrettiklerini ağlayarak anlattılar.

Şirnak'ta boşaltılan köylüler valiye çıkacak oluyor, vali onlara, "Siz de devletin istediğini yapın, silah alın. Halbuki siz devlete karşı geliyorsunuz. O zaman devletin istediğine uyacak, köylerinizi terkedeceksiniz. Nereye gideceğiniz ve neyle geçineceğiniz ise bizi hiç ilgilendirmez" diyor.

Eruh'ta köylere kaymakam gidiyor, "ya silah alacaksınız ya da hemen köyünüzü boşaltacaksınız" diyor. Tehditi de sözde kalmıyor, askerler hemen işe koyuluyorlar, köylüler köy dışına çıkarılıyor ve evler yakılıyor, tabi dikili bütün ağaçlar da tahrip ediliyor, sökülüyor.

Şirnak-Eruh arasında boşaltılan 16 köyün halkı da yol kenarlarında çadırlarda kalıyor. En son Eruh'un Nivilan (Çizmeli), Niviyana Botan (Dağyeli), Terhêm (Bayramlı) ve Gidavan (Ormanardı), Şirvan'ın İskambo (Ormanbağı) ve Hevkiz (Kırazlı), Siirt'in Şemsê (Güneşli), Xertê ve Muvel (Kelekçi) köyleri ya tamamen ya da kısmen boşaltılmış bulunmaktadır.

Pervari'de sömürgeciler köy yıkmakla da yetinmiyor, arıları da öldürüyor. Akêr köyünün bütün petekleri dağıtılıyor. Omyanus'un yabanî hayvanlarla dolu, binlerce ailenin tek geçim kaynağı olan karanlık ormanı da yok. Onun da yerinde şimdi kül var.

Çatak'ta silah almayan köyler istisnasız boşaltılıyor. En son Kaçit köyü boşaltıldı.

Yüksekova'da Dirî aşireti baskıya dayanmadı. 4 yıldır bu aşirete silah almaları için baskı yapılıyor, köylüler işkenceye alınıyor, en son aşiretin 3 etkin reisi askerler tarafından dağa kaçırılıyor, işkence ediliyor, köylülere şantaj yapılıyor. Bu baskılar sonucu aşiret silah alıyor. Silah miktarı 1000 deniliyor. Aşirete silah dağıtan düşmanın askeri komutanı, köylülere hitaben; "Biliyorum, bu silahları günün birinde bize karşı kullanacaksınız, ama şimdi almak zorundasınız" diyor. Sömürgeci politika şuna indirgeniyor; "silah alın ne yaparsanız yapın".

Uludere-Şirîş köylüleri perişan ama direniyorlar

Ağustos ayının başlarında boşaltılan Şirîş (Sapaca)'nın köylüleri o tarihten beri Ripîn (Yeşilyurt) köyü civarında Uludere-Şirnak yolu etrafında açıkta bekliyorlar. Köylüler köylerine dönme dışında hiç bir çözümü kabul etmiyorlar. Sömürgeciler bir ara köylülere iş için 100 kadro verildiği açıklamasını yaparak köylüleri aldatmaya çalıştılar. Hem bu vaad yalan çıktı hem de köylüler bu aldatmaya kanmadılar.

Şirîşliler en son Uludere kaymakamına çıkarak köylerine dönmeleri için izin verilmesini istediler. Köylülerin bu isteği de reddedildi. Bunun üzerine Şirîşliler, Ripîn muntakasında Uludere-Şirnak karayoluna barikat kurarak yolu araç trafiğine kapattılar. Askerler zor kullanarak barikatı kaldırdılar ve yolu açtılar.

Şirîşliler, çevre köylere dağıtılmış durumdalar. Ancak köyllerine dönme amaçlarından vazgeçmiş değiller.

Hol ve Kal köylüleri çadırlarda aç ve perişan durumdalar

29 Temmuz günü Gurzuvan köyü yakınlarında bir düşman askeri konvoyunun ARGK birliği tarafından pusuya düşürölüp imha edilmesinden sonra Pervari'de boşaltılıp yakılan köylerin arasında bulunan Hol (İnciler) ve Kal (Ulus)'ın köylüleri perişan durumdalar. Bu köylerden 28 aile, 142 ferdiyle Van'da çadırlarda kalıyorlar.

Önce evler yakılmış, sonra da hayvanlar öldürölmiş ve en son olarak da ormanları yakılmış. Köylüler, bir müddet Osyan (Doğanköy) bölüğünde tutsak tutulmuş, hem de kadın, yaşlı ve çocuklarıyla. Köylülere güvenilmediği ve istisnasız tümü devlet düşmanı görölldüğü için korucuk bile teklif edilmemiş. Sonra köylülere başınıın çaresine bakan denmiş. Bir kısmı Osyan'da kalmış, yetişkin erkek ve kızların da en az 20'si ARGK birliğine katılmış, geriye kalan 29 aile de Van'a göçertilmiş.

Köylüler, Van'da hayvanlara dahi uygun görölmeyen kötü koşullarda kalıyorlar. Çocuklar aç ve yalın ayak. Tüm erzak ve

mallarına elkonduğu için üstleri başları yırtık pırtık. Açlık çekiyorlar, her an bulaşıcı hastalık gelişebilir.

Van İnsan Hakları Derneği, yardım işini örgütlemek istiyor. Sömürgeci yetkililer engelliyor. İsviçre İnsan Hakları'yla ilgili bir kuruluşun yetkililerinden olan bir bayan, köylülerle görüşüyor, yaşlı kadınların gösterdiği direnç ve politiklik karşısında şaşkınlığını gizleyemiyor. Aynı zamanda gördüğü manzaradan da ürküyor. Onlara uluslararası mülteci statüsünün tanınması için çalışacaklarını söylüyor. Tabi bir Avrupalı'nın sözlerinin devlet politikaları karşısında ne kadar etkin olduğu başka bir sorun.

Hol ve Kal, boşaltılan ve yakılan yüzlerce köyden sadece ikisi. Köylülerin durumu da boşaltılan tüm köylerin ahalisinin durumlarının bir örneği. Yine de Hol ve Kal'in bir ayrıcalığı var. Bu iki köyü devlet, "özel düşman" ilan etmiştir.

Hol ve Kal, Massiro vadisinin iki yamacında, birbirine bakıyorlar. Hol, Korkandil dağının, Kalde Katoyê Xêrkan dağının eteklerinde. Aradaki vadiden tüm güzelliğiyle Massiro suyu geçiyor. Su balık dolu. Kimse o kadar çok balığı bir dereye görmemiş. Yamaçlardan Botan'ın kaynakları kabul edilen her biri bir dere büyüklüğünde onlarca gür pınar çıkıyor. Kal'ın yaylası, Hol'ün de ormanı meşhür. Hol ormanının ağaçları o kadar sık ki insan içinde kaybolur. Baharda yaylalar mantar tarlasına döner. İki köy de bölgede yiğitlikleriyle tanınır. Kavgacı değiller, ama bölgede kimse onlarla savaşamaz. Köylüler aslen Uludere-Hilal'den. Yani köylüler Guyî aşiretinden. Vadinin diğer bir özelliği de var. Vadi Bedirxan Bey'e karargahlık etmiş, beyin kalesinin artıkları halen Korkandil'in eteklerinde duruyor.

Hol ve Kal, gerilla ile 1983'te tanıştı. O zamandan beri gerillaya kucak açtılar. Bu iki köy gerillanın yuvası, her aileleri ge-

rillaun ailesi olarak nam saldı. Gerilla hiç bir köyde bu iki köy kadar kendini rahat ve güvenilir hissetmedi. İki köyün 10 civarında şehidi var.

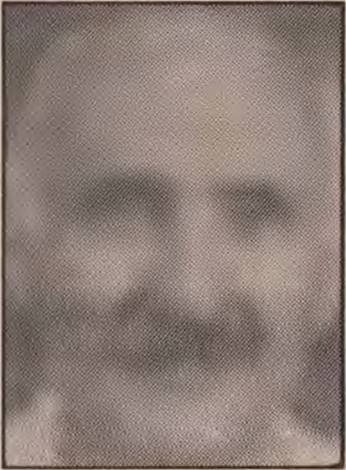
Sömürgeciler, 1985'le bu iki köye yöneldiler. 15 Ağustos 1985'te iki köyü de yaktılar. Önce damlar delindi, arkasından içinde eşyalarla birlikte evler yakıldı. Sömürgecilerin bir koşulu vardı; PKK'yi desteklemeyin evlerinizi betondan yapalım. Köylüler direndi. Gerillaya daha fazla bağlandılar. Politikleştiler, yaşlı kadınlar, küçük çocuklar askerlerle, çetelerle alay ettiler, düşmanın vahşetine güldüler. Kadınlar, çocuklar bir gün gerillayı görmediklerinde üzüldüler. Küçük bir çocuk, gerillalar geldiğinde kendisini uyandırmayan çobanı gün boyunca taşıladı. Omyanus'taki govları yakıldı, Pervari'ye sokulmadılar, Osyan'daki akrabaları olan çeteler saldırtıldı, köylüler yine direndi.

İki ay önce bazılarıyla telefonla görüştük. Söyledikleri gür sözler şu oldu; *"Direniyoruz, direneceğiz, köylerimizi yıktırmayacağız, köylerimizi terk etmeyeceğiz, köylerimizi yık-salar da teslim olmayacağız, Avrupa'daki tüm yurtseverlere ve Alman cezaevlerindeki arkadaşlara selamlarımızı söyleyin"*.

Hol ve Kal, Temmuz'un son gününü yakıldılar. Şimdi Hol'un güzel ve gür ormanı da yok. Köylüler yine dirençli, yine mağrur ve yine umutlular.

Onların başına gelen hepimizin sorunu, yakılan hepimizin köyü, perişan edilen hepimizin anası ve çocuğu. Durum çok açıktır. Hol ve Kal'lilere el uzatalım, yalnız olmadıklarını gösterelim, acılarına ortak olalım. Fakat gücümüzü kesin çözüm ve acıları kökünden sökme yolunda birleştirelim. Savaşımızı yükseltelim ve destekleyelim ki, yakılan her evimizin, sökülen her ağacımızın, harabe haline getirilen her köyümüzün, ülkemizin intikamını alabilelim.

Turan Dursun katledildi

Din araştırmacısı, gazeteci-yazar **Turan Dursun**, 4 Eylül günü İstanbul Koşuyolu'ndaki evinin önünde karanlık güçlerin kurşunlarıyla katledildi. Olay, ilerici aydın, sosyalist çevrelerde büyük tepkiyle karşılandı. Ancak iktidar ve burjuva çevrelerde, daha önce benzer şekilde öldürülen Prof. Muammer Aksoy ve Çetin Emec'in ölümüne gösterilen ilgi bile gösterilmedi. Hatta cenaze töreni engellenmeye çalışıldı, çok sayıda kişi gözaltına alındı.

Turan Dursun, uzun yıllar din adamlığı ve müftülük yap-

mış olmasına rağmen, daha sonra dini konularda bilimsel araştırmaya yönelmiş ve bunun sonucunda ulaştığı düşüncelerini çeşitli gazete, dergi ve kitaplarda yayınlamıştı. Turan Dursun'un din üzerindeki esrar perdesini aralama çabaları, dini kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışan fanatik çevrelerde tepkiyle karşılanıyordu. Bu nedenle, özellikle de son dönemlerde sık sık ölümle tehdit ediliyor, bu araştırmalarından ve yazılarından vazgeçmesi isteniyordu.

Tüm bunlara rağmen, yaşamını dinin bilimsel temellerde izahına adanayan karanlıkların, tabuların üstüne cesaretle yürüyen Turan Dursun, aynı zamanda ödünsüz bir aydın olarak çalışmalarını sürdürdü. Onun bu yürekli çıkışını kendileri için tehlike olarak gören ve henüz kimlikleri netleşmeyen karanlık çevreler, çareyi onun fiziki yaşamına son vermekte buldular.

Turan Dursun'un katli, sömürgeci-faşist Türk egemenlik sisteminin düşünen, gerçekçi araştıran cesareti ve onurlu her beyin ve yürekten duyduğu korkunun; buna bağlı olarak uygulanan politikaların bir sonucudur.

Ağustos ayının son haftasında Xîrbê Baban (Koruköy) civarında ARGK gerillaları ile sömürgeci güçler arasında meydana gelen çarpışmada, düşman kuşatmasını yaran ulusal kurtuluş gerillalarımız çok sayıda askeri de öldürmüştür.

Sömürgeciler çarpışmadan sonra Xîrbê Baban köyünü kuşatmış ve köylülere işkenceye başlamışlardı. Olayın bu kadarı 31 Ağustos 1990 tarihli Berxwedan'da yeralmıştı.

Sonradan bölgeyle ilişkiye geçerek düşmanın barbar uygulamalarının detaylarını öğrendik:

Sömürgecilerin Xîrbê Baban vahşeti

26 Ağustos 1990 günü Mardin ili Nusaybin ilçesine bağlı **Xîrbê Baban (Koruköy)** yakınlarında gerillalara ait bir sığınak bulunduğu ihbarını alan sömürgeci ordu birlikleri ile bir ARGK birliği arasında çatışma çıktı. Herhangi bir can kaybı olmadan kısa sürede sona eren çatışmayı gerekçe gösteren sömürgeci güçler, sabahın erken saatlerinden itibaren Xîrbê Baban köyünü kuşatma altına aldılar. Köye giriş çıkışlar yasaklandı.

160 haneli ve 1800 nüfusa sahip köydeki istisnasız tüm insanlar çoluk-çocuk, kadın-erkek, yaşlı-genç olduklarına bakılmaksızın dört gün boyunca çok ağır hakaretler ve işkencelere maruz kaldılar. 26-29 Ağustos tarihleri arasında köyde bulunan evler yakıldı, hayvanlar öldürüldü ve hatta halkın dini ibadetlerini yerine getirmesi bile engellendi. Köyde bulunan bütün evlerin altı üstüne getirilerek arandı. Yatak, yorgan, kap-kacak, yiyecek, içecek vb. eşya ve malzemeler dağıtılarak birbirine karıştırıldı. Bazen bir eve arama için sömürgeci güçlerin 8-10 defayı bulan baskınları oldu. Kadınlar ve erkekler ayrı ayrı gruplar halinde köyde bulunan okulda toplandı. Erkeklere tek sıra halinde günde üç kez içtima yaptırıldı. 4 gün boyunca işkenceler ve hakaretler aralıksız olarak devam etti. Okulda toplanan köylüler 4 gün süresince aç bırakıldılar. Kimse kendi evine bile sokulmadı. Çocuklar, anne-babalarından ayrı dışarıda yatmaktan hastalandılar.

Sömürgeci güçler, köylülerin ekili tarla, bağ, bahçelerini de talan ettiler. Köyün çevresinde bulunan ve köylülere ait üzüm bağlarındaki üzümleri sadece yemekle kalmayıp, yiyemediklerini de imha ettiler. Halkın içme suyu ihtiyacını karşıladığı 3 kuyuya bomba atarak halkı açlığın yanı sıra susuz bıraktılar. Su kuyularının içerisine atılan bombalardan biri patlamış, diğer ikisi ise olduğu gibi kuyunun dibinde durmaktadır. Patlamayan bombalar, halkın su kuyularından su ihtiyaçlarını gidermesini ve dolayısıyla yaşamını tehdit etmektedir.

Tüm bunların yanı sıra köy halkının tamamı sömürgeciler tarafından fişlenmek amacıyla videoya kaydedilmiştir. Sömürgeci birliklerin komutanı albay, halkı toplayarak; "Siz bize lazım değilsiniz. Biz Irak'a girerek sınırlarımızı genişletecekken, siz bizi uğraştırıyorsunuz. Irak'a girerken önce sizi yok edeceğiz. Ermeniler de sizin gibi başkaldırdı. Onların kökünü kazıdık, sıra sizde!" diyerek amaçlarını gayet açık bir biçimde ortaya koymuştur. Aynı sömürgeci ordu komutanı, "Korucu olun, silah alın" biçiminde uzun konuşmalar yapmış; Kıbrıs'tan mal getirip satmakla geçimini sağlayan köylüler, korucu olmazlarsa pasaportlarının iptal edilmesiyle tehdit edilmiştir. Köylüler, "Ya korucu olursunuz ya da dağa çıkarsınız. Kararınızı verin" diye tehdit etmiş. işbirliğine, korucu olmaya zorlanmışlardır. Sömürgecilere bu da yetmemiş olacak ki, Nusaybin Akarsu Jandarma Karakol Astsubayı da, "Hepsi gidecek, başbaşa kalacağız, sizi öldüreceğim" demiştir.

Kocaları Kıbrıs'a mal almaya giden kadınlara, sömürgeciler tarafından, "Kocalarınız Kıbrıs'ta çalışıyor, hepinizin ikinci kocası teröristlerdir" denilerek, doğum yapan bir kadın, yatağındaki kan izleri bahane edilerek "Bunlar terörist kanıdır" diye saldırıya uğramıştır.

Xîrbê Baban köyü halkı içinden 70-80 köylü seçilmiş, iki sıra asker arasına sıralanmıştır. Bunun ardından sömürgeci özel tim komutanı arkadaki askerlere çekilmelerini söylemiş ve diğer askerlere de silahlarının namlularına mermi sürdürmüş ve ardından nişan aldırılmıştır. Köylülere bu yolla gözdağı verildikten sonra da, "Bu sefer öldürmüyoruz. Bir dahaki sefere hepinizi öldürüp terörist ilan edeceğiz" denilmiştir.

Sömürgeci ordu birliklerinin köyden ayrılmalarından kısa bir süre önce binbaşı, 10 genç Kürt kadını seçerek, köylülere "Güzelleri seçtim, bunları götürüyoruz" demiştir. Bu ağır tahrik ve saldırı karşısında öfkeyle Albaya başvuran halk, kadınları bırakmalarını istemişlerdir. Durumun ciddiyetini gören sömürgeciler kadınları yeniden serbest bırakmışlardır.

Bazı köylüler zorla kuyulara indirilerek ölümle tehdit edilmiştir. Yaşlı kadınlar çukurlara gömülmüş, "Şimdi seni öldüreceğiz" diye tehdit edilmişlerdir.

Gözaltına alınanların haricinde sömürgecilerin işkenceleri sonucu çok sayıda köylü de yaralıdır. Bunlardan adları tespit edilerler şunlardır: Sadık Koçhan, Yusuf Bayhan, Cemil Doğan, Yusuf Akat ve eşi.

Xîrbê Baban köyündeki dört günlük kuşatma sonucunda aralarında köy muhtarı Azmi Karadeniz'in de bulunduğu Mehmet Zengin, Mehmet Bal, Hamit Bal, Ali Bal, Bahri Bal, Mecit Bal, Mehmet Gölcük, Süleyman Ay, İsmail Ay, Ahmet Gökhan, Cemal Alptekin, Faysal Karahan, Abdulsalam Aykut, Şahabettin İlhan ve Celil Akat adlı yurtsever köylüler gözaltına alınmıştır. Bayram Bal adlı yurtsever köylünün sömürgeciler tarafından öldürüldüğü söylenmektedir. Ayrıca gözaltına alınanlardan Şahabettin İlhan, aklı dengesi bozuk 10 yaşında bir çocuktur. Sömürge valiliği, kayıp köylüler ve gözaltına alınanlarla ilgili hiç bir bilgilerinin olmadığını iddia etmektedir.

Xîrbê Baban köylülerini kuşatma sırasında sömürgeci orduya ait 57 askeri Reo'yu sayabildiklerini, konvoyun sonunu getiremedikleri için saymayı bıraktıklarını, dağın taşın askerle dolu olduğunu, asker sayısının tahminen 2-3 bin dolayında olduğunu, ayrıca 2 askeri kariyer ve bir askeri ambulansın da köye geldiğini ve havada bir askeri helikopterin sürekli uçuş yaptığını söylüyorlar.

Xîrbê Baban köyündeki sömürgeci vahşetin duyulması üzerine 29 Ağustos günü öğleden sonra saat 14.00 dolayında Sömürge Valiliği arayan Sosyalist Parti yetkilileri, SP Genel Sekreteri Yalçın Büyükdaglı başkanlığında bir heyetin köye gitmek istediğini bildirdi. Köy çevresinde kuşatmanın olmadığını iddia eden sömürge valiliği, bu iddiasını pratikte yalanlayarak SP yetkililerin başvurusundan iki saat sonra Xîrbê Baban çevresindeki kuşatmayı kaldırdı.

30 Ağustos Perşembe günü SP Genel Sekreteri Yalçın Büyükdaglı, Başkanlık Kurulu üyesi Yusuf Cacım ve Sosyalist Parti ilçe yönetim kurulu üyelerinden oluşan heyet köye ulaştı. Orada gözlemlerde bulundu, köylülerle konuştu, sömürgeci vahşeti görüntüledi. Köy dönüşünde SP yetkililerinin köylülerin konuşmalarından ve çevrede gördüklerine ilişkin tuttukları notlar, ses kayıtları vb. materyallere sömürgeci güçler tarafından el konuldu.

4 Ağustos günü bu heyette bulunan SP Genel Sekreteri Yalçın Büyükdaglı, SP Başkanlık Kurulu üyesi Yusuf Cacım, SP Nusaybin İlçe Başkanı Süleyman Balan, İlçe Sekreteri Mecit Akgün, İlçe Yönetim Kurulu üyesi Zihni İşlek, SP Suruç İlçe Başkanı Vahit Akgün, Nusaybinli Dr. Cemal Kahraman ve şoför Ali Koç hakkında Nusaybin Savcılığı tarafından tutuklama kararı verildi.

Haklarında dava açılanlardan Mecit Akgün, Süleyman Balan, Zihni İşlek ve Dr. Cemal Kahraman hemen tutulanırken, Yalçın Büyükdaglı ve Yusuf Cacım hakkında ise gıyabi tutuklama kararı verildi.

Dava açılanlardan Baki Karadeniz ve Mehmet Baysal'ın gazeteci oldukları gerekçesiyle serbest bırakıldıkları bildirildi.

Diyarbakır İnsan Hakları Derneği ve Sosyalist Parti Başkanı tarafından bu konularda belge ve tanıklara dayanan uzun ve kapsamlı basın açıklamaları yapıldı.

12 Eylül faşizmi, 10. yıldönümünde bir kez daha lanetlendi!

Sömürgeci-faşist askerî cuntanın 12 Eylül 1980'de işbaşına gelişinin 10. yıldönümü Avrupa'nın dörtbir tarafında Türkiye ve Kürdistan halklarından onbinlerce devrimci, yurtsever, demokrat tarafından yoğun bir protesto eylemliliğiyle karşılandı. Bu yılki yürüyüş ve mitinglerin en önemli özelliği, Kürdistan ve Türkiye halklarının devrimci, demokrat, yurtsever örgüt ve grupları arasında ilk kez böylesi genişlikle bir kahraman sağlanmasıydı. Ayrıca, düzenlenen yürüyüş ve mitinglere yüzlerce Avrupalı ilerici, demokrat da katılarak Kürdistan ve Türkiye halklarının sömürgeci-faşist Türk rejimine karşı mücadeleleriyle dayanışmada bulundular. 12 Eylül faşizmini protesto nedeniyle oluşan bu uluslararası birlik, aynı zamanda emperyalist ülkelerin ve Türk sömürgeciliğinin Körfez'de savaş hazırlıklarını protesto etti.

10. yıldönümünde 12 Eylül faşizmini protesto yürüyüş ve mitingleri

Almanya-Köln

8 Eylül günü Almanya'nın Köln şehrinde yapılan protesto yürüyüş ve mitingine 10 bin dolayında Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Çoluk-çocuk, kadın-erkek, genç-ihtiyar toplumun her kesiminden insanın katıldığı yürüyüş ve miting, Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, THKP-C Acilciler, DKP, TKP/B, 16 Haziran Hareketi) ile TDKP, EKİM, Devrimci Partizan, Devrimci Dayanışma, Kawa, TSK ve Kurtuluş Hareketi tarafından düzenlendi ve Almanlardan oluşan 16 Kürdistan halkıyla dayanışma grubunca da desteklendi. Ayrıca TİKP ve SP de dayanışmacı olarak yürüyüş ve mitinge katıldı.

hasına saltı. Üreticinin, alın-terinin hakkını alabilmesi için...

"Biz burada bu alandayken, bir memur protesto telgrafı çekiyor: 'Kölece ücret istemiyorum, sendika hakkım' diye..."

"Biz şu anda buradayken, bir öğrenci sınava girdi ve 'kaybetti'; okumak isteyen herkese okul, mezun olan herkeşeye iş için..."

"Biz şu anda buradayken, bir militana işkence yapıyor, yoldaşlarını satıyor diye. Ama onurunu ve yoldaşlarını korumak için olmadık acılar çekiyor, işkencecilerden hesap sorabilmek için..."

"Biz şu anda miting alanındayken, Kürdistan'da bir Kürt yurtseveri daha sürgün edildi.

Almanya - Köln 1990

dildi. Protesto yürüyüş ve mitingine Türkiye, Kürdistan ve İsviçre halklarından 5 bin dolayında ilerici, devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Yürüyüş ve miting, Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, THKP-C Acilciler, TKP/B,) ile TDKP, MLSPB, EKİM, Devrimci Partizan ve Kurtuluş Hareketi düzenledi. Dayanışmacı olarak da çok sayıda Türk ve Kürt örgütü katıldı. İçinde İsviçrelilerin de bulunduğu 40 dolayında parti, sendika ve örgüt de yürüyüş ve miting desteklediler.

Binlerce kişilik yürüyüş korteji, sömürgeci-faşist TC'nin "şeref konuğu" olarak çağrıldığı fuar alanının önünden geçerken, ısıklık ve sloganlarla İsviçre hükümetinin bu tavrını protesto ettiler. Yürüyüşe katılan İsviçreliler, fuar alanını çevreleyen demirleri yıkarak, TC'yi teşhir eden ve onu şeref konuğu olarak kabul etmeyeceklerini belirten sloganlar attılar.

Yapılan konuşmalarda da hem 12 Eylül sömürgeci-askeri faşist diktatörlüğünün amacı, hedefleri, günümüzdeki durum, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve geline aşama ve hem de Lozan'ın 1923'ten bu yana Kürdistan halkının tarihinde oynadığı olumsuz rol üzerinde duruldu.

Lozan Belediye Başkanı bayan Yvette Jaggi, fuarın açılışında yaptığı konuşmada; "Biz İsviçreliler, şimdiye kadar birçok halkın ulusal haklarını, azınlık haklarını ve yaşamlarını savunduk. Tarihi bir gerçekliğe sahip olan Kürt halkı da kültürel, sosyal, tarihsel vb. tüm haklarından mahrum edilmekle, dilini dahi konuşmasına imkan tanımamakta ve baskı altında tutulmamaktadır" dedi. Bayan Jaggi, 1923'te Lozan'da Kürt halkının tüm umutlarının kırıldığını belirterek şöyle konuştu: "İnsan haklarına en ufak bir saygısı olmayan, baskıcı bir rejimin şeref konuğu olarak davet edilmesi kabul edilemez. Biz de bu tutumu kınıyor ve tasvip etmiyoruz."

Yapılan tüm siyasi konuşmaların ardından sömürgeci-faşist TC'nin bayrağı, sloganlar eşliğinde gaz dökülerek yakıldı ve miting sona erdirildi.

Eylem İsviçre basınında üç gün boyunca geniş olarak yer aldı.

Fransa-Paris:

8 Eylül'de düzenlenen protesto mitingine Türkiyeli ve Kürdistanlı 2000 dolayında devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. 12 Eylül sömürgeci-faşist diktatörlüğünün 10. yıldönümündeki bu yürüyüş ve miting Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, THKP-C Acilciler, DKP, TKP/B) ile Türk ve Kürt solundan birlik platformunda yer almayan çok sayıda örgüt tarafından gerçekleştirildi.

Yürüyüş ve miting Fransız kamuoyunun da yoğun ilgisini çekti.

Strasbourg ve Marsilya

8 Eylül'de aynı güçler tarafından aynı amaçlı birer protesto yürüyüş ve miting de bu alanlarda yapıldı. Strasbourg'da 500, Marsilya'da ise 700 dolayında Türkiyeli ve Kürdistanlı protesto yürüyüş ve mitingine katılım gösterdi.

İsveç-Stockholm:

8 Eylül günü şiddetli yağmur altında yapılan 12 Eylül faşizmini protesto yürüyüş ve miting Devrimci Birlik Platformu ve TDKP tarafından düzenlendi. Hêviya Gel de destekledi. Eyleme 300'ü aşkın Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci, demokrat ve yurtseverin yanı sıra çok sayıda da İsviçreli ilerici, demokrat ve sosyalist katıldı.

Eylem, şehitler anısına saygı duruşuyla başladı. Eylemin anlamını dile getiren İsveççe konuşmadan sonra, İsveç Komünist Partisi-ML adına söz alan konuşmacı, Saddam yönetiminin Kuveyt'i işgaliyle başlayan gerginliği bahane ederek bölgeye yerleşmeye başlayan emperyalist güçlerin, sonunda bölgedeki tüm ilerici güçlere yönelebileceğini belirterek, "Başta Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi olmak üzere bölgedeki tüm anti-emperyalist güçlerle dayanışma içinde olacağız" dedi. İsveç yönetiminin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik tavrını kınayarak konuşmasını bitirdi.

Mitingde konuşan İsveç Sol Parti milletvekili Berit Erikson da; "Kürt halkının düşmanları, kimisi daha erken, kimisi daha geç de olsa aynı metodları uyguluyor. Örneğin, Irak diktatörlüğü, üç-dört yıl önce Kürtlere karşı

kimyasal ve biyolojik silahlar kullandığı zaman, batı ülkeleri bunu görmezden geldi. Bu görmezlik, Halepçe'de binlerin katline neden oldu. Bugün ise, aynı metodları Türk devleti gerillalara karşı kullanıyor ve batı ülkeleri yine duyarsız. Yarın bir katliam olursa geç kalmayacak mı? Bu duruma karşı Kürt hareketlerinin de mücadeleyi yükseltmesi ve birliği sağlaması artık zorunludur" biçiminde konuştu.

İsveç - Stokholm 1990

Sömürgeci-askeri faşist cuntanın barbarlıklarını sergileyen tiyatro oyunu, şiddetli yağmura rağmen, yüzlerce İsveçli tarafından büyük bir ilgiyle izlendi.

Mitingden sonra TC Büyükelçiliği'ne doğru, ABD emperyalizmi ve Saddam diktatörlüğüne karşı sloganlar eşliğinde yüründü. TC Büyükelçiliği önünde yaklaşık bir saat çeşitli gösteriler yapan ve her iki devleti de lanetleyen göstericiler, toplu halayla eylemi sonuçlandırıdılar.

Avusturya-Viyana:

8 Eylül'de düzenlenen 12 Eylül askeri-faşist cuntanın protesto yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe 300 civarında kitle katıldı. Irak konsolosluğu önüne siyah çelenk bırakıldı.

Yürüyüş ERNK, Av. Dev-Genç, MLSPB, Partizan, TDKP örgütleri tarafından ortaklaşa düzenlendi. TKP-ML Partizan, TKP-ML Hareketi, Öğrenci Gençlik Derneği'nce de desteklendi.

İsviçre - Lozan 1990

Türk, Kürt ve Alman halkından binlerce insanın kortej halinde disiplinli bir biçimde slogan ve folklor gösterileri eşliğinde sürdürdüğü yürüyüş, çevrede bulunan Almanların da yoğun ilgisini çekti.

Miting alanında Türkiye, Kürdistan ve dünya devrim şehitleri anısına saygı duruşundan sonra, eylemi düzenleyen örgütlerce hazırlanan ortak konuşma metni okundu. Kürtçe, Türkçe ve Almanca yapılan konuşmada; 12 Eylül askeri-faşist diktatörlüğünün amacı ve sonrasındaki sahte demokrasi aldatmacaları, Türkiye ve Kürdistan'daki faşist terör uygulamaları ve bunlara karşı direnişler, PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bu dönemde oynadığı rol ve ortaya çıkan sonuçlar, Kürdistan'da halk ayaklanmaları, bunlara karşı artan sömürgeci-faşist terör dile getirilerek şöyle dendi:

"Biz şu anda bu miting alanında bir işçi işinden atıldı. Sendikalaşmak istediği ya da daha iyi bir toplu sözleşme imzalanmasında aktif görev aldığı için. İşsize iş, çalışana daha iyi ücret için..."

"Biz şu anda buradayken, bir köylü borç senetlerini ödeyebilmek için ürününü yok pa-

Ulusal kurtuluş bayrağını yükselttiği için...

"Ve şu anda bir özgürlük savaşçısı vuruldu. Belki ölecek! Ama yüzlercesi, binlercesi devam edecek yoluna, her gün daha da çoğalarak.

"Onlar ne yaparlarsa yap-sınlar, haklı ve meşru olan biziz. Biz kazanacağız."

Faşizme ve emperyalizme karşı güçlerimizi birleştirelim, bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm kavgasıyla dayanışmamızı daha da yükseltelim.

Kahrolsun faşizm!
Yaşasın Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadele birliği!"

Köln'de yapılan 12 Eylül faşizmi protesto miting, Huner-komlu ve devrimci, yurtsever ozanların seslendirdiği devrimci-direnişçi türküler ve Huner-kom folklor ekibinin halk oyunları gösterileriyle coşkulu ve başarılı bir şekilde sona erdi.

İsviçre-Lozan:

8 Eylül 1990 günü İsviçre'nin Lozan kentinde sadece 10. yıldönümünde 12 Eylül sömürgeci askeri-faşist diktatörlüğü değil, aynı zamanda Lozan'da açılan fuara İsviçre hükümeti tarafından TC'nin "şeref konuğu" olarak çağrılması da kınandı ve protesto e-

ARGK ile dayanışma gece ve şenlikleri

Almanya-Berlin

1.9.1990 günü TIS. Audi Max Üniversitesi'nde, 15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümünü kutlama gecesi, 1200'ün üzerinde Kürdistanlı yurtseverin katılımıyla coşkuyla yapıldı.

Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı duruşundan sonra geceye, Berlin Koma Botan müzik grubunun devrimci-direnişçi türküleriyle devam edildi. Koma Botan çocuk grubu da Kürtçe, Türkçe ve Almanca dillerinde devrimci şüirler okudu. Koma Botan folklor ekibi ise Kürdistan'ın değişik yörelerinden derlediği halk oyunları ile geceye ayrı bir renk kattı.

Gecenin anlam ve önemini, Kürdistan ve Ortadoğu'da yaşanan son siyasal gelişmeleri değerlendiren ve üç dilde yapılan siyasi konuşma, yurtsever kitlelerin sık sık "Bijî ARGK", "Yaşasın PKK 2. Ulusal Konferansı" sloganlarıyla kesildi.

Kürdistan'daki gerilla savaşı, halk ayaklanmaları ve bunlar karşısında Türk sömürgeciliğinin ve ordusunun içinde bulunduğu acz ve paniği konu alan tiyatro oyunu, yurtsever kitleler tarafından büyük bir canlılık ve ilgiyle izlendi.

Gece, Hunerkomlu ve dayanışmacı dost ozanların devrimci türkülleri, Hamburg folklor ekibi, Bonn Koma Berivan folklor ekibinin halk oyunları gösterileriyle coşkulu bir şekilde sona erdi.

ARGK'yle dayanışma gecesi ne YJWK-Av. Merkezi, Hamburg-YXK, Berlin-YKWK, SVP taraftarları ve diğer dost örgütler dayanışma mesajları sundular.

Lübnan - Tripoli 1990

Danimarka-Kopenhag:

1 Eylül 1990 tarihinde Ave-döre Gymnasium'da yapılan ARGK ile dayanışma gecesine 700'ü aşkın Kürdistanlı yurtsever katıldı.

Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı duruşunun ardından açılış konuşması yapıldı. Bir Kürt kadınının kendi kurtuluşuna ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bakış açısını ve yaklaşımını dile getiren bir skeçle devam eden gece, koro ve Hunerkomlu ozanların devrimci türkülleri ve Koma Serihildan çocuk folklor ekibinin halk oyunları gösterileriyle sürdü.

Türkçe, Danimarkaca ve Kürtçe dillerinde yapılan siyasi konuşmaların ardından gece, Kür-

distan'daki savaş gerçekliğini ele alan bir tiyatro oyunu, Koma Nufin müzik grubunun devrimci türkülleriyle sona erdi.

Geceye F. Almanya PKK davası tutukluları, Radyo Botan, YJWK-Av. Merkezi, İskat-ERNK taraftarları, Danimarka-YJWK, Danimarka-YXK, ERNK-İsveç Temsilciliği, Danimarka-Kürdistan Komite, DKP, Danimarka-Sosyalist Parti taraftarları, Avrupa'da Dev-Genç, THKP-C-Devrimci Savaş ve TSK dayanışma mesajlarını sundular.

Libya-Tripoli:

17.8.1990'da Libya'da bulunan Kürdistanlı yurtseverler de 15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümünü coşkulu bir şekilde kutladılar. 2500'ün üzerinde Kürdistanlı yurtseverin yanı sıra diğer halklardan çok sayıda dayanışmacı dostun da katıldığı gece, Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı duruşuyla başladı.

Kürdistan halk oyunları ve ulusal kurtuluşçu kültür etkinliklerinin yanı sıra, yapılan siyasi konuşmalarda 15 Ağustos devrimci atılımının Kürdistan halkı ve devrimi açısından oynadığı rol ve günümüzde geline aşama dle getirildi.

Çok sayıda dost örgütün de katıldığı gece büyük bir coşkuyla sona erdi.

Avustralya Melbourne:

15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümünü kutlamak amacıyla biraraya gelen 50'yi aşkın Kürdistanlı devrimci ve yurtsever, 19 Ağustos 1990 günü bir kutla-

ma şenliği yaptılar.

Avustralya Türkiyeli İşçiler Birliği (ATİB) binasında yapılan geceye Türk halkından da devrimci ve demokratlar katıldı.

15 Ağustos devrimci atılımının başlangıcından günümüze kadar Kürdistan'da yaşanan gelişmeler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı aşama ve etkileri üzerine yapılan konuşmadan sonra, Kürdistan tarihi, sosyal yaşam, gerillanın eğitimi ve mücadelesini konu alan video filminin izlenmesi, kitle üzerinde büyük etki yarattı.

Koma Serihildan müzik grubunun Kürtçe ve Türkçe söylediği türkülerle gece sona erdi.

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Ortadoğu'ya emperyalist müdahale ve savaş hazırlıkları protesto edildi

Avustralya-Melbourne:

1 Eylül günü emperyalist, gerici ve haksız savaşları protesto amacıyla düzenlenen yürüyüş ve mitinge çeşitli uluslardan 250'nin üzerinde savaş karşıtı insan katıldı.

City Square'de toplanan kitleler, Bourke Caddesine kadar yürüyerek, burada bir miting gerçekleştirdiler. Çeşitli gruplar adına mitingde yapılan konuşmalarda, başta Amerika olmak üzere tüm emperyalist ve gerici devletlerin sözde barışı sağlamak, gerçekte ise kendi çıkarlarını korumak amacıyla Ortadoğu'ya müdahale ettikleri belirtilerek, kendileri de işgalci olan bu devletlerin daha önce Irak rejimi tarafından beşbinin üzerinde Kürt insanının kimyasal silahlarla katledilmesine seyirci kaldıkları vur-

gulandı.

"Körfez savaşına hayır" sloganıyla gerçekleştirilen yürüyüş ve mitinge ERNK taraftarları da ellerinde PKK, ERNK ve ARGK bayrak ve flamalarıyla, "Kürdistan'da istila ve sömürgecilğe son" yazılı pankartlarla katıldılar. Avustralya Türkiyeli İşçiler

Alman polisinin Kürdistanlı yurtseverleri sindirme operasyonlarında bir halka daha:

Bielefeld'deki Kürdistan-Centrum'a saldırı

2 Eylül günü saat 7.30 dolaylarında Almanya'nın Bielefeld şehrinde bulunan Kürdistan-Centrum'a saldıran Alman polisi, dernekte terör estirdi. Savcılıktan arama ve tutuklama kararı olmaksızın son derece keyfi bir saldırganlıkla hareket eden

Birliği (ATİB) ve Türkiyeli Toplum Kaynak Merkezi (TTKM) de yürüyüş ve mitingde yer aldı.

Savaş karşıtı bu gösteri, Avustralya televizyonunun birkaç kanalında yayınlandı.

Danimarka-Kopenhag:

Dünya Savaşa Karşı Mücadele Günü'nde bir başka gösteri de Kopenhag'da 11 parti, örgüt ve dernek tarafından ortaklaşa gerçekleştirildi. Mitinge yaklaşık 300 kişi katıldı.

Kopenhag'daki ABD konsolosluğu önünde gerçekleştirilen mitingde emperyalizmin Ortadoğu'ya müdahalesi ve savaş hazırlıkları ile Danimarka hükümetinin Körfez'e yeni bir savaş gemisi daha gönderme kararı protesto edildi.

ABD emperyalizmi, Türk ve Irak sömürgeci-faşist rejimlerini lanetleyen sloganların atıldığı mitingde ERNK taraftarları da kitlesel olarak yer aldılar.

Alman polisinin derneği basması, burada bulunan yurtseverlere insanlıkdışı baskı ve muamelede bulunması ve 7 yurtseveri gözaltına alması, Kürdistanlı yurtsever kitleler ve demokratik Alman kamuoyunda büyük bir tepki yarattı.

Düsseldorf'ta devam etmekte olan PKK davası ve tutuklu Kürt politikacıların, Kürdistanlı yurtseverlerden tecrit etmeyi başaramayan Alman devleti ve polisi, bu kez gösterilen dayanışmayı ortadan kaldırmak ve kitleleri sindirmek amacıyla derneklere yönelmeye başladı. Bielefeld derneğinde bulunan çocuk-çocuk, kadın-erkek 40 dolayında yurtsevere, "terörist bir örgütü destekledikleri" gerekçesiyle saldıran Alman polisi, işe kapıları kurarak başladı. Karşılarında otomatik silahlı, çelik yelekli ve maskeli özel polis komandolarını gören çocuklar, estirilen terör sonucunda şok geçirdiler, içlerinden biri hastaneye kaldırılmak zorunda kaldı. Dernekte bulunan tüm yurtseverleri yere yatırarak, kültür çalışmalarında kullanılan saz da dahil tüm eşyaları kırıp döken Alman polisi, hiçbir gerekçe göstermeksizin ve elinde tutuklama kararı olmadan 7 yurtseveri gözaltına aldı.

5 saat boyunca gözaltında tutulan yurtseverler, polis merkezinde de benzer uygulamalarla karşılaştılar. Kimlik tespitleri yapıp resimleri çekilen yurtseverlere, burada "Saddam iyi yaptı, Kürtleri imha etti. Umarız geriye kalan Kürtleri de öldürür" diyen Alman polisi, Kürdistan halkına karşı düşmanlıklarını bir kez daha ortaya koydular.

Alman polisinin kendi hukuk kurallarını bile hiçe sayarak yaptığı bu insanlıkdışı saldırı, Kürdistanlı yurtseverler ve demokrat Alman kamuoyu tarafından tepkiyle karşılanarak ortak bir basın toplantısı yapıldı. Gözaltına alınan 7 yurtsever de, kamuoyunun tepkisini daha fazla çekmemek için serbest bırakıldı.

Alman polisinin bu ırkçı, yasadışı ve anti-demokratik saldırısını kınamak amacıyla 7 Eylül 1990 günü Bielefeld'de 15 örgüt ve 400'ün üzerinde kitlenin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Olay, Alman basınında da geniş bir biçimde ele alınarak Alman kamuoyuna duyuruldu.

Faşist Türk devletinin göç ve sürgün kurbanlarından iki Kürt İsviçre'de katledildi

2 Eylül 1990 tarihinde İsviçre'nin St. Galen şehri yakınlarındaki Uzwil ilticacılar kampında kalan Halfetili **Abdurrahman BOZOĞLU** ile Pazarcıklı **Mehmet KOÇAKGİL** adlı Kürtler, Yugoslav asıllı bir sapık tarafından katledildi.

Kürt, Türk, Yugoslav ve daha değişik milliyetlerden ilticacıların kaldığı kampta bir Kürt kız çocuğuna sarkıntılık eden sapığın dövülerek polise teslim edilmesi ve polisin de onu serbest bırakması ardından meydana gelen olay üzücü olduğu kadar ibret vericidir de.

Bu olaya ilişkin ERNK-İsviçre Örgütü'nün kamuoyuna yaptığı açıklamada şöyle denildi:

"ERNK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi) bu ve buna benzer her türlü cinayeti şiddetle lanetliyor! Bu cinayetin asıl sorumlusu faşist Türk sömürgecileridir. Katilin Yugoslav veya başka bir milliyetten olması bu gerçeği değiştirmez. İsviçre polislerinin olay karşısında kayıtsızlığı ise, demokratik bir ülke olarak övünen İsviçre ilticacılar polisinin gerçek yüzünü ortaya koymaya yeterli bir delildir."

Türk sömürgeciliğinin zorla göçertme, vatansızlaştırma politikalarına dikkat çekilen açıklamada, buna karşı yapılması gerekenler şu çağrıyla ifade edildi:

"Topraksız bir çiçek, vatansız bir kuş, topraksız bir halk ve haksız bir insan dünyamızda yoktur. Mülteci bir yaşamın bedelleri, en zorba düşmanlarımıza karşı yürüttüğümüz savaşta verdiğimiz kayıplardan ve çektiğimiz acılardan daha fazladır. Bunun için bulunduğumuz her alanda daha sıkı bir biçimde ERNK saflarında kenetlenelim. Faşist Türk devletinin bize dayattığı olduğu yurtsuz, vatansız mülteci yaşama bağrısız, demokratik birleşik Kürdistan'ı yaraturuk mazura gömelim!"

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında bilgilendirme toplantısı

Almanya-Lübeck:

27 Ağustos günü, ERNK taraftarı ve Alman demokratlarınca oluşturulan Kürdistan Dayanışma Komitesi, bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantıya 200 dolayında Türk, Kürt ve Alman devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı.

Geceye konuşmacı olarak gelen Yeşiller Partisi Milletvekili Angelika Beer, Kürdistan'da bulunduğu süre boyunca edindiği izlenimleri aktardı ve oradayken çekmiş olduğu video filmlerini kitleye sundu. Yine toplantıda

konuşmacı olarak bulunan Kürdistan Komite'den bir temsilci de, Kürdistan tarihi ve ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında bilgi verdi.

Kürtçe, Türkçe ve Almanca yapılan konuşmaların yanı sıra Kürt halk oyunları gösterisi de sunuldu.

Toplantı, Angelika Beer ve Kürdistan Komite temsilcisinin Türkiye'ye turizm boykotu çağrısı ve izleyicilerin sorularının yanıtlamasıyla sona erdi. İzleyiciler, toplantıyı baştan sona büyük bir ilgiyle takip ettiler ve yoğun katılım gösterdiler.

“Gerçek barışın yaratılması ve halkların geleceğinin güvence altına alınması masa başında yapılan görüşmelerle olmaz”

Size bir süreden beri yazamadım. Elime geçen ilk fırsatta bu mektubu yazıyorum. Aslında biraz da bazı olası gelişmeleri bekleyip öyle yazmayı uygun gördüm. İnsan mevcut gelişmeleri dışarıyla da tartışmadan edemiyor. Böyle olunca da doğal olarak bir mektupta bir çok konuya değinmek zorunlu oluyor. Çünkü bu gelişmeleri birbirinden ayırmak olası değil.

Bugün dünyada yaşanan süreç, bir belirsizliği içermekle birlikte, aynı zamanda giderek bir netleşmenin de oluşmaya başladığını göstermektedir. Ama bu ortamda çeşitli olayları kendilerine maske edinerek, gerçek yüzlerini geçici de olsa gizlemeyi başaranlar oldu. Bunlar aslında normal şeylerdir. Sosyalist kampta yaşanan bunalımdan çıkmanın yolları aranırken, bu ortamda emperyalist ve onun payandaları, işbirlikçileri olan revizyonist, oportünist, teslimiyetçi ve milliyetçilerin elbirliğiyle bir karmaşa ortamı yaratıldı. Emperyalizm kısa vadede bu işten bazı kazançlar elde etti. Ama soruna uzun vadede baktığımızda durum bunun tam tersidir. Sosyalizm bugün edindiği deneyim ve tecrübeler sayesinde emperyalizm karşısında daha da güçlenecek, taviz vermez bir konuma yükselecektir. Tarihin gelişim yolları sosyalizme doğru işlediğine göre, böyleli geçici bunalımlar ve tıkanmalar bu gidişatı değiştiremeyecektir. Yaşanılan her bunalım bir sistemin sonu demek değildir. Mevcut gelişmeler her ne kadar sağa kayma biçiminde oluyorsa da bu, aynı zamanda bağrında doğru devrimci gelişmeyi de taşıyor demektir. Bunca değerlerin bir anda yok olup biteceğini, buna sessiz kalınacağını düşünmek ve bundan kaygı duymak çok yanlıştır.

“Hiç bunalım yaşanmasın” anlayışıyla hareket etmek asla doğru değildir. Emperyalizm var olduğu müddetçe bunalımlar da, saldırı, işgal ve savaşlar da olacaktır. Önemli olan soğukkanlılıkla böyleli durumlardan çıkmanın yollarını bulmaktır, yaratmaktır. Eğer sosyalizm mücadelesini yürütenler bunu yapamazlarsa, baştan emperyalizme yenilmişler demektir. Devrim yolu, yürünmesi çok zor olan bir yoldur. Güç, kararlılık, fedakarlık, süreçlerin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek düşünce ve örgütlenmelerin yaratılmasını ister. Yani devrim mücadelesi, insanda olan tüm yeteneklerin ortaya konulmasını, insanlığın hizmetine sunulmasını şart koşar, bunu emreder. Eğer bunlar yerine getirilirse, adına devrim denen, insan yaratıcılığının en yüksek biçimi gerçekleşir. Hangi güç veya bireyler bu görevleri yerine getirmezlerse ya da eksik yaparlarsa karşı-devrimin sert rüzgarları önünde savrulan, dökülüp-sarsılan, uçuşan sonbahar yaprakları olmaktan öteye gidemeyeceklerdir. Toplumun gelişim yasası böyle işliyor tüm acımasızlığıyla.

Bölgemizde olan gelişmeler ise bildiğiniz gibi günü gününü hiç tutmuyor. Mesela Saddam'ın son çılgınlığı ortalığı birbirine kattı.

Halkların kanlarını emdikleri yetmiyormuş gibi, birbirleriyle de dalaşmadan yapamıyorlar. Böylesine iliklerine kadar haksızlıklarla dolu, halkların geleceğini sürekli tehdit altında bulunduran savaşlar, işgaller ve çatışmalar mazlum ve savunmasız halklar açısından çok ciddi tehlikeleri de bağrında taşıyor. Sömürü, paylaşım ve gaspetme temelinde gerçekleştirilen yayılmacılık ve bu yayılmacılığın ABD gibi emperyalist bir gücün çıkarlarını zedelemesi sonucu arada ezilen yine halklar oluyor.

Faşist Saddam'ın bu işgal hareketini salt ekonomik nedenlere bağlamak yanıltıcı olur. Kuveyt'i bir yana bırakacak olursak, Irak, mevcut askeri gücüyle bölgedeki siyasal liderliği ve özellikle de petrol piyasasını ele geçirmek istiyor. ABD'nin ve Japonya'nın petrol ihtiyaçlarının büyük bir kesimini karşılayan Kuveyt, çok önemli bir noktada yer aldığı gibi zengin petrol yataklarına da sahiptir. Askeri olarak çok güçsüz olması Irak'ın istahını oldukça kabarttı. İmparatorluk kurma emelleri için uygun bir alanı teşkil ediyordu. ABD'nin çıkarlarını temsil eden emirliği iktidardan eden Saddam'ın amacı, ABD'nin petrol üzerindeki tekelleri etkisini kırıp, oluşturacağı kukla hükümet aracılığıyla petrol üzerinde kendi denetimini kurmaktır. Bu durum doğal olarak ABD'yi çok kızdırdı. Saddam şimdilik ABD'ye karşı ölçülü davranıyor.

Ortadoğu'da gerçek barışın yaratılması ve halkların geleceğinin güvence altına alınması masa başında yapılan görüşmelerle olmaz. Çelişkiler çatışma, giderek patlama noktasına gelmişken, bunu önlemek hayalcilikten öteye gitmez. Eğer ortada haksız savaşlar varsa, doğal olarak haklı savaşlar da olacaktır. İmparatorluk hayali peşinde koşan güçleri yok etmenin yolu haklı savaşları vermeden geçiyor.

Şimdi bu gelişmeler bizi ne kadar etkiliyor, ne yönde etkiliyor? Biz bunlar üzerinde gerçekten de titizlikle duruyoruz. Kendi kavgamızla haksız savaşları yok etmenin mücadelesini veriyoruz. O yüzden, böylesine belirsizliğin, karmaşanın yaşanıldığı bir ortamda, olumsuz yönden fazla etkilenmeden çıkmanın yollarını ve araçlarını işletmeye çalışıyoruz. Gelişmelerin ilkelerine göre hareket ettiğimiz ve ona ters düşmediğimizden dolayı olumsuz etkiler olsa da, olumlu ve ağırlıklı olan yan gelişme kaydettiğimizdir, yeni yeni kazanımlar elde ettiğimizdir. Bu durum, aynı zamanda bölgedeki ve dünyadaki netleşmelere de hizmet ediyor. Her yıl yaptığımız bahar, yaz, kış atılımlarıyla ağır bedeller ödeyerek de olsa halkların sorunlarının çözüm yollarının nereden geçtiğini en iyi şekilde gösteriyoruz.

Saddam, Kürt halkını kimyasal silahlarla imha ettiğinde dünyada buna hiç bir devlet ses çıkarmadı. Ama faşist Saddam Kuveyt'te ABD'nin çıkarlarını tehlikeye soktuğu için bütün devletler ayağa kalktı. Bu ülkelerdeki iktidarlar yer geldiğinde

demokrasi, insan hakları vs. gibi sözleri ağızlarından hiç düşürmüyorlar. Barış çıkırtkanlıkları yapıyorlar, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme haklarından söz ediyorlar. Demek ki, onlar için önemli olan insanlık değil, sermayenin güvence altına alınmasıdır. O zaman, bunca adaletsizlik ortamında ilerici insanlığın birer parçaları olan Ortadoğu halkları da, geleceğini uygun araç ve yöntemlerle güvence altına almak zorundadırlar.

Artık sizlere biraz da bizlerden söz edeyim. En azından son durumunuzu merak ediyorsunuzdur. Yaşamın güvence altında olmadığı bir ortamda yaşamak elbette bir dizi sorunları da beraberinde getiriyor. Eskişehir muamması hala çözüme kavuşturulmuş değil. Bir tehdit unsuru olarak kullanılıp duruluyor. Bakan, bazen basına orayla ilgili açıklamalar yapıyor. Onun yaptığı açıklamaların hiç biri net değil. Hep kuşkulu şeyler söyleyerek kamuoyunu yanıltmaya çalışıyor. Bunda ne oranda başarılı oluyor? İnsanlarımız artık eskisi gibi değil, bir takım politikaların bilincine varmış durumdadır. O yüzden her söylenene değil, daha çok pratikte yapılanlara bakıyor, oradan çıkardığı sonuçlarla hareket ediyor. Toplumdaki korku ka- buğunun kırılması yaygınlaştıkça artık iktidar, yalanlarıyla kimseyi kolay kolay ikna edemiyor.

Sanıyorlar ki, tek kişilik hücre tipi cezaevleri bir sonuç getirecek. Oysa topluma mal olmuş bazı olgu ve olaylar vardır. Bunlar hiç bir zaman yok edilemezler. Cezaevi direnişleri de böyledir. Bu gerçeklik artık topluma mal edilmiştir. Bir kısım insanlar yok edilebilir ama gelenek ortadan kaldırılamaz. Mimari yapılar kısa vadede belki onlara bir şeyler kazandırır. Ama uzun vadede onurun ayaklanmasını durduramayacaktır.

Bakan “Onları, özellikle de Apocu denenleri oraya göndermek benim boynumun borcudur” diyor. Biz işin zorluklarının bilincindeyiz. Kendilerinin ellerindeyiz, istedikleri yere götürebilirler. Bizim için önemli olan halkımızı özgürlüğe götürecek olan düşüncenin, kimliğin ve onurun en iyi şekilde korunmasıdır. Bu da bizim boynumuzun borcudur. Gerçek dava adamları onları, boyunlarının borçlarını yerine getirenlerdir. Öyle masa başlarında oturarak yaşlı, masum ailelerimize bu sözleri söylemek değildir. Bu bir kavgadır, yeneni de yenileni de olacaktır. Biz kullanı ve araçları kim en iyi kullanırsa, bu işten o kazançlı çıkar.

Demek istediğim, bir belirsizlik hakim bu konuda. Ama en kısa zamanda bizim için neler tasarladıkları ortaya çıkacaktır. Bu fazla uzun sürmez. Biz olacakları az çok tahmin ediyoruz. O yüzden gelececek olaylar bizim için şaşırtıcı ve sürpriz şeyler olmayacaktır.

Evet, mektubumu burada noktalamadan önce tüm dostlara selam, sevgi ve saygılarımızı yolluyoruz.

Ali Kastalınış / Aydın

Savaş esirlerinden 15 Ağustos Atılım mesajları

“(...) Zulme, sömürü ve talana karşı biriken tarihsel kin ve öfkenin kasırgaya dönüştüğü, zulüm kalelerini temellerinden sarstığı büyük gün! Bugün esaret zincirlerinin parçalanıp, dağıldığı çağdaş kıyan günü! Ve bugün halkımızın, cesaret, fedakarlık ve yiğitlikle kavgaya atıldığı, kavgada kahramanlıklar yarattığı başkaldın günü! Kahramanlarımızın yakıcı sıcaklığıyla sizleri kucaklıyor, başkaldın bayramınızı coşkuya kutluyoruz!

Mustafa Çelikk, Kemal Aktaş”

“(...) Halk tarihimizde yeni bir gün olarak doğan 15 Ağustos siyasal ve askeri atılımının 7. yılını zafer yolunda geliştirilen bütün değerlerin coşkusuyla karşılamak kadar sevindirici hiç bir şey olamaz. Bugün için bizi en fazla onurlandıran ve geliştiren şey 15 Ağustos ruhudur. Bu ruh ve heyecanın ulusal birliğimizin yaratılmasında son derece büyük önemi vardır.

Bu şanlı atılımda, yeni bir yaşamın ve özgür geleceğin en güçlü adımı atılmıştır. Bu adım üzerinde soyku bir yaşam ve yepyeni bir özgürlük tutkusu yükselmiş bütün halkımızın yüreğini sarmıştır.

İşık zerreciklerini toplayarak karanlığın güneşini yaratmak, yeni bir şafağın doğmasına öncülük etmek kolay değildir. Burada ve bütün görkemli değerlerde kahraman şehitlerimizin kanını görüyoruz. Küllen direniş kıvılcıklarını harlamak, özgürlük tohumlarını bin bir çabayla toplayıp biraraya getirmek, örgütlülüğü çağdaş zorla dağıtılan, baskıya, zulme mahkum edilen bir halkı harekete geçirmek için yüce bir emekle karanlı bir yürek ve çağdaş bir mücadeleyle yola çıkan öncümüzdür. İşte biz bu yüce değerlerimizi, yeni ve saygın kişiliğimizi şanlı öncümüze borçluyuz. Bugün bütün kutsal vatan topraklarını saran ulusal ve toplumsal mücadele ateşini bağımsızlığa dek yükseltmek her onur sahibi insanımızın görevidir.

Bugün ulusal direniş hattında çağdaşığa karşı başkaldıran halkımız günü gününe tarih yaratıyor. Bu tarih halkımızın en parlak tarihidir. Köylerde, kentlerde, fabrikalarda ve yaşamın her alanında adım adım demokratik bir toplum geliyor. Halkımız acıyla, emekle ilmiik bağımsız devletin organlarını örüyor ve geleceğe umutla bakıyor. Düşman ise her cephede geriliyor. Bunun ne anlamı geldiği de çok açıktır.

Şehitlerimizi burada saygıyla anarken bütün sevinç ve inancımız değerlere olan bağlılığımızla, halkımıza olan saygı ve özlemimizle 15 Ağustos ulusal direniş bayramınızı kutluyoruz.

Tüm arkadaşlar adına:
Suphi, Muhttin, Bışar, Ahmet, Koçer, Bedri, Mehmet”

“Halkımız tercihini özgürlük ve bağımsızlıktan yana yaptığını, baskı, zulüm, sömürü, işkence ve soykırımlara karşı sessiz kalmayacağını, çağdaş halklar arasında yer almanın dışında bir yaşamı kabul etmeyeceğini her zamankinden daha fazla haykırmaktadır.

Halkımızın özgürlük ve bağımsızlık uğruna güçlü adımlar attığı 15 Ağustos özgürlük başımızın 6. yıldönümünü sizlerle ve tüm dostlarımızla kutlamanın sevincini ve onurunu yaşıyoruz.

Şükrü Göktas / Aydın Cezaevi”

“Bugün, devrime, devrim şehitlerine ve halka bağlılık sözünün adı, devrim andının konuşturulduğu gündür.

Bugün parti militan devrimciliğinin, faşizmin karanlığını yırtarak, sömürgeci terör ve vahşetin halkımız üzerinde yarattığı sinmişlik, pasifikasyon, korku ve dehşetin darmadağın edilecek, halkımızın ulusal kurtuluş umutlarının yeşertildiği, özgüce güven, yurt sevgisi, cesaret ve fedakarlığın en üst düzeyde yaratıldığı, sergilendiği gündür.

15 Ağustos, reformizme, teslimiyetçilik ve uzlaşmacılığa, mülteciilik ve burjuva kuyrukçuluğuna karşı, Marksizm-Leninizmin şanlı bayrağının dalgalandırılması ve sosyalizme bağlılığın ifadesidir.

Her türden komploculuk, tasfiyecilik ve devrime ihanetin beynine inen balyoz, militan devrimci çıkış, atılım ruhu ve pratiğidir; bölge halkları ve dünya proletaryasına karşı yüce enternasyonalizmin şanlı örneği. Türkiye halkına uzatılan dostluk elidir 15 Ağustos!

Ve bugün, şehitlerimizin komutuna, halkımızın ulusal bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük tutkusuna, özlemine verilen yanıtıdır; bu özlem ve komutu gerçekleştirme hareketidir.

15 Ağustos ruhu ve atılımı, ulusal kurtuluş mücadelemizin bugünkü düzeye gelmesinde, yaratılan devrimci gelişmelerin sarsılmaz temel ve beslendiği kaynaktır.

Bu bilinç, inanç ve duygularla Ulusal Kahramanlık ve Başkaldın Bayramınızı kutlar, şehitlerimizin anısına, Partimiz ve Başkanımıza sarsılmaz bağlılığımızı ve şaşmaz takipçileri olduğumuzu belirtip, tümünüzü saygı ve sıcak sevgilerimizle selamlar, mücadelelerinizde üstün başarılar dileriz.

Tüm arkadaşlar adına:
Fuat KAV / Aydın Cezaevi”

TC'nin Körfez'de savaş hazırlığı ve bunun burjuva basına, ekonomiye ve halka yansımaları

Sömürgeci-faşist Türk devletin savaş tellallığı bütün hızıyla sürüyor. Geleceğe yönelik tüm hesaplarını, jandarmalığını yaptığı emperyalist güçlerin safında, girdiğinde kazançlı çıkacağı bir savaşa göre yapan Türk rejimi, askeri, idari, ekonomik ve politik alanlarda da buna yönelik hazırlıklarını yoğunlaştırıyor.

Eylül başlarında Özal'ın emriyle göstermelik parlamentodan çıkarılan "Yabancı ülkelere asker gönderme ve yabancı ülke askerlerini Türkiye'de bulundurma" kararıyla, Türkiye ve Kürdistan emperyalist devletlerin askeri güçlerine sonuna kadar açılıyor. Kürdistan'daki sömürgeci ordu birlikleri sürekli takviye ediliyor. Sadece son bir hafta içinde 60 cemselik bir konvoyla Sülopi'deki tabura cephaneye aktarıldı. Çukurca'dan Cizre'ye kadar olan sınır boyunca her taraf asker doldu. Bolu ve Kayseri'deki hava komando paraşütçü birlikleri sınıra kaydırıldı. Batman, Diyarbakır ve Erhaç havaalanlarına kimyasal başlıklı füzeler konumlandırılıyor. Batman havaalanının yakılması sırasında orada bulunan askerlerin kimyasal silahlar nedeniyle zehirlenmesi, bunun en açık kanıtı.

NATO'nun Brüksel'deki karargahında, Türkiye'den sürekli olarak "savaş kuvveti", "muharip kuvvet" olarak söz ediliyor ve Türkiye - Irak sınırı (yani Kürdistan) bir savaş cephesi olarak adlandırılıyor. Ve hatta savaş halinde Türk ordusunun Irak'ı güneyden vuracağı, müttefiklerine bu yönde garanti verdiği vurgulanıyor (12 Eylül 1990, Tercüman). TC de hazırlıklarını buna göre yapıyor. Çok büyük bütçe açığına rağmen, Savunma Bakanlığı'na "Savaş Ödeneği" ayrılması isteniyor. Emperyalist güçler ve bölgedeki işbirlikçi rejimlerle çok yoğun diplomatik ilişkiler ve pazarlıklar sürüyor.

Birçok yorumcu bu durumu, sömürgeci-faşist rejimin başı olması ve ABD'nin direktifleri doğrultusunda savaş politikası yürütmesi itibarıyla Turgut Özal'ın hayatının kumarını oynadığı şeklinde değerlendiriyor. Gerçekten ise, sömürgeci faşist Saddam yönetiminin Kuveyt'i işgal ve ilhakıyla delinen bölge statükosu, varlığını uluslararası gerginlik ve savaş koşullarının yarattığı fırsatlar üzerinde koruyabilen Türk devletin geleceğini de çok yakından ilgilendiriyor. Bir anlamda, oynanan kumar TC'nin varlık-yokluk kumarı oluyor.

TC'yi en çok kaygılandıran, ortaya çıkan son gelişmelerin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimine, Kürdistan'ın denetiminden çıkışına fırsat tanıyacak bazı öğeleri de içermesi. Bu nedenle, Amerikan Ganet Haber Ajansı'nın Başyazarı John Omicinski ve Türkiye uzmanı David Judson'un, "ABD, Kürt konusunu bir yandan Irak'ı destabilize etmek için bir alternatif olarak aklının bir köşesinde tutuyor. Diğer yandan Türkiye'nin bundan zarar görebileceği gerçeği var. Siz bu durumu nasıl görüyorsunuz?" sorularına, Özal:

"Bu önemli bir konu. Türkiye, diğer ülkelerden daha çok Kürt nüfusa sahip... Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtler de birkaç ülke arasında bölündü. O yüzden kritik bir konu... Türkiye'nin bu konuda

bir problemi yok. Ama Irak'ta başka gelişmeler olursa bu gelişmelerin Türkiye ve diğer komşular üzerinde kalıcı bir kötü etkisi olur. Biz bunu kabul edemeyiz" (10 Eylül 1990, Cumhuriyet) diyerek, böylesine hararetli savaş hazırlıklarının gerekçesini kendi ağzıyla ortaya koyuyor. Buna bağlı olarak da Kürdistan'daki sömürgeci vahşet doruğa çıkarılıyor. Köyler, bağlar, bahçeler, tarlalar, ormanlar yakılıyor; halk kendi köylerinden, topraklarından çıkarılıyor, işkence, baskı ve terör zırvaya çıkarılıyor. Nusaybin'e bağlı Xirbê Baban (Koruköy)'deki sömürgeci vahşet sırasında bir albay, niyetlerini; "Siz bize la-zım değilsiniz. Biz Irak'a girerek sınırlarımızı genişleteceken, siz bizi uğraştırıyorsunuz. Irak'a girerken önce sizi yok edeceğiz" diyerek olanca açıklığıyla ortaya koyuyor.

Tek yaşam umudu olarak baktığı savaşa ve hazırlıklarına kendisini böylesine kaptıran sömürgeci-faşist rejim, 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle düzenlenen savaş karşıtı etkinlikleri, "Bölgede durumun kırıltık olduğu" gerekçesiyle yasaklıyor. Ortadoğu'da olası bir savaşa karşı en ufak bir sesin çıkmasına ve eyleme dönüşmesine izin vermiyor. Oysa halkın %80'i Ortadoğu'da bir savaş istemiyor. Böylesi bir savaşın kendi çıkarına olmadığını bilinciyle, TC'nin savaş çığırtkanlığına karşı çıkıyor. Bu, yer yer protesto gösterile-

rine de dönüşüyor.

Ayrıca Türk sömürgeci devletin savaş hazırlıkları, Arap halkları tarafından da tepkiyle karşılanıyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun baskı ve zulmünü hala unutmayan Ortadoğu halkları açısından, Türk sömürgeciliğinin emperyalist güçlerle birlikte savaşa hazırlanması, yeni bir işgal hareketi ve yayılma isteği olarak değerlendiriyor. Yani mevcut durumda sömürgeci-faşist rejim, Türk, Kürt ve Arap halklarından tamamen tecriti yaşıyor, bu giderek huzlanıyor. Zaten bu nedenle, emperyalist güçler de bölgedeki gelişmelerden ve halkların toplumsal muhalefetinden duydukları korkuyla, ilk başta devrilecek rejimler olarak gördüğü Türkiye, Ürdün ve Mısır'a, Irak'a karşı uygulanan ekonomik ambargo ve savaş hazırlıkları nedeniyle ettikleri zararı karşılamak için yardım planı hazırlıyor. Bölgedeki işbirlikçi monarşiler de buna katılıyor.

Irak'ın kuveyt'i işgal ettiği 2 Ağustos'tan bu yana burjuva basın-yayın organlarının temel gündem maddesi de Körfez'deki savaş tehlikesi, hazırlıkları ve bunun getireceği sonuçlar. Herkes bunu tartışıyor. Olası bir Ortadoğu savaşının TC açısından çok tehlikeli bir kumar olduğu, özellikle de Kürdistan'ın tamamen ellerinden çıkabileceğini düşünenlerin oranı bir hayli fazla. Ayrıca Arap halklarının da savaşta emperyalistlerin cephesinde yer alacak Türk devletine karşı hiç

de dostane duygular beslemedikleri ve buna karşı büyük tepki duydukları vurgulanıyor.

Böylesi endişeler taşıyanlardan İhami Soysal, 6 Eylül 1990 tarihli Milliyet'teki makalesinde, Arapların gelecekte kendi aralarında birlik oluşturabileceklerine dikkat çekerek, "Bunları hiç düşünmüyörüz" diye hayıflanıyor ve ekliyor:

"Ortadoğu olaylarına bulaşmak, cadı kazanına ateş yakacak odun taşımaktan daha belalı bir iş. Biz ise daha işin başından çanak tutmakta pek, ama pek aceleli davrandık. Bakalım paçamızı nasıl sıyracağız?"

Suudi Arabistan'daki gözlemlerini, "Türkiye'nin bölgede sürekli bir askeri mevcudiyeti pek istenmiyor" başlığıyla aktaran M. Ali Birand ise şunları söylüyor:

"Türkiye, bölge ülkeleri tarafından 'kurtarıcı' olarak görülüyor."

"Bölgede Türkiye ile Osmanlı İmparatorluğu arasında hiç bir fark görülüyor. Türkiye'nin buralara asker gönderceği sözleri çıkmaya başladığından bu yana hemen eski imparatorluk yakıştırmaları başladı" diyen Cidde'deki bir yabançı ülke diplomatı, özel konularında, Suudiler dahil Arap ülkelerinin, Türkiye'nin 'yoğun ve uzun vadeli' mevcudiyetini pek hoş karşılamayacakları yolunda çeşitli işaretler yolladıklarını söylerken, 'Az bir kuvvet ile bir süre için

kalıp gitmenizi yeğliyorlar. Gerçek düşüncelerini de hiçbir şekilde açığa vurmazlar. Ancak sizden çekindikleri besbelli' demekten de kendini alamadı.

"Türk resmi çevrelerinde sözü edilen ve basında 'Türkiye'nin Ortadoğu'da yeniden sınırlar çizilirken masaya oturmaya hazırlandığı' sözleri de, buralardaki kuşkuları artırıyor. (...)

"Buradaki kargaşayı, kararların nerede ve nasıl verildiğini, tabiat örtüsünü gördükten ve Arapların düşünce şeklinin hâlâ değişmediğini saptadıktan sonra, tek söyleyeceğimiz şey 'Tanrı bizi böyle bir maceradan korusun' oluyor." (9 Eylül 1990, Milliyet)

Yine Milliyet gazetesinden Altan Öymen de, 6 Eylül tarihli yazısında, hiçbir kral veya diktatörün savaştan zararlı çıkacağı düşüncesiyle savaş kararı almadığını, ama sonuçların her zaman olumlu olmadığını vurgulayarak Enver Paşa örneğini veriyor ve günümüzdeki durumu da şöyle değerlendiriyor:

"Dünyanın bugünkü koşulları, elbette, ne 1. Dünya Savaşı dönemine benzer, ne de 2. Dünya Savaşı dönemine..."

"Bugünkü dengeler bambaşkadır. Dünya eskisi gibi bloklanmamıştır. Tam tersine, bir tecavüz hareketi karşısında bir araya gelmiştir. Türkiye de orada yerini almıştır."

"Ama işte, o noktada dikkatle durmak ve düşünmek gereklidir. Çünkü dengeler değişmiş de olsa, kayba uğrama riski azalmış da olsa, 'savaş girip-girmeme' tartışmasının kuralı değişmemiştir. O kural da fazla karmaşık değil: Halk dilimizde de var: 'Dimyat'a pırince giderken evdeki bulgurdan olma' diye özetlenebilir."

Oktay Ekşi ise, 5 Eylül'de Meclis'ten çıkarılan "Yabancı ülkelere asker gönderme ve yabancı ülke askerlerini Türkiye'de bulundurma" kararına ilişkin olarak şunları yazıyor:

"Saddam nasıl olsa gidecekmiş. 'Saddam sonrasında Ortadoğu'nun haritası yeniden çizilecekmiş. 'Bu sırada Türkiye'nin de masaya oturması arasında bulunması' doğru olurmuş. 'Aksi halde bu tarihi fırsatı kaçırmaz ve pastadaki payımızı başkasına kapırmışız."

"... hani 'Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok'tu?"

"Kendi kamuoyunu aldatmaya huy edinmiş bir devletin vatandaşları olarak, 'Körfez krizine geçmiş deneyimlerin ışığında bakıyor ve 'Bu işin içinde bir iş olduğuna' inanıyoruz. İşte mahiyetini sökemediğimiz o husus yüzünden, Türkiye'nin bir maceraya sürükleneceğinden endişe ediyoruz."

"Bu konuda tek güvencemiz şu: Türk halkı savaş istemiyor."

"O nedenle bu isteğe aykırı hareket edenleri ve edecek olanları uyarıyoruz. Bir gün insana, 'O tarihte niçin öyle yaptın?' diye sorarlar."

Cumhuriyet gazetesinden Hasan Cemal de, 7 Eylül'de yayınlanan yazısında Özal'ın Körfez krizinde oynadığı rolü vurguluyor ve şöyle diyor:

"Çok tehlikeli bir oyun oynanıyor Türkiye'de. Başoyuncu hiç kuşkusuz Cumhurbaşkanı Özal."

"Hükümeti, ANAP'ı ve partinin Meclis grubunu tamamen teslim almış durumda..."

Devamı 18. sayfada

1960-1990 sürecinde Ortadoğu ve Türk egemenlik sisteminin bölge halklarına karşı konumu

Başararı 1. sayfada

darı, 1958 Irak Baas iktidarı, 1964'te FKÖ'nün kuruluşu, 1964 Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşu, 1962 Cezayir ulusal kurtuluş devrimi, Sudan'da ilerici subaylar iktidarını 1960'da Libya millî subaylar yönetimi izledi. Bu gelişmeler, Arap alemiyle de sınırlı kalsa bölgenin yakın tarihindeki en ciddi ve geniş boyutlu gelişmelerdi. Kemalist burjuvazi, kısa sürede yozlaşmış emperyalizmle bütünleştiğinden bu millî cephe içinde değerlendiremiyoruz. 1955'te İran'da iktidar olan millî karakterli Musaddık yönetimi ise, ancak birkaç ay ömürlü olduğundan ve darbeyle devrilip yerini CIA güdümlündeki Şah iktidarına bıraktığından bu millî gelişmeye fazla katkıda bulunamadı.

1960'larda Ortadoğu'da cephelerin durumu

Bilindiği gibi bölgede dört temel halk grubu vardır: Araplar, Farslar, Türkler ve Kürtler. Bunların yanısıra Beluci, Yahudi, Ermeni, Asuri vb. çok sayıda halk azınlıkları ve kültürel gruplar da vardır. 1945'ten sonra bölgede muazzam ulusal eşitsizlik üzerine bir statüko oluşturuldu. Bölge haritasında Kürtlerin yeri yoktu. Bölgenin dördüncü büyük ve en eski halklarından Kürt halkı inkar ediliyordu. Benzer durumla Filistin halkı karşılaşıyor, 1948'de İsrail devleti kurulduktan sonra Filistin halkı, yığınlar halinde ülkesinden kovuluyordu. Araplar ise bölünerek, devlet niteliği olmayan birçok yapay devlet oluşturuluyordu.

1960'lara gelindiğinde bölgede şöyle bir statüko vardı. ABD emperyalizmi ve müttefiklerine dayalı gerici bir yapı bölgeye egemendi. ABD'nin bölgedeki en güçlü ayakları İsrail, Türk devleti ve İran Şahlığıydı. CIA, üç devletin istihbarat örgütlerinin koordinesini sağlıyordu.

1956'da Mısır'daki gelişmelerle birlikte Arap aleminde önemli değişimler yaşandı. Millî talepleri olan ve daha çok ordu subaylarının temsil ettiği ve halkın da temsil ettiği yönetimler arasında kamplaşmalar vardı. Bu kamplaşmada Arap gericiliğinin arkasında ABD yer alıyordu. Mısır, Suriye, 1958'le birlikte Irak, Yemen, Cezayir, Libya ve FKÖ radikal cepheyi oluştururken, Suudi Arabistan, Ürdün ve Fas tutucu cepheyi temsil ettiler. Bu çelişki dönem dönem savaşlara dönüştü. 1957'de Suriye ile Ürdün arasında meydana gelen savaşta binlerce insan öldü. Benzer bir savaş ise Güney Yemen ile Suudi Arabistan arasında oldu.

Arkasını ABD'ye dayayan, CIA tarafından yönlendirilen petrol zengini Suudi yönetimi, bölgede ilericiğin düşmanıydı. Her defasında milyarlarca dolar harcamayarak ilerici yönetimleri devirmeye çalıştı. Suudi gericiliği Nasır hareketine tavrı aldı. Yemen Cumhuriyeti'ni tanımasına rağmen (1962), Demokratik Yemen Cumhuriyeti'ne savaş açtı, 1957'de Suriye'nin SSCB'yle askeri yardımlaşma antlaşması imzalaması üzerine Suriye'yi düşman saydı. 1958'de Irak'da Ge-

neral Kasım darbesi olunca, bu yönetime de düşman oldu. Ürdün ve Suudi yöneticiler ABD'nin himayesinde Türk hükûmetine başvurarak, Bağdat Paktı güçlerinin ihtilal yönetimini askeri müdahaleyle devirmesini istediler. 1957'de Mısır ile Suriye arasında kurulan Arap Cumhuriyeti'ne karşı Ürdün ve Suudi kralları aralarında işlevsiz "Arap Birliği"ni kurdular.

Kuşkusuz Araplar arası bu bölünme ve çatışmaların en önemli nedenlerinin başında emperyalist güçlerin böl-yönet stratejisi gelmekteydi. Bunun yanı sıra çağdaş düşüncelerin zayıflığı, proletaryanın zayıflığı ve ilerici yönetimlerin tutarsızlığı, Arap aleminin bölünmesinin önünde önemli nedenler olarak durdu. Bu nedenler Arap alemini, hem emperyalizm hem de İsrail'e karşı güçsüz düşürdü. ABD ve müttefikleri petrol zenginliği talan etmeye ve Ortadoğu topraklarını askeri amaçları için kullan-

ıle Suriye, Libya ile Tunus, Mısır ile Sudan arasında kurulan birlikler gösterebilir. Sadece Irak'ta 1958, 1963, 1968 ve 1979'da darbeler yaşandı. Benzer darbeler Suriye'de de tekrarlandı. İlerici subaylar yönetimleri ya yozlaşmış emperyalizmle bütünleştiler ya da tek adam diktatörlüklerine yöneldiler. Arap halkları hiçbir zaman özledikleri demokrasiye ulaşamadılar. Aslında demokrasi mücadelesi geleneği de sürekli zayıf kaldı. Süreç içinde Mısır, özellikle de Eylül 1970'de Nasır'ın ölümünden sonra Enver Sedat yönetimi döneminde hızla emperyalizmle bütünleşmeye gitti. Sedat yönetimi, İsrail'le 1978'de ABD'nin gölgesi altında Camp David Antlaşması'nı imzaladı. Nasıl ki 1957'de Ürdün, Suriye'ye karşı İsrail'den yardım alıyorsa, Mısır yönetimi de aynı utanç verici konuma girdi. Gerçi Enver Sedat, 1981'de öldürüldü. Fakat İsrail'le imzaladığı antlaşma Arap Birliği'ne yeterli dar-

daha sonra Sudan ve Güney Yemen'le de benzer askeri yardımlaşma ve işbirliği antlaşmaları imzalandı. SSCB, 1956'da Mısır'a işgalci ordulara karşı savaşmak üzere asker göndermeyi bile teklif etti. SSCB desteği, bölge halklarına hem olumlu hem de olumsuz yansıdı. Radikal Arap yönetimlerinin iktidarlarını sürdürmelerinde ve 1970'lere doğru sosyalist ideolojiyi benimseyen çeşitli güçlerin korunmasında SSCB'nin yardımı çok etken oldu. SSCB, İsrail'e karşı Mısır, Suriye, Irak, G. Yemen ve Cezayir ordularını hem eğitti hem donattı. 1957'de Suriye'ye ve 1958'de Irak'a Türk ordularının müdahalelerini SSCB önlledi. Özellikle bu yüzden 1957'de SSCB ile ABD ciddi ölçüde karşı karşıya geldiler.

Bu olumlu etki yanında SSCB'nin bölgede artan etkinliğinin olumsuz yansımaları da fazla oldu. SSCB bölgede devlet çıkarlarını önde tuttu. İlişisine ideolojik örtü geçirdi. Bu politikaya göre Mısır, Suriye ve Irak, sosyalist güçler olarak görülüyor ve sosyalizmi örgütledikleri ileri sürülebiliyordu. Bu anti-sosyalist tezi onaylayan uşak güçler de oluyordu. Bu saçma tez SSCB'yi darbelerle sosyalizmi kurma denemesine kadar götürdü. Niyet ne olursa olsun SSCB'nin desteği, Arap burjuvazisinin palazlanmasına, halk güçlerine karşı güçlü konumda kalmasına ve buna karşılık halk muhalefetinin güçsüz kalmasına yolaçtı. Öte yandan SSCB, bölgede temel dayanak olarak Arap burjuvazisini ve birer şubesine dönüştürdüğü bölge klasik komünist partilerini gördü. TKP, İKP, SKP ve Tudeh'in pratiğinden bu politikanın ne kadar yanlış ve sosyalizme ne kadar ters olduğunu çok iyi biliyoruz.

SSCB'nin bölge politikası özellikle Kürdistan'a olumsuz yansıdı. Zira Saddam Hüseyin yönetimi, önemli oranda aktif SSCB desteğinin ürünüdür. Benzer şekilde palazlandırılan TKP ve İKP özellikle uluslararası alanda Kürdistan halkı aleyhine yıllarca tecrit politikası uyguladılar. Bunu da tümüyle SSCB'nin sunduğu olanaklarla yaptılar.

Türk devleti, hem SSCB'nin bölgede artan etkinliğine, hem Arap aleminin hem de Kürdistan'daki gelişmelere ilk başta tepki gösteren güçlerin başında geldi. Cezayir savaşında Fransa'nın, Süveyş Kanalı savaşında İngiltere, Fransa ve İsrail'in desteklenmesi, Bağdat Pakti ve CENTO, Suriye ve Irak'a müdahale teşebbüsleri, Lübnan'a müdahale planı içinde yer alma örnekleri, Türk devletinin Arap halklarına olan düşmanlığını koymaya yetmektedir. Daha 1950'lerde ABD, bölgede bazı askeri pakt planlarını hayata geçirir. Türk devletine önemli bir rol verildi. Türk devleti de, ısrarla Arap alemini birliğe itebilecek formüllere karşı çıktı, kendi liderliğini dayattı. Öte yandan Arap aleminin de Türk devletine karşı hep güvensiz oldu. 1960'ta Türkiye'de olan askeri darbenin her ne kadar temel nedeni içteki toplumsal etmenler de olsa, bölgedeki ve Kürdistan'daki gelişmelerden duyulan korku da darbe için temel bir gerekçe oldu. Nitekim, ABD İran Şahlığı ve Türk devleti, Gü-

ney Kürdistan direnişini yozlaştırmayı ve bitim noktasına getirmeyi becerdiler. Mart 1975 Cezayir Antlaşması her ne kadar İran ile Irak devletleri arasında imzalandıysa da ABD ve Türk devleti de bu antlaşmada taraftılar.

Bilhassa 1960'lardaki Demirel hükûmeti zamanında Türk devleti ile İsrail arasında ilişkiler gelişiyor, bu ilişkiler Arap alemine karşı ad verilmemiş gizli bir ittifaka dönüşüyordu. Bugün bile eski Türk generalleri ve MIT mensupları bu dönemdeki güçlü ilişkilere, askeri ve istihbarat alanındaki direnişe atıf yapmaktadırlar.

1970'lere doğru bölgede, toplumsal gelişmenin ürünü olarak devrimci radikalizm, burjuva milliyetçiliğinden bağımsızlaşmaya başladı. Bu gelişme bölge çapında köklü anti-emperyalist, anti-sömürgeci mücadelenin gelişmesine yol açtı. Komünist hareket, klasik komünist partilerinin temsil ettiği çizgiden ayrışmaya başladı. Türkiye'de 1968'le birlikte ve İran'da da aynı zamanlı gelişen devrimci mücadele, FKÖ içindeki ayrışma, marksist düşüncüyü benimseyen gruplar, Lübnan'da radikal güçlerin mücadeleyi yükseltmesi hep izah etmeye çalıştığımız bölge çapındaki değişikliğin göstergeleriydi. Bu yeni öge, bölgedeki gerici güçleri ve emperyalist destekçilerini de ürküttü. 1970'ler, bölgede gerici statükonun ve temsilcisi güçlerin en fazla zorlandığı dönemdir.

1960'ların sonunda ABD de bu gelişmeler karşısında bölge politikasında yöntem değişikliğine gitti. Nixon-Kissinger yönetimi, yöntemde esnek geniş güçleri global ittifak anlayışları içinde gören bir politika güttüler. Bu politikanın bölgeye yansımaları ürünü olarak Arap gericiliği Arap radikalizmiyle Arap Birliği içinde, öte yandan islam ülkeleri de İslam Ülkeleri Birliği içinde birleştirildi. Bölgenin işbirlikçi ve kukla rejimleri bu platformlarda emperyalist çıkarları ve politikaları temsil ettiler. ABD, yöntemde esnek bu politikasının yanısıra bölgedeki hızlı halk uyanışı ve mücadelesine karşı durmak için sivil yönetimleri devirerek askeri faşist cuntaları iktidara getirdiler. Türkiye'de 12 Mart 1971 askeri-faşist darbesi bu nitelikteydi. Özellikle bu dönemde Türk devletinin İsrail'le ilişkilerine çeki düzen vermesi, Arap halklarıyla yakın ilişkiye girme çabası, İslam ülkeleri Birliği vb. platformlara girmesi ABD'nin verdiği rol, bölgede tecrit olmamak ve yeni bir öge olarak biçimlenmeye başlayan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı önlem almak içindi. Nitekim Türk devletinin Güney Kürdistan direnişinin dağıtılması anlamına gelen 1975 Cezayir Antlaşması'nın gerçekleştirilmesinde rol oynaması, izahımıza canlı bir örnektir.

1970'lerde devrimci halk güçlerinin mücadele gelişiminde ivme sağlanmasına rağmen, bu güçler ideolojik, politik, örgütsel ve mücadele zaafıları içinde oldular. Burjuva milliyetçiliğiyle bağlar tam koparılmıyor, gerici statüko-yu aşacak ittifaklara gidilemiyordu.

1979'da İran'da gerçekleştirilen halk devrimi ve Afganistan'

Körfez krizinin düzenleyicileri: Endişeli emperyalist güçler ve ürünleri Irak diktatörü

maya devam ettiler. Bu nedenlerle Araplar 1948, 1967 ve 1973'te İsrail'e karşı yaptıkları savaşları kaybettiler. İsrail, 1973 haric tutulursa tüm savaşlarda yeni Arap topraklarını işgal etti. Bu sonuçlara yol açan tarihsel, toplumsal nedenlere rağmen sürekli yenilgi Arap aleminin için utanç vericiydi.

Filistinlilere darbe vuran sadece İsrail değildi. 1967 savaşında İsrail Gazze ve Batı Şeria'nın bir kısmını işgal ederken, diğer kesimini de Ürdün işgal etti. Ürdün Krallığı bununla da yetinmedi, Filistin devrimci potansiyelinden duyduğu korkuyla 1971 Eylül'ünde "Kara Eylül" olarak bilinen katliamı gerçekleştirdi ve binlerce Filistinli'yi de Ürdün'den sürdü. 1976 Lübnan iç savaşında da bir darbeyi Suriye orduları vurdu.

Bu arada Arap radikalizminin tutarsızlığından bahsetmek gerekir. Bilinçli halk kitlelerinin yönetimler üzerinde etkin olmaması ve devrimci örgütlenmelerin olmayışı nedeniyle, küçük-orta burjuvaziyi temsil eden ve subaylar tarafından yönetilen Arap yönetimleri iktidarda kaldıkça yozlaştılar, halka şiddet uyguladılar, aralarında kurdukları birlikler sözde kaldı, süreç içinde emperyalist güçlerle bütünleştiler. Bu duruma örnek olarak 1957'de Suriye ile Mısır, 1970'lerde Libya ile Mısır, Libya

beyi vurmaya yetmişti. Irak'taki şoven Baas yönetimi yozlaşarak 1979'da Saddam Hüseyin'in tek adam diktatörlüğüne dönüştü. Suriye ve Libya, anti-emperyalist tutumlarını sürdürmekle birlikte, zümre diktatörlüğüne dönüşen yönetimler, halka demokrasi uygulamaktan çok uzak oldular. Daha köklü bir temele dayanan ve daha tutarlı politika güden Cezayir ve Güney Yemen yönetimleri ise Arap aleminin üzerinde etkin olamadılar. Öte yandan belli yönleriyle millî Arap burjuvazisi, "Arap milliyetçiliği ve Arap birliği" sloganlarıyla kitleleşen şoven bir propagandaya boğdular. Bu propaganda kitleleri ve daha radikal halk güçlerini etkiledi ve özellikle Kürdistan'a olumsuz yansıdı. Sözkonusu Arap yönetimleri, anti-emperyalist propaganda da mangalda kül bırakmazlarken Ortadoğu'da Kürt ögesine karşı şiddetle durdular. Araplar, İsrail'e karşı göstermedikleri birliği Kürtlere karşı gösterdiler. 1961-75 Güney Kürdistan Kürt direnişine karşı Birleşik Arap orduları savaştı. Örneğin Ürdün ordusu İsrail'e karşı savaşmazken, Kürtlere karşı savaşma "kahramanlığını" gösterdi.

Ortadoğu'da 1960'larla birlikte SSCB'de temsil edilen sosyalizmin etkisinden de bahsetmek gerekir. 1956'da Mısır-SSCB, 1957 Suriye-SSCB, 1958 Irak-SSCB ve

ın Sovyet birliklerince işgali, bölgedeki statükoyu daha da zorladı. Bu arada PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi kısa sürede aktif bir etkinliğe varmıştı. Benzer anti-emperyalist mücadele Lübnan'da, Filistin'de boyutlanmış, ortamdan yararlanan Irak ve Güney Kürdistan muhalefet güçleri direnişe başlamışlardı.

Emperyalist güçler, bu gelişmelere Türkiye ve Pakistan'da askeri darbelerle ve İsrail'in militarist saldırılarıyla karşılık verdi. Tüm Ortadoğu keskin bir cepheleşmeye ve çatışmaya sürüklendi.

Bu arada Saddam Hüseyin'in yükselişinden bahsetmek gerekir. İktidarın ikinci adamı Saddam Hüseyin, 1979'da kansız bir darbe ile fiilen tek adam durumuna geldi. Kürt halk direnişini bastıran, petrol zenginliğine dayanan Irak diktatörlüğü, hem SSCB hem de başta Fransa ve Almanya olmak üzere emperyalist güçler tarafından en gelişkin silahlarla donatıldı. Irak kısa sürede, ordu, teknik ve bilim gücü olarak bölgenin en iri devletlerinden biri haline geldi. Bu şoven ve azgın gücün bölgede maceralara kalkışması kaçınılmazdı. Nitekim, emperyalist güçler, Irak'la özgül çelişkilerinden de yararlanarak Irak ordularını İran'a saldırttılar. 1980-1988 savaşında iki ülke halkından bir milyona yakın insan öldü, bir o kadarı da sakat kaldı. İki ülkenin ekonomisi de enkaz durumuna geldi. Bu vahşi savaşta temel sorumluluk Irak diktatörünü şımartan ve saldırtan emperyalist güçlerle, Irak'ı sonuna kadar silahla donatan SSCB'ne aittir. Irak'a verilen destek bu kadarla da sınırlı kalmadı, Saddam diktatörü, Alman, Fransız ve SSCB zehirli gazlarıyla 16-17 Mart 1988'de Halepçe'de binlerce masum Kürt insanını, Hiroşima'dan sonra insanlığın tanıdığı en büyük vahşetle katletti. Irak'ı destekleyen tüm devletler, bu vahşete seyirci kaldılar. Hiç biri Irak'ı ciddi ölçüde kınamadı bile. Bu soykırımın ardından silah sevkıyatı ve zehirli gaz satışı devam etti. Bundan cesaret alan Irak orduları Eylül 1988'de Kürt halkına karşı zehirli gaz bombaları ve diğer kimyevi silahları bir daha kullandılar.

1980'le açılan süreçte bölgedeki halk güçleri, uygun koşullardan yararlanamadılar. Bölünmüşlük ve burjuva milliyetçiliğinden tam ayrışmayı sağlayamadılar. Aralarında güçlü ittifaklar geliştiremediler. Bu zaafılar geliştiremediler. Bu zaafılar güçsüzlük yarattı. İran İslam iktidarına karşı İran ve Doğu Kürdistan muhalefet güçleri, Irak faşist diktatörlüğüne karşı Irak ve Güney Kürdistan muhalefet güçleri, İsrail'e karşı Filistin ve Lübnan devrimci-yurtsever güçleri, faşist Türk cuntasına karşı Türkiye devrimci-demokratik güçleri bu zaafılar içinde oldular. Neticede önce İsrail'in Lübnan'a saldırısı (1982) ve İran-Irak savaşının devam ettiği 8 yıl boyunca biçildiler. Öyle ki halkların ulusal ve toplumsal sorunları ağırlaşır ve muhalefet daha boyutlanırken örgütlerin çoğu örgüt varlıklarını yitirme noktasına geldiler.

Faşist Türk sömürgeciliği bu süreçte, emperyalist planların bölgede yürütülmesinde önemli rol oynadı. İsrail'in teşhir olması ve karşısında tüm Arap alemini bulması, Türk faşizminin rolünü daha da artırdı. Türk devleti,

İran-Irak savaşı boyunca Irak'ı destekledi. İran'ı tehdit etti. Özellikle Kürdistan'ın statükosunda değişiklik yaratabilecek girişimlere karşı uyardı. Türk ordusu Körfez'de savunmanın payandası ilan edildi. Daha 1985-1986'da İran'ın muhtemel bir başarısına karşı Türk birliklerinin Suudi topraklarında konumlandırılması güncelleştirildi. Suudi sermayesi, Türk ordusunu paralı askerliğe koyuyordu. Türk devleti, sadece İran'a karşı durmuyor, Irak'a, Irak yönetiminin manevra alanını genişletmek için bazı Kürt örgütleriyle özerklik görüşmelerine orturmasına da karşı duruyordu. Bu durumu 1983'te Saddam yönetimiyle görüşmeye oturan YNK yönetimi çok iyi bilir. 1983'te Türk faşist cuntası, Irak yönetimiyle Kürt direnişçilerine karşı birbirinin sınırları içinde 30 km'ye kadar operasyon yapma antlaşması imzaladı. 1988'de Türk hükümeti ve askeri yetkilileri ellerinde Musul ve Kerkük'ü savunma planlarıyla Bağdat'a gittiler. Geziye eş zamanlı olarak sınıra güç kaydırıldı. Eğer, Türk ordusu o dönem böyle bir maceraya girişmeye bulaşsa PKK'nin içte geliştirdiği direnişin rolü belirleyicidir.

1980'den itibaren olan gelişmelere dikkat edilirse daha 1985-1986'dan itibaren ABD'nin statükoyu lehine daha da değiştirme çabası içine girdiği görülür. Körfez'in yapay devletleri her an yıkılma tehlikesi altındaydılar. ABD, daha 1987'de Körfeze askeri filo yolladı, Suudi Arabistan'a Awaks radar uçakları yerleştirdi, Kuveyt ticari gemilerine ABD bayrağı çekildi, ABD hücum botlarıyla İran güçleri arasında birçok çatışma meydana geldi. ABD deniz filosunda atılan roketler bir İran yolcu uçağını düşürerek 300'ün üstünde masum yolcusunun ölümüne yol açtı. Bunlar, bugün olanların habercisiydi.

1988'e gelindiğinde bölgedeki sorunlar kilitlendi. İran-Irak savaşından sonuç almak olanaksızlaştı. Filistin direnişi sağa kaydırılmakla birlikte tasfiyesi imkansız görüldü. Lübnan'da benzer kilitlenme yaşandı. Halk muhalefeti arttı, ama halk öncüleri güçsüzleşti. İran-Irak savaşında 1988 Ağustos'unda ateşkes antlaşması imzalanması, bölge ve Körfez gericiliğine rahat bir nefes aldırdı. Fakat hiçbir sorun çözülmemişti. İran yeni sorunlarla doldu, Irak azarak bölgenin başına bela olacak hale geldi. Öyle ya, Saddam faşist ve diktatör karakteriyle, ulusal ve toplumsal muhalefeti silip süpürdükten sonra onca silahı ne yapacaktı. Filistin sorunu ağırlaştırarak uluslararası boyut kazandı. Lübnan çelişkileri ve çatışmalarla dolu bir dinamit durumuna geldi. Suriye-İsrail çelişkileri daha boyutlandı. Doğu ve Güney Kürdistan direnişleri belki yenilmişti, fakat PKK öncülüğünde Kürdistan halk direnişi suskunluğun egemen olduğu bu alanda güçlü bir mücadele olarak öne atıldı, emperyalist güçlerin ve bölge gericiliğinin aleyhine son derece güçlü bir potansiyeli devreye soktu. Ortadoğu'da statüko belki geçici olarak korunmuş, fakat sorunlar daha artmış ve daha boyutlanmıştı. Halklar mücadele deneyiminden geçmiş, güçlü bilinç birikimleri ve örgüt-mücadele deneyimleri olmuş, sorunların çözülmesini ivedi olarak dayatmaktadırlar. Ortadoğu'da halklar, demokra-

si, ulusal bağımsızlık ve özgürlük ile, baskı ve yolsuzluğun kaldırılmasını istiyor.

1990'a Ortadoğu bu kilitlenme, bu sorunlar ve halkların bu talepleriyle girdi. Bu gelişmeye paralel olarak dünyada değişmeler oldu. Reel sosyalizm tam bir çöküşü yaşadı. Doğu Avrupa'da demokrasi furası yaşandı. Geçiş kitlesel ve barışçıl sağlandı. Romanya örneğinde olduğu gibi gelişmeye direnenler emperyalistlerin komplolarıyla cezalandırıldılar. Emperyalist güçler, demokrasi havarisi kesilerek bu gelişmeyi alkışladılar. Askeri paktlar bir an geldi, gereksiz duruma düştü. Varşova Paktı işlevini tümüyle yitirdi. NATO'nun da işlevi ciddi ciddi tartışılmaya başlandı. Reel sosyalizmin tahribatı ve sistemler arası yumuşama tüm kıtalara da yansdı. Bazı gerilla grupları özellikle Latin Amerika'da bu modaya uyarak, silahlara veda ettiler.

Peki ya Ortadoğu? Burada sorunlar en ağırdı. Uluslar inkar ediliyor, halklar yoksulluk içinde ve baskı altında tutuluyordu. Su başları diktatörler tarafından tutulmuştu. En küçük hak talebi kanla bastırılıyordu. Emperyalist güçler bu durumu görüyor, sıra Ortadoğu'ya gelince hümanizm ve demokrasi bitiyordu.

Ortadoğu da kendi tarzında oynayacaktı. Devrimci güçlerdeki duraganlık ve dağınıklık, denenmişin yarattığı inançsızlık birçok ülkede halkları radikal islami akımlara itti. Tabi ki bu kurtuluş yolu olamazdı. Statüko delinmeli ve parçalanmalıydı. Emperyalist güçler, böyle girişimlerin üstüne sert gittiler. PKK özgün direnişiyle statükoyu derinden deliyor, halkları da direnişe davet ediyordu. PKK'nin üstüne bu denli sert gidiş ve komplolar, statükonun hassasiyeti karşısında PKK direnişinin taşıdığı büyük önemden dolayıydı. İran, bir dönem kendi gücünü aşan oranda statükoyu zorladı. Devrimci güçler bundan yararlanamadılar. Devrimci güçlerin de ilerletecek ve yeni bir hamle yapacak güçleri yoktu.

Emperyalist güçler, bu bölge kilitlenmesi içinde sadece devrimci güçler de değil, statükolarını zorlayacak ve delemek kendi beslemelerine karşı da insafsız oldular.

Irak'ın Kuveyt'i işgaline emperyalist güçlerin ve faşist Türk sömürgeciliğinin gösterdiği şiddetli tepki ve bölgenin bir anda topyekün çatışmanın eşiğine gelmesine anlam verilme isteniyorsa, kısa özetlenmesini verdığımız tarihsel, toplumsal etmenleri ve bölgedeki gerici statükonun her an patlamaya hazır durumunu görmemiz gerekiyor. Irak faşist diktatörlüğü, gerici niyetlerle de olsa bu statükoyu delmiştir. Süreç kaçınılmaz olarak bölge halklarını, emperyalist işgalci güçler ve bölgedeki kuklalarıyla karşı karşıya getirecektir. Bölge halkları ve yurtsever, devrimci öncüleri tarihi görevlerle karşı karşıyalar. Sorun, halk güçlerinin süreçten ne kadar yararlanabilecekleri, sorumluluklarını ne ölçüde yerine getirebilecekleri sorunudur. ABD ve müttefikleri bölge için yeni planlar hazırlarken, bölge halkları da dönemi duyarlı değerlendirdiklerinde bu planları bozabilir ve bölgede anti-emperyalist savaşa ivme kazandırabilirler. Bu değerlendiriş, halk devrimlerine de yol açabilir. En azından Kürdistan bu şansa sahiptir.

ORTADOĞU'DA SAFLAR HENÜZ BELİRSİZ

Bush-Gorbaçov zirvesinden hemen önce Irak Dışişleri Bakanı Tarık Aziz, Moskova'ya gitti. Irak'ın silah kaynağının 2/3'den fazlası SSCB'den. Irak ekonomisinin inşasında da Sovyet yardımı ve desteği belirgin. Irak'ta halen yüz civarında SSCB askeri teknisyeni bulunuyor. Irak'la ilişkileri SSCB'ni zorluyor. SSCB, Irak'taki ekonomik ayrıcalıkların kaybetmek istemiyor. Öte yandan emperyalist ekonomistlerden yardım beklentisi. Neticede Tarık Aziz'in Moskova'dan eli boş döndüğü yorumları ağır bastı. Tarık Aziz, 31 Ağustos'ta da Amman'da Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez De Cuellar'la görüştü. Bu görüşme de sonuçsuz. Irak ileri adımından gerilemeye niyetli gözüküyor.

Arap alemleri paramparça

Herkes islamiyet silahına sarılıyor. Saddam Hüseyin, Irak'ın desteklenmesini islami zorunluluk gösteriyor ve tüm müslümanları ABD'ye karşı cihada çağırıyor. Suudi ve Mısır din adamları da Irak'a karşı ABD'yi desteklemenin Muhammed'in emri olduğunu ileri sürüyorlar. 9-10 Ağustos günleri Mısır'ın başkenti Kahire'de yapılan Arap Zirvesi hiç bir sonuç ortaya çıkarmadı. Her devlet başkanının ayrı telden konuşmasından başka. İslam ülkeleri dışişleri bakanları toplantısı da gerçekleştirilemedi. Toplantı 27 Eylül tarihine ertelendi. Tabi o tarihte de toplanabilirse.

ABD işgalinin faturası uşak Körfez ülkelerinden çıkıyor. Suudi, Kuveyt ve diğerleri şimdilik 12 milyar dolar ayırmışlar. Halbuki Japonya ancak 2 milyar dolar veriyor. Paranın bir kesimi de ambar-godan dolayı ekonomisi zarar görüyor gösterilen Türkiye, Mısır ve Ürdün'e verilecek. Nedeni var. Ambargo bu ülke hakim sınıflarını orta sınıflarla da karşı karşıya getiriyor, kitlesel başkaldırının yolunu daha çok açıyor. Amaç, bunun önüne geçmek.

Parçalanma FKÖ'yü de sarıyor. Irak'ı desteklediği için Körfez zenginleri ABD'nin dürtüklemesiyle Filistinlileri cezalandırıyor. Siyasal ekonomik kriz FKÖ'de henüz boyutları tam anlaşılmayan derin bölünmelere yolaçıyor.

Irak'ın Mısırlı, Pakistanlı, Bangladeşli işçileri sınırıldı etmesi bu üç ülkenin ekonomisini ciddi ölçüde zorluyor. İşsizlik kitle eylemi demek.

Para ne yapmıyor ki, petro-dolar, yoksullar ülkesi Bangladeş ve Pakistan'ın da Haçlı ordularının saflarında savaşmak üzere Körfeze asker göndermelerine yolaçıyor. Uşak yönetimler, kendilerini ABD'nin henüz muğlak yeni bölge statükosu içinde iyi bir pozisyonla yer almaya hazırlıyor.

İran'dan anlamlı ve gür ses

Irak, nefes boruları açma çabasında. Tarık Aziz, Moskova gezisinin ardından Tahran'a gitti. İki ülke yöneticileri 1990'ın ikinci antlaşmasına da vardılar. İran, işlenmiş petrol ürünleri karşılığında Irak'a gıda maddesi ve ilaç verecekti. Tabi, İran'ın Irak'ı kayırmasının nedeni sadece ihtiyacı olduğu petrol ürünleri değil.

İran'ın dini lideri Ayetullah Ali Hamaney, nedenlerini şu sert konuşmasıyla koydu: *"ABD'nin Körfez bölgesindeki varlığına ve giderek artan aç gözlü ve utanmaz politikasına şiddetle karşıyız. Müslüman milletler, ABD'nin bölgede kalmasına izin vermeyeceklerdir. ABD'nin siyasetine, planlarına ve saldırılarına karşı gelmek Allah yolunda cihadıdır ve bu yolda ölenler şehittir. Bir saldırıdan korunmak için Amerikan kuvvetlerini topraklarına çağırarak ülkelerin hükümetlerini kınıyorum. Yabancıların bölgedeki ülkelerin savunması utanç verici bir olaydır. Bu hükümetler eğer kendi milletlerine dayansalardı, milli haysiyetlerini savunabilirlerdi. Bu hükümetler, savunmaları için yabancıları çağırarak milletlerini aşağılamışlardır. Bu hareketin lekesi uzun yıllar silinmeyecektir."*

Tabi, Hamaney'in kastettiği hükümetlerde haysiyet varsa. İran'ın bu tavrı Türkiye'nin "yeni CENTO" planlarının suya düşmesi anlamına geliyor.

Suriye'nin riskli politik yönelimi

Eski ABD Dışişleri Bakanlarından Henry Kissinger'in Suriye için kullandığı bir deyim var: "Bölgede Mısır'sız savaş, Suriye'siz de barış olmaz." Suriye, İran'dan küçük bir ülke. İran, 8 yıllık savaşa dayandı. Suriye'nin Irak'la yüzyıllara dayanan düşmanlığı var. İki Baas rejimi kanlı-bıçaklı.

Ama Suriye'nin asıl korkusu Türkiye ve İsrail'den. Suriye'nin Körfez zengini Arap ülkelerinden her zaman yüklü yardım aldığı da sır değil. Suriye'nin en büyük askeri ve siyasal müttefiki de SSCB. Tabi yakın zamana kadar. Suriye, artık sonuna kadar SSCB'ne güvenmiyor.

Suriye, başından Irak'ın Kuveyt'i işgaline tavrı aldı, kayıtsız şartsız Irak birliklerinin Kuveyt'ten çekilmesini istedi. Suriye, önce 3000 askerini Körfeze yolladı, şimdi ise bu gücü iki-üç katına çıkarıyor.

Gazetelerde Suriye'nin hava sahasını NATO uçaklarına açtığı yazıldı. Bu haber ne doğrulandı ne de yalanlandı. Ardından ABD Dışişleri Bakanı James Baker, Şam'ı ziyaret etti. Suriye'nin bu dönemde ABD ve diğer NATO üyesi iri devletlerle arasını bozmak istemediği kesin. Yine de Suriye'nin bunalımdan statükosunu yitirmeden çıkmak çabası içinde olduğu gözlemleniyor. Suriye'nin korkusu İsrail ve Türkiye. Suriye, ABD ile iyi ilişkileri içinde bunlardan gelecek saldırıları frenlemek istiyor. Ayrıca Irak'ı da korumak istiyor. Cılız da olsa Irak muhalif güçleri Şam'da. Bunların içinde belirsiz siyasi ve askeri varlığıyla Güney Kürdistan güçleri de var.

Suriye'nin bu yönelimi Arap alemleri içinde bir uç politika. Mısır, şimdilik etkisiz. Yine de Suriye'nin yönelimi riskli sayılır. Kesin fikir için zaman henüz erken.

Ama kesin görünen şu; Türk sömürgeciliği bölge halklarından tecrit oluyor ve halklar derinden homurdanıyor.

YJWK ÖRGÜTLENME SORUNUNU AŞMAK İÇİN KÜRDİSTAN KADINININ ÇOK GENİŞ DESTEĞİNE SAHIPTIR

Sömürgeciliğin yüzüne karşı nefretini dile getirmek, slogan atmak, taşla-sopayla kavga etmek bile sömürge bir toplum için büyük bir devrimsel atak demektir. Ezik ulusal kişiliğin hesap soran isyan halindeki bir kişiliğe dönüşmesi sömürge toplumun kabuk değiştirmesi, eski kabuğunu atmaya anlamına gelir. Kürdistan'daki gerilla mücadelesi Kürdistan halkına yeni bir kişilik kazandırmıştır. Bugünkü Kürdistan eski Kürdistan, bugünkü Kürt halkı eski Kürt halkı değildir. 1990 bahar eylemliliği bunu en kör gözün dahi göreceği keskinlikte ortaya koydu. İsyen halindeki kitlelerin içinde kadınların sayısal fazlalığı ve militan tutumları ise hemen herkesin özellikle dikkatini çeken yan oldu. Sömürgeci burjuva gazetele- rindeki köşe yazarları bile yaptıkları yorumlarda, toplumun en geri ve en suskun kesiminin bu durumunun Kürdistan'da nite- liksel bir değişimi ortaya koy- duğuna dikkat çektiler. Evinde söz hakkı olmayan kadın nasıl olmuştur da sokaklara, mey- danlara çıkmış, elinde taşlar, di- linde slogan ve zılgıtlarla Türk askerlerinin karşısında en önde harekete geçmişti. Kürt kadını bağımsızlık sloganları atıyor, ge- hitlerinin naaşlarına ölüm paha- sına sahip çıkıyor, sayısı hiç de az olmayan bir oranda eline silah alıp gerillaya katılıyor, cezaevle- rine giriyor ve siyasal tutuklu olarak direniyordu. Nasıl olmuş- tu da Kürt kadınının dili açılmış, bununla da kalmayıp eylemci olmuştu? Türk sömürgeci basını Kürt kadınının bu yeni gerçeğini dehşetle karşıladı, dehşetli yo- rumlar yaptı, sömürgeci bölge valiliği eylem içinde gözaltına alınan yurtsever köylü kadınla- rını "azılı terörist" ilan etti, bu kadınların nerede-nasıl eğitildik- leri tartışma konusu haline geti- rildi, yaygın tutuklamalara gi- dildi. Sanki bin yıllardır uyuyan bir volkan harekete geçmiş ve saçtığı ilk lavlar, yaşamlarını o volkanın uyumasına bağlayan- ları dehşete düşürmüştü. Ger- çekten de olan buydu.

Yüzbinlerce kadının mücade- lenin aktif destekçisi haline gel- diği, onbinlercesinin eylemsel ha- rekete geçtiği, yine yüzlerce ka- dının ve genç kızın gerillaya ka- tılmak istediği ve daha şimdiden kadınlardan kurulu üç askeri manganın (veya takımın) oluş- tuğu, **Mahsum KORKMAZ Aka-** demisi başta olmak üzere askeri okullarımızda onlarca bayanın askeri ve siyasal eğitimden geç- rek mücadele öncülüğüne hazır- landığı bir gerçek. Ve bütün bun- ların bir devrim denilecek kadar önem taşıdığı da bir gerçek.

Kürdistan kadını partinin ve gerillanın mesajını doğru anla- mış ve güçlü bir karşılık vermiş- tir. Mevcut kitlesel katılım bu gerçeğin anlatımıdır. Kürdistan kadını Parti-Cephe ve Ordunun öncülüğünü kabul ettiğini, bun- ların komutasına hazır olduğunu göstermiştir. Yani, mücadelenin siyasal mesajına kitlesel mesajla bir karşılık verilmiştir. Fakat işte bu noktada örgütsel şekil- lenme kendisini dayatmakta, ö- nem kazanmaktadır. Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği'nin ku- ruluş nedeni bu ihtiyaca dayan- maktadır. Kısacası önümüzde bir

örgütlenme sorunu var.

Örgüt ihtiyaçtan doğar ve ih- tiyaçlara yanıt verdiği oranda yaşar. Örgüt aynı veya benzer çıkarılara sahip olanların bunla- rın elde edilmesinde etkin bir güç haline gelmeleridir. Bir başka deyişle zaten var olan potansiyel gücü eylem gücü haline getirme- leridir. Bu öncelikle, söz konusu sınıfın veya kesimin çıkarılarının ne ve nerede olduğunu görmesi demektir. İkinci nokta, artık or- ganizasyonun işlerliğe kavuşma- sıdır. Bu da en az birincisi kadar önemlidir.

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği'nin durumuna bakıldığın- da, bu bakımdan bir çarpıklık görülmektedir. Gerek ülkede ve gerekse yurtdışı alanlarda çok büyük bir kadın potansiyeli ulu- sal kurtuluş mücadelesinin için- dedir. Bu potansiyelin ülke ve kendisi için etkin bir güç haline gelmesini sağlamak amacıyla YJWK adı verilen bir örgütlenme

amaçlanmıştır. Her örgüt gibi YJWK'nın da programı ve ilke- leri vardır. Ama pratikte baktı- ğımızda, kitlesel mücadelenin i- çinde aktif olarak yer alan ka- dınların bile YJWK'nın varlığın- dan haberdar olsalar da, böyle bir örgütü kendi içlerinde ve pratikte gördükleri, onun etkin- liklerinin kendi yaşamlarına ya- nımsamasını hissettikleri ne oranda söylenebilir. Buna pek olumlu cevap veremiyoruz.

Mücadelenin en zor yıllarında ba- yan kadroların yurtdışı alanlara çekilmesi, bu zeminlerde siyasi ve askeri eğitimden geçirilerek öncülüğe hazırlanmaları, silahlı propaganda birliklerinden baş- layarak mücadelenin gelişiminin her aşamasında bayan kadrola- rın görevlendirilmeleri ve şimdi de sadece kadınlardan kurulu askeri birliklerin oluşturulması çok iyi kavramamız gereken bir güçlendirme, Kürdistan'ın kadın potansiyelini bir kuvvet haline getirme politikası ve eylemidir. Kısacası, bir yandan böyle öncü bir çaba söz konusu. Diğer yan- da, mücadeleye herşeyleriyle ka- tılmaya hazır, kararlılıkları ve cesaretlerini bizzat düşman kar- şısında kitlesel eylemlilik veya tek tek direnişlerle gösteren ge- niş kadın yığınları var. Ama, bu iki gerçeğe rağmen ve bir örgüt adı ve programı da bulunduğu halde ortada işlerliğe kavuşmuş bir kadın örgütü yok.

Neden?

Çünkü kadınların örgütlenme- si söz konusu olduğunda, böyle bir örgütlenmenin önünde engel teşkil eden ve bizzat günlük ya- şamdan kaynaklanan bir çok ne- den sıralanabilir.

Aile birimi ve her ailenin özgül sorunları her kadını küçük bir çerçeve içine hapsedmiş ve bir- birine benzer olsa da, o oranda da birbirinden yalıtlayan sorum- luluklar yüklemiştir. Her kadı- nın ev işi yapması, çocuklarına bakması, yemek yapması, küçük küçük bir yığın işle uğraşması gerekir. Her kadın savaş içinde bile olsa bunları yapar. Yaptık- ları işler birbirinin aynısıdır. Ama bu, bir fabrikadaki işçilerin emeklerini aynı üretime kanalize etmelerine, yaptıkları üretimin onları biraraya getirmesine ben- zemez. Bunun tam tersidir. Ka- dınların yaptıkları işleri onları biraraya getiren değil, ayıran işlerdir. Bu bakımdan bir top- lantı saatini düzenlemek bile baş- la başına bir sorundur ve hatta çoğu kez mümkün olmayabilir. Bunun dışında bir de, her kadı- nın bağımlı olduğu bir otorite vardır. Bu baba otoritesi ve koca otoritesidir; hatta yakın akra-

örgütlenme metodlarının gelişt- rilmesi derken, yukarıda örne- ğini verdiğimiz küçük küçük bir yığın sorun ve ayrıntının bile dikkate alınması, pratikte bun- lara çözüm getirilmesi gerekti- ğinden bahsedilmektedir.

YJWK programında, sömür- geciliğe karşı ve bağımsızlıktan yana olmak ilkesi var. Gerek Kürdistan'da ve gerekse Avrupa gibi yurtdışı alanlarda Kürt ka- dını yurtseverliğini duyguda ve eylemde kanıtlamıştır. Kürdis- tan'daki halk ayaklanmalarında kadınların militan katılımı, Av- rupa'da gece ve yürüyüşlerde kalabalık sayıda yer alışları bu- nun göstergesidir. YJWK prog- ramında Kürdistan'da kadın ha- reketinin demokratik ve özgür bir toplumun yaratılmasında te- mel önemde olduğu belirtilir. Bu programa göre yurtseverlik ve demokratlık iç içedir ve sorum- luluklar yükler.

PKK önderliğinde gelişen mü- cadele sömürgeciliğe karşı halk isyanıyla yeni toplumun yaratıl- ması hareketi, kısaca eskinin yı- kımıyla iç içe bir yeninin yaratıl- ması mücadelesidir. Burada sö- mürgeciliğe karşı savaşırken, top- lumda yeni ilişkilerin yaratılma- sı geleceğe devredilen bir olgu olarak ele alınmamış, tam ter- sine yeni toplum ilişkilerinin ge- liştirilmesi oranında sömürgeci- liğe karşı mücadelenin daha da güçleneceği ve sonucun daha da yaklaşacağı gerçeğinden hareket edilmiştir. Bağımsız-demokratik bir ülkenin yaratılması ne de- mektir? İşte bütün eylemimize yön veren bu sorudur.

Kadın hareketi, Kürdistan'da demokrasi olgusunun yerleşti- rilmesinin temel taşlarından bi- ridir. Bir aile düşünelim ki, bü- tün bireyleri yurtseverdir, düş- mana karşı kinle doludur. Bir kitlesel eylemlilik içinde erkeği ve kadınıyla düşmanın karşısına çıkmaktadırlar. Ama, bu ailenin içinde eski ilişkiler bütünüyle hakimdir, ailede erkek hakimi- yeti sürmektedir. Kadının ve kız- ların aile içindeki sorunların çö- zümünde ve kendi yaşamları üze- rinde söz söyleme ve karara ka- tılma hakları yoktur. Burada müt- his bir çelişki vardır. Bu aile, her şeyden önce gelecekteki toplum- la, hem de uğruna savaştığı top- lumla daha işin başındayken çe- lişmektedir. Dolayısıyla düşman karşısındaki tutumlarına rağ- men, bu yapıdaki bir aileye "yurtsever" demek hatalı ola- caktır. Çünkü yurtseverlikle de- mokratik iç içe olmak zorunda- dır. Kadının kitlesel potansiyel içinden örgütsel faaliyet içine çekilmesi, yurtseverliğin gerçek temellerine oturması için de zo- runludur. Bu, ailenin demokrat- laştırılması, çocukların böyle bir atmosferde büyümeleri, gelece- ğin demokratik toplumunun bu- günün bağrında yeşermesi de- mektir. Buradan çıkaracağımız bir sonuç da şudur: Kadınların örgütlendirilmesi faaliyetinde, aile kesinlikle dikkatten uzak tu- tulamaz. Ailenin her bireyi ile ilgilenmek, kadını ailenin karşı- sına çıkararak değil, ailesiyle bir- likte eğitmek, demokrasinin ta- nınması ve yerleşmesinde aileyi bir mücadele ve birlik platformu olarak değerlendirmek önem ta- şıyor. Böyle bir yaklaşım kadını da güçlendirecek ve ona her ba-

kımdan güven verecektir.

Dikkat edilirse, örgütlenme san- cısı çeken sadece YJWK değildir. Yurtsever Gençlik Birliği'nin de benzeri sorunları vardır. Bunu diğer birliklerimiz için de söy- leyebiliriz. İçinde sürekli despo- tizmi besleyen bir ailenin birey- leri, birbirleri için sürekli geriye çekici bir rol oynarlar. Birbirle- rinin iradesini köreltirler. Bu ai- lede erkek de bağımsız ve gelişt- rici düşüncenin sahibi olamaz. Bu ailede kadın, kendisi bağımlı- lık içinde olduğu için çocuklarına da aynı ilişkileri aktarır ve hatta onların özgürlüğe doğru atılım- larına bizzat engel olmaya çalış- ır. Bunun nedeni, çocuklarını ölümden ve diğer tehlikelerden korumak gibi analık güdüleridir. Tersine bu çok az rol oynar. Esas etken, ailenin sömür- gecilik altında sürekli köleliği bes- leyen bir bataklık haline getirilmiş olmasıdır. Bu durumda aileden bir çocuğun devrimci mücade- leye katılması felaket gibi algıla- nır. Peki ama o zaman yurtse- verlik nerede kalmıştır?! Bu sa- dece ailenin çocuklarına karşı tutumuyla da sınırlı değildir. Bir çok kadının kocası için de aynı tutumu gösterdiği çokça görü- lür. Demek ki, mücadeleye katıl- mı engellenen sadece kadın de- ğil, ailenin diğer bireyleridir de. Üstelik bu engellemede kadın ço- ğu kez baş rolü oynar. Kadını koca-baba-ağabey vs. baskısın- dan kurtarmak devrimin bir gö- revi olduğu gibi, kocayı-babayı- oğulu da anne-eş vb. baskısın- dan, sürekli geriye çeken, köle- liğe bağlayan duygusal baskılardan kurtarmak sorunu vardır. Durum böylesine iç içe geçmiş- tir. Bütün bunlar dikkate alın- maksızın ve bunun gerekli kaldığı yaklaşımlar geliştirilmeksizin ne kadınları, ne gençleri vd. kendi örgütsel yapıları içinde toplaya- biliriz. Bunlar birbirleriyle kar- şılıklı etkileşim içinde gelişecek örgütlenmelerdir.

Bilinç ve eylem iç içe gelişir demiştik. Mücadele pratiğimiz, bağımsızlık düşüncesiyle bağım- sızlık için mücadelenin iç içe ge- liştiğinin, birbirini geliştirdiğinin en güçlü kanıtıdır. Mücadelenin ilk aşamasındaki bilinçle bugün- kü bilinç karşılaştırıldığında olum- lu yönde büyük bir fark görülür. Eylem de böyledir. İlk aşamada basit bir kaç silahlı eylem söz konusu iken, bugün gerillanın ordulaşmasından, kitlelerin ayak- lanışından bahsediyoruz. Sömür- gecilik karşısında ezik-köle kişi- liğin isyan eden-başı dik bir kişi- liğe dönüştüğünden söz ediyoruz. Bu dönüşümü gerçekleştiren bir toplum kendi iç ilişkilerini dü- zenlemeye de gerekli atağı yap- ma yeteneğine sahiptir. Savaş- mımız bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi olduğuna göre, dev- rimimizin bu iki yönü birlikte ve iç içe gelişecektir. Demokrasi bi- lincinin gelişmesi, nasıl yaşamak istediğimizi bilmekle mümkün- dür. Nasıl yaşamak istiyoruz? Toplumumuzun bütün kesimleri bu soruya cevap verme ve bu- nun gereklerini yerine getirme gücüne ulaştığında ve ancak o zaman gücünü bulmuş bir top- lum haline gelir. Nasıl yaşamak istemediğimizi bilmek, yani sö- mürgeciliği kabul etmemek ve ona karşı savaşmak mücade- lenin sadece bir yönüdür. Bunun

tamamlayıcısı olarak, nasıl yaşamak istediğimizi, yani bağımsız ve demokratik bir toplumun ne demek olduğunu da bilmek zorundayız.

Demokratik bir toplum, feodalizme ve bağımlılık ilişkilerine son vermek demektir; işçilerin, köylülerin, küçük üreticilerin, kadınların, gençlerin, hatta çocukların kendi gerçekleri ve çıkarlarını ifade etme, geleceklerini güvence altına alma haklarına kavuşması, emekçi halkın kendi kendisini yönettiği toplum demektir. Biz sömürgecilğe karşı, feodal baskı ve bağımlılık ilişkilerine son vermek, toprağı özgürce işlemek, emeğimizi özgürlüğe ve dinamizme kavuşturmak, kadın üzerindeki her türlü baskıya ve eşitsizliğe son vermek vb. için savaşıyoruz. Yaşamdan kaynaklanan son derece somut amaçlarımız var. Savaşımız yeni ve daha iyi bir yaşam için. Bugün geleceğe dair beslediğimiz amaçlarımız dünün ve bugünün eleştirisinden çıkıyor. Yarınki amaçlarımız şüphesiz çok daha ileri olacaktır. Çünkü, bugünden daha ileri bir noktanın eleştirisinden hareket edeceğiz. Demokrasi ve özgürlük bilincimiz de buna bağlı olarak çok daha güçlü ve çok daha ileri bir noktada olacak.

Ama bugünden hareketle özellikle kadın kitlesinde demokrasi bilincinin geliştirilmesi sorununa baktığımızda -ki, bu aynı zamanda örgütlenme bilincidir-, alfabenin ilk harfinden başlamak zorunda olduğumuzu görürüz. Bu, bütün bir toplumumuz için de böyledir. Ama, kadınlar için daha çok böyledir. Sömürgecilere ve feodallere karşı mücadele etmek, onların düzenlerini yıkmak, bir köleyi özgür ve demokrat haline getirmekten çok daha kolaydır. Köleliğe isyan eden bir kölenin, bu isyanından ötürü özgür ve demokrat olduğunu söylemek gerçekten çok zordur. Bin yıllardır kölelik içinde olan kadınların yurtseverlik duygularıyla savaşın içinde yer alsalar da, özgür ve demokrat kişiliğe ulaşmaları başlı başına bir mücadeleyi oluşturacaktır. Sömürgecilğe karşı direnen, mücadelede ölmeyi göze alan, ama kendi çevresi içinde boyun eğmeye hazır bir kadın büyük bir toplumsal çelişki demektir. Bu durumda yeni toplumumuz daha doğmadan sakatlanmaya aday olacaktır. Oysa sağlıklı ve gülbüz bir toplumun doğmasını amaçlıyoruz.

Demokrasi bilinci teorik bir olay değildir. Yaşamın düzenlenmesiyle ilgili bir olaydır. Bu bilince yaşamın tartışılması ve eleştirilmesiyle ulaşılabilir. Kadınların eğitimi de bu temelde yapıldığında olumlu sonuçlara varıldığı görülecektir. Örneğin, her bir ayrı sorunları yaşayan ve ancak ikili-üçlü dertleşmeler biçiminde sorunlarını birbirlerine aktaran kadınlar, bu sorunlarını toplantılarda dile getirdiklerinde yakınmaktan eleştirme pratiğine sıçarlar. Bu ise hiç de küçümseenecek bir gelişme değildir. Sıkıntılarını, sorunlarını, öğlemlerini böylesi platformlarda dile getirişleri, nasıl yaşamak istediklerini bütün açıklığıyla görmelerini sağlayacaktır. Bunu nasıl yaşamak istedikleri sorusu takip edecektir. Sorunlarının çözümünü birbirlerinde aramak, bu insanların birbirlerinde güç aramaları demektir. Bu ise tekil olmaktan çıkıp çoğula, yani toplanmaya, örgüt olmaya ihtiyacın kavranması süreci demektir. Sö-

mürgecilik altındaki işkenceli yaşamlarını, üzerlerindeki baskıları, hangi tür ilişkilerin kendilerine zarar verdiğini yüksek sesle tartışan bu kadınların, bütün çevrelerini değiştirici bir rol oynamaları da kaçınılmazdır.

YJWK'nın Avrupa'daki faaliyetleri için örnek verelim. Bir toplantı düşünelim. YJWK'nun somutlu herhangi bir elemanı konuşmacı olarak kürsüdedir. O bir seminer vermekte ve kadınlar dinlemektedir. İkinci bir örnekte ise, kadınlar kendi toplantı yönetimlerini seçmiş, konuyu kendileri belirlemiş ve kendileri tartışmaktadırlar. Bu iki toplantıdan alınan sonuçlar kesinlikle birbirinden farklı olacaktır. Birincisinde, izleyiciler belki saygıyla dinleyecek, ama sonuçta fazla bir şey anlamamış, diğer dinleyicilerle doğrudan hiç bir iletişim kuramamış olarak ve kendilerinde hiç bir değişim hissetmeden toplantıdan ayrılacaklardır. Oysa ikinci örnekte, belki de bize çok basit gelen sorunlar tartışılacaktır, toplantıya katılan kadınlar eve erken dönüp yemek yapmaları gerektiğini bile tartışma konusu yapabileceklerdir. Eğer seminerde olsa idiler kafalarında döndürüp-dolaştıracakları sorunları burada kafalarının içinden platforma süreceklerdir. Ama, birbirleriyle iletişim kurmuş, her birisi diğerinde kendisini bulmuş, sorulara cevap aramış, çözüm yolları üzerinde tartışmış olarak toplantıyı terk edecekler ve daha büyük bir ilgiyle yeni toplantılar düzenlemenin yollarını bizzat araştırabileceklerdir. Başkaları adına sorunları koymak tartışmak ve çözüm bilmeliyiz ki, demokratik ilişkilerin ve demokrasi bilincinin gelişmesinin en büyük düşmanıdır. Eğer biz öncü isek, bize düşen, halk adına konuşmak değil, halkın sorunlarını sahiplerinin konuşmasını sağlamaktır. Bunu yapmadan, isterse dilimizde tüy bitercesine boğazımızı paralayarak konuşalım, ve söylediğimiz her şey doğru olsun çabalarımız yine de sonuç vermeyecektir. Belirtilen ikinci nitelikte toplantılar yaptığımızda, kadınlar kendileri toplantıda iken çocuklarının bakımı vd. gibi sorunlara da bizzat kendileri çözümler bulacaklardır. Kaldı ki bunlar zor sorunlar da değildir. Bu sorunları zorlaştıran bizzat bizim çalışma yöntemlerimizdir. İnsanlar kendilerini ifade etme olanağını buldukları zemine yönelirler. Kendisini ifade edemediği bir zemine niçin gelsin? Örgüt olmanın kendisine kazandıracaklarını bilmeyen bir kadın, niçin örgütsel çalışma içine girsin?

Çin'de kültür devriminin ilk yıllarında, kadınlar "çektiklerini konuşma grupları" kurmuşlar. Bu gruplarda kadınlardan kocalarından gördükleri kötü davranışları anlatmaları istenmiş. Bir çok kadın, yediği dayakları hayatında ilk kez bu gruplarda anlatmış. Bunu anlatan yazar, bunun için, "bu kendi çapında bir devrimdi" diyor, ve şöyle devam ediyor: *"Tavırlarını değiştirmekte ısrar eden erkeklerin isimleri kadınlar tarafından kamuoyuna açıklandı ve hatta zaman zaman kadın grubundaki bütün kadınlar tarafından dövüldüler yada kafalarına iyi davranacaklarına dair söz verene kadar hapsedildiler. Ayrılmak istediklerini kocalarına söylemekten korkan kadınlar, kadın grubunu yaradılarlarına çağırdılar."* (Anja

Meulenbelt-Feminizm ve Sosyalizm) Buradaki örnekte kabul etmediğimiz, eleştirilecek yönler de olabilir. Ancak, bu örneğin anlattığı çok önemli bir gerçek var. İnsanlar tek başlarına çözümlüne güç yetiremedikleri sorunlarının çözümünü örgüte ihtiyaç duyarlar. Eğer kadınların devrime katılımında ve devrim sürecinin gelişiminde bir kadın örgütüne ihtiyaçları varsa, bu, onların özgül sorunları ve bu özgül sorunlarına verilecek özgül cevaplar olmasından ve bu çözümleri geliştirme merkezine ihtiyaç duymalarından ötürüdür.

O halde, burada ulaşmamız gereken bir sonuç var. Eğer büyük kitle potansiyeline rağmen ve adı konulmuş bir örgütümüz olduğu halde kadınları bu örgüt çatısı altında örgütleyemiyorsak, güncel ve gelecekteki sorunlar için ne oranda çözüm gücü haline geldiğimizi, ne kadar çözüm ürettiğimizi sorgulamak, ortada bir olumsuzluk varsa nedenlerini burada aramak zorundayız.

Örgütlü olmak, görev üstlenmek demektir. Görevler ise sorunlardan çıkar. Bir kadın örgütünün çözmekle yükümlü olduğu sorunlar, üyelerinin yerine getirmesi gereken görevleri ortaya çıkarır. Üyelik bağı böyle oluşur. Genel ve çözüm üretmeyen tartışmalar hiç bir zaman örgüt yaratmaz. Tam tersine insanları uzaklaştırır, dağıtıcı rol oynar.

Biz bir ulusal kurtuluş savaşı içindeyiz. Sorunlarımız ve görevlerimiz bu savaştan bağımsız olamaz. Savaşın dayattığı çok çeşitli sorunlar ve görevler vardır. Ama çözümünü de yine bu savaşın içindedir. Örneğin, kitle-sel hareketlerde tutuklanan kadınların çocuklarının bakımını örgütlemek, düşmandan çektiklerimizi konuşma grupları kurmak, gerilla ve cephe bildirilerini okuma ekipleri oluşturmak, kır ve şehir ve şehir arası kuryeler eğitmek, propaganda grupları oluşturmak, gerilla için giysi ve yiyecek toplama ekipleri kurmak, zaten var olan cezaevleriyle ilişki ve dayanışma gruplarını geliştirmek, silahlı mücadeleye katılmak isteyen genç kız ve

kadınların aile ve çevre tarafından engellenmesine karşı özellikle yaşlı kadınlardan kurulu ikna etme ekipleri kurmak, altı-on iki yaş arasındaki çocukların eğitimi için genç kız ve kadınlardan eğitimciler yetiştirmek, sağlık ekipleri eğitip oluşturmak, ortak çamaşır yıkama, temizlik yapma, ekmek pişirme vb. günler düzenleyerek hem dayanışma duygularını geliştirmek ve hem de siyasi toplantılar için gün kazanmak vb. gibi sayılamayacak zenginlikte geçici ve kalıcı bir örgüt biçimi, çalışma yöntemi geliştirmek mümkündür. Bunlar bazen iç içe geçer, bazen bir birinden bağımsız olabilir. Ama en küçük bir birikim, en küçük bir kazanım bile bilinçlenme ve örgütlenmenin gelişmesinde büyük rol oynayacaktır. Kadınlar arasındaki örgütlü çalışma, hem toplumun düşmana karşı direniş hareketinin güçlenmesinde ve hem de mücadelenin demokratik yönünün gelişmesinde gözle görülür bir etkiye bulunacaktır.

Avrupa'da da benzeri gruplar kurulabilir. Hatta mücadelenin demokratik yönünün işlenmesi için burada çok daha fazla olanak vardır. Aile içi ilişkilerin tartışıldığı toplantılar yapılabilir, bu demokrasi ve özgürlük bilincini geliştirecektir. Okuma günleri düzenlenebilir. Okuma-yazma kursları açılabilir. Kadınların çalışmalara katılması olanaklarını artırmak için biz de kendi kreş sistemimizi kurabilir ve çocuk eğitimini geliştirebiliriz. Okuma-yazma kursları yanında yabancı dil eğitimi, çocuk eğitimi, biçki-dikiş kursları, geleneksel Kürt yemeklerinin öğretildiği yemek kursları, el sanatlarını öğrenme ve geliştirme kursları örgütleyebilir, sergiler düzenleyebiliriz. Yabancı kadın örgütleriyle ilişki büroları oluşturabiliriz. Şehit düşen kadın yoldaşları anma günleri veya haftaları düzenleyebilir, bu gün veya haftaları tartışma ve dayanışma haline getirebiliriz. Ölüm, doğum ve düğün gibi özel durumlar için dayanışma grupları örgütleyebiliriz. Kürdistan kadınının durumunu çok çeşitli açılardan ele alan inceleme ve broşür hazırlama grupları oluştura-

biliriz. YJWK olarak düzenli bir yayın organı çıkarabiliriz. Böylece her kadını bizimle ilişkide olmasını sağlayacak bir etkinliğin içine alabiliriz. Örgüt ilişkisi demektir. Sadece siyasi ajitasyon ve propaganda yapmanın sürekli bir ilişki için yetmeyeceğini bilmek durumundayız. Tam tersine, bu türden bir çalışma giderek tek düze, kalıplaşmış, tekrarcı konuşmalara yol açar ve insanlarda en küçük bir etki yaratmayacağı gibi, sıkıcı olmaya başlar. Önce de belirtildiği gibi bizim öğretmen olmamıza hiç gerek yok, tersine her kadının birbirine öğreteceği çok şey var. Eğer yukarıda saydığımız etkinliklere kadınlar bizzat örgütleyici olarak katılır ve her biri birinde rol alırsa, süreklilik ve gelişme ancak o zaman mümkün olur. Buradan daha ileri görevler ve sorumluluklar ortaya çıkar. YJWK böyle bir ortamda kadro eğitimini geliştirebilir, diğer alanlara kadro aktarabilir ve uluslararası bir rol oynayabilir.

Üzerinde durulması gereken çok önemli bir nokta daha var. Partinin yıllardır emek verdiği ve yenilerinin katılımıyla sayıları artan bir grup bayan kadro veya kadro adayı var. Bunların toplumun ve ailenin baskısından, her türlü boyunduruk ilişkisinden özgür bir zemine gelmiş olmaları başlı başına bir devrimdir. Gerçekten de hiç bir baskı hissetmeden sorunları ve çözümlerini tartışabilecek, devrimci mücadeledede kendi güçlerini özgürce ortaya koyabilecek, özgürce gelişebilecek bir ortamdadırlar. Kadının toplumda yaşadığı sorunlardan böylesine bir özgürleşme dikkatimizden kaçmaması gereken bir çelişkiyi de yaratıyor. Olumlu bir durum her an olumsuzluğa dönüşme tehlikesini içinde taşıyor. Parti ortamına gelen kadın "birey" olarak gelmiştir ve bu geliş onu toplumdaki kadının yaşadığı bütün baskılardan kurtarmıştır. Ama işte burada, bunun anlamı kavranamadığında, söz konusu o elemanın kendisini toplumdaki kadından ayırması, ayrı görmesi, toplumdaki kadının sorunlarını kendi öz sorunu olarak benimsememesi

Devamı 18. sayfada

HELSINKİ GÖRÜŞMESİ NEYİN DÖNÜM NOKTASI?

Baştarafı 1. sayfada

dem maddesi Ortadoğu bunalımı olmakla beraber, hiç kuşkusuz daha değişik sorunlar da ele alınıp görüşüldü. Kısa vadeli çözüm önerileri yanında uzun vadeli stratejilerin de tartışıldığı, birtakım pazarlıklar yapıldığı açık. Şimdi dünya için öngörülen "yeni düzen"den bahsediliyor. ABD başkanı Bush, Helsinki dönüşünde kongrede yaptığı konuşmada, Saddam'ın hareketini "Dünyamızın yeni düzenine ilk saldırı" olarak niteledi ve bunun mutlaka yenilgiye uğratılması konusunda Gorbacov'la anlaşmaya vardıklarını söyledi. Nedir bu, dünyamızın sözü edilen "yeni düzeni"? Üzerinde anlaşma ve uzlaşmaya varılan uzun vadeli stratejiler nelerdir? Nasıl bir Ortadoğu ve nasıl bir dünya arzu ediliyor? Ve bu çerçevede yapılan pazarlıkların özü nedir?

Bu tür soruların karşılığını, Helsinki toplantısı ardından yapılan resmi ve ortak açıklama metninden, ya da Gorbacov ve Bush'un düzenledikleri ortak basın toplantısındaki beyanlarından çıkarabilmek güç elbet. Ancak buradaki açıklamalar, her iki taraf temsilcilerinin görüşme öncesi ve sonrası ortaya attıkları çeşitli savlarla ve yine bu çerçevede basın ve kamuoyu düzeyinde yapılan tartışmalarla birlikte ele alındığında bazı yanıtlar ortaya çıkarabiliyor.

Görüşmenin esas nedeni olarak belirtilen Körfez krizinin çözümü konusunda, açıklanan ortak bildiride, "Irak'ın Kuveyt'ten şartsız olarak ve tümüyle çekilmesi ve eski yönetimin ülkeye dönmesi" istendi. Bildiride ayrıca, "Irak saldırganlığına mûsamaha gösterilemeyeceği konusunda görüş birliği içinde olunduğu" da belirtilerek, "diğer ülkelerin de Irak'ın Kuveyt'teki güçlerini çekmesine dek BM kararlarını uygulaması" çağrısında bulunuldu. Olumlu bir yanından bahsedilecekse, ortak bildiride, olası bir askeri müdahalenin "ikinci plana" alınması hususu belirtilebilir. Ancak burada da, eninde sonunda bir ABD saldırısına onay verme gibi sakıncalı bir eğilimin var olduğu gözardı edilemez.

Görüşmeden çıkan sonuç ve ortak açıklamada yer alan bu kısa vadeli önlemler, genelde, Sovyetler'in ABD'ye sunmuş olduğu bir destek olarak değerlendiriliyor. Buna karşılık ABD'nin de ticari kolaylıklar sağlama, Sovyetler Birliği'nde yatırımlar yapma ve kredi olanağı gibi bazı ekonomik yardım vaatlerinde bulunduğu belirtiliyor. ABD emperyalistlerinin Helsinki'den bir gün sonra Bush'un dünyaya pervasızca tehditler savurmasından da açıkça anlaşılıyor. Çünkü NATO'lu müttefiklerinden bile beklediği desteği alamayan ABD, aslında önemli bir sıkıntı yaşamaktaydı ve zaten Bush'un Gorbacov'a görüşme önermesi de bu sıkıntının bir sonucuydu. Şimdi dünyanın düzeninden kendisi sorumluymuşçasına böyle meydana okumalarına bakılırsa, Gorbacov'dan aldığı destekle bu sıkıntıları aşmış görünüyor.

Herşeye rağmen bunlar kısa vadeli hesaplar, bazı olumsuzluklar olsa bile uzun vadede giderebilmesi mümkün olabilir. Ancak asıl önemli ve kaygı verici olan, gelecek üzerine, hem Ortadoğu bölgesi hem de dünyanın geleceği üzerine yapılan pazarlıklar ve

varılan uzlaşmalar oluyor. Ortadoğu bunalımı karşısında takınılan tavır ve bu süreçte gerçekleştirilen Helsinki görüşmesi, eğer gerçekten söylendiği gibi bir dönüm noktası olarak kabul edilecekse -ki her iki taraf temsilcileri de o iddiadadır- işte bu uzun vadeli hesap ve stratejilerin somutlaştığı bir süreç olması itibarıyla bu şekilde nitelenebilir. Yani o adına "dünyanın yeni düzeni" dedikleri olgunun pratikte açıkça atılan ilk adımı ve bu anlamda da önemli bir dönemeç olarak kabul edilebilir.

Öteden beri Sovyet-ABD görüşmeleri için kullanılmış alışlagelen deyimlerle "Helsinki Zirvesi", "Helsinki Doruğu" deniliyor; burada çıkan sonuçlar için "süper dayanışma", "süper birlik" gibi kavramlar kullanılıyor. Herşeyden önce bunların pek de gerçekçi kavramlar olmadığını belirtmek gerekir. Eğer ille de bir "süper" kavramdan söz edilecekse "süper uzlaşma" demek herhalde daha doğru olacaktır. "Zirve" ya da aynı anlamdaki "doruğu" tanımlamasına gelince, bu daha çok eşit güçler veya kendilerini öyle kabul eden ve gören tarafların bir araya gelmesi için kullanılabilir. ABD ve SSCB li-

olmayı, tamamen emperyalizmin uydusu ve uşağı durumundaki Türkiye gibi ülkelerde bile bu denli açık boyun eğmeci ve onursuz yargılardan mümkün olduğunca kaçınılmaya çalışılır.

Sovyetler haklı veya haksız, Saddam'ın hareketine karşı olabilir veya bunu yerebilir elbet. Fakat, daha düne kadar Saddam'la en yakın ilişkilere sahip bir ülke olduğu da düşünülürse, bu itirazlarını kendine has yöntem ve kurallarla yaparsa bir güç, bir çözüm gücü olarak kabul edilebilir. Yoksa kendi burnu dibindeki bir olaya, ta Atlantik'in ötesinde yüzbinlerce askeri güç getirtip müdahale eden ABD'ye övgü demek, bir süper güç olmanın değil, olsa olsa hiç bir çözüm gücü olmamanın, hatta bu konuda iddia sahibi bile olmamanın göstergesi olabilir ancak. Körfez bunalımı üzerine çeşitli emperyalist mihraklarla ortak açıklamalar yapmak da Sovyetler gibi bir ülkenin çözüm gücü ve söz sahibi olduğunu kanıtlamaz. Tersine emperyalizmin artıynetli ve riyakar tutumlarına ortak edebilir ancak. Kendi bölgesinde, sınırlarının hemen ötesinde yaşanan olay ve gelişmelere ilişkin ABD, AT ve Japon

derlerinin daha önceki görüşmeleri için kullanılmış olsa da, bugün aynı koşulların varlığından söz edebilmek güç. Çünkü dünyanın bugünü ve geleceği üzerinde asıl söz sahibi olarak ABD emperyalistlerinin öne çıktığı ve Sovyet tarafının eşit söz hakkı ve çözüm gücüne sahip olmaktan çok, diğeriyle uzlaşan bir taraf görünümü sergilediği ortada. Bu sadece bizim görüş ve iddiamız değil, ne yazık ki, Sovyetlerin kendisi de bunu kabul etmiş ve sindirmiş görünüyor. Yoksa, hükümet yayın organı İzvestia gazetesinde Helsinki görüşmesinden kısa bir süre önce yer alan şu satırlar başka türlü yorumlanabilir mi?

"ABD'nin saldırgan Irak karşısında zafer kazanması durumunda bölgedeki etkinliği çok büyük oranda artacak, ancak bunun Moskova'ya yönelik tehditin büyüyeceği şeklinde yorumlanması gerekir. ABD bölgesine hergün 4 bin yeni asker gönderiyor. Ama Saddam Hüseyin'in aniden Kuveyt'i işgal etmesi ve Suudi Arabistan sınırına tanklarını yığmasından sonra Bush başka ne yapabildi?"

Gorbacov'un danışmanı Sisin'e "İzvestia'nın bu görüşüne katılıyor musunuz" diye sorulunca "Elbette" diyerek kalıbını basıyor. Bush'u dünyanın efendisi ve jandarması olarak kabullenmenin ve ona boyun eğmenin bundan daha açık bir örneğini gösterebilmek doğrusu kolay değil. Birakalım bir "sürper güç"

emperyalistleriyle ortak açıklamalar yapmaya pek hevesli olan, Saddam'ı caydırmak ve cezalandırmak adına Irak halkını açıkla karşı karşıya bırakan BM kararları ve abluka girişimlerine toz kondurmak istemeyenlere yöneltilebilecek pek çok soru var.

Emperyalist çıkarların bekçiliğini yapan BM, Kuveyt'in işgaline karşı gösterdiği hassasiyetini başka işgaller karşısında neden göstermiyor acaba? Haydi Kürdistan üzerindeki işgal ve soykırımlara neden ısrarla gözyumultuğunu sormayı bir yana bırakalım. Fakat örneğin, Gazze'den Golan'a kadar bir yığın Arap toprağını işgal etmiş bulunan İsrail'e karşı neden etkinliğini hiç göstermiyor? Kıbrıs'ı işgal eden Türk askerlerinin geri çekilmesine ilişkin kararı da var BM'nin; yıllardır bu kararını hayata geçirmek için niye Irak'a yaptığı gibi ısrarlı olmuyor? Bu denli farklı tepki hangi ölçü ve hesaplara dayanıyor? Emperyalistlerin karar ve açıklamalarına ortak olanların bu tür sorulara da açıklık getirmesi gerekmiyor mu? Ayrıca, Doğu Avrupa ve daha başka alanlarda pek çok yönetimi demokrasiye, insan haklarına saygılı olmamakla, diktatörlükle suçlayıp devirenlerin, Ortadoğu'da yaşatmaya çalıştıkları krallık ve emirlikler çok mu demokrat yönetimler? Tam da bu aşamada siyonist İsrail, çağdışı Suudi gibi rejimlerle diplomatik ilişki kurmaya çalışanlar, acaba bu rejimlerin hangi demok-

rat ve insancıl özelliklerinden etkilenerek böyle adımlar atmak istiyorlar? Yine Türk halkının ezici bir çoğunluğu faşist rejimin tutumuna karşı iken, savaş aleyhtarı gösteriler yaptığı gerekçeyle kendi vatandaşlarını tutuklayan Özal rejiminin Ortadoğu'da tam bir savaş kışkırtıcısı ve Amerika'dan çok Amerikancı uşak tavrını Bush veya NATO genel sekreteri Wörner'in övgüler yağdırması anlaşılırdır da, Sovyet yetkililerinin methiyeleri ne anlama geliyor?

Bütün bunlar anlamsız değil, belli gerçekliklerin göstergeleri oluyor şüphesiz. Kaç yıldır bir arayış içerisinde bulunan SSCB yönetiminin yönelimlerini açığa vuran bu anlamlı hareketler, önümüzdeki dönemde pratikte daha yansımaları bulacaktır. Böylece ABD ile elele nasıl bir "yeni dünya düzenine" yürünmek istendiği giderek belirginleşiyor. Helsinki görüşmesini yorumlayan Pravda gazetesi şunları yazıyor:

"Uluslararası alanda ideolojik çekişmelerin yerini artık genel insani değerlerin korunması kaygısı aldı. Bugün yalnızca ABD-Sovyet ilişkilerinde ilerleme sağlanmasından değil, dünya tarihinde yeni bir aşamanın başlamasından söz ediliyor."

ABD ve NATO emperyalistlerinin Ortadoğu'da kol gezmesinin "genel insani değerlerin korunması kaygısı" ile hiçbir ilişkisi olmadığını, bütün Ortadoğu halkları çok iyi bilmektedir. Ayrıca emperyalistlerin o saldırgan ve sömürücü ideolojilerinden hiç de vazgeçemediğini hergün yaşanan somut olaylar bize açıkça göstermektedir. Fakat yaşanan güncel olayların ve sürecin, ideolojiyi bir yana bırakan ve Batı ile bütünleşme isteğini daha açık bir biçimde ortaya koyan Sovyet yönetimi açısından "yeni bir aşama" olduğunu kabul etmek mümkün olabilir; gereklidir de. ABD ile yapılan pazarlık ve uzlaşmalarla nereye varılmak istendiğini, Sovyetlerin salt Ortadoğu'ya ilişkin tavırlarından değil, genelde her alanda ve giderek daha belirgin biçimde atılmakta olan adımlardan da görülmek olanağı. Örneğin, İngiliz yayın kurumu BBC'nin verdiği habere göre, emperyalizmin tartışmasız birer sömürü kurumu olan Dünya Bankası ve IMF gibi kurumların bundan sonraki toplantılarına Sovyet temsilcileri de katılacaklar. Ve ayrıca Sovyetlerin bu kurumlara tam üye olmak için başvuruda bulunacakları da bildiriliyor. Kuşkusuz tüm bunlar aynı paralele atılan anlamlı adımlar oluyor.

Bu yönelimi değerlendirirken, Kuzey Kore gibi uzak Asya ülkelerinden tutalım Latin Amerika'ya kadar birçok müttefiği Sovyetlerin kendilerine ihanet ettiklerini söylemişlerdir. İşte Sovyetlerin eski müttefiklerini bir yana bırakıp ABD ve Batı ile uzlaşma ve bütünleşme yönündeki bu tavrı son Körfez bunalımı karşısında sergilediği pratikle bir kez daha da açıkça ortaya çıkmıştır. Şimdi Ortadoğu'ya ilişkin politikası neredeyse tamamen emperyalistlerinkine uyum içindedir, yani eski gerici statükoya sıkı sıkı sarılmak ve gerekirse bu statükoyu ABD ile birlikte korumak biçimindedir. Öyle anlaşılıyor ki, Helsinki'de ABD'den,

Irak'a hemen askeri müdahalede bulunmamasını istemenin esas nedeni de, böyle bir girişimin statükoyu daha da altüst edileceği kaygısıdır. Oysa diplomatik, ekonomik baskılarla Saddam'ın Kuveyt'ten geri çekilmesi sağlanabilirse, arzulanan durum çok daha tehlikesiz ve gerçekleşmiş olur. Aynı biçimde Saddam'ın Kuveyt'e yönelik hareketine de bu statükoyu sarstığı için karşı çıkılmaktadır.

Kısacası Sovyetler Birliği, Ortadoğu'da 1. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında ağırlıklı olarak ABD ve İngiliz emperyalistlerince "Böl-yönet" taktiği gereğince çizilen ve bölge halklarının yararına olmayan duruma; Kemalizm, Siyonizm gibi faşist rejimlerden çağdışı ve kukla emirlik ve krallıklara dek mevcut yönetimlere; bu yönetimlerce ve onların da aracılığıyla emperyalistlerce sürdürülmekte olan baskı, zulüm ve sömürülere herhangi bir itirazı olmayacağını belki de ilk kez bu denli açıklıkla ortaya koymuş oluyor. Helsinki'de ABD ile "süper birliğin" bu temelde sağlandığı görülüyor. Hatta bu durumu korumak için gerektiğinde, ABD'nin şu sıralarda sözünü ettiği ve kurmayı tasarladığı "Ortadoğu'da bölgesel bir savunma sistemine" fiilen katılmayı öngördüklerini bile, Ankara büyükelçileri Çernişev'in ağzından öğrenebiliyoruz.

İşte bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde, bundan sonrası için nasıl bir Ortadoğu ve nasıl bir dünya sorunlarına daha bir açıklık getirebilir. Kısaca denilebilir ki, içinde bulunduğu süreçte yaşanan gelişmeler, Sovyetlerin Batı ile bütünleşme doğrultusundaki tercihini açık ve belirgin olarak ortaya koyması açısından öğretici olmuştur. Bundan sonra dünyada artık kapitalist-emperyalist sistem ile sosyalist sistem veya Doğu-Batı blokları tarzındaki bir ayrılık ve cepheleşmeden söz edilemeyeceği, buna göre politika yürütmenin mümkün olmayacağı hususları daha da netlik kazanmıştır. Çelişki ve cepheleşme, dünyanın büyük bir kesimini oluşturan yoksul ve az gelişmiş ülke ve halklarla, Batı ile bütünleşmiş Sovyetlerin de içinde bulunduğu birkaç zengin ülke arasında derinleşecektir. Ve Ortadoğu bölgesi şu anda böyle bir çatışmanın sahnesi ve odağı durumuna gelmiş bulunmaktadır.

Ayrıca Ortadoğu'daki bunalım, "yumuşama süreci", "barış dönemi" derken dünyayı bir anda büyük bir savaşa karşı karşıya getirmiştir. Öyle ki, durumun ciddiyeti karşısında BM genel sekreteri, üçüncü dünya savaşı çıkıp çıkmayacağı tarzındaki soruya net cevap verememiş, Sovyetler Dışişleri Bakanı Sevardnadze "Dünya bir anda nükleer savaş tehlikesiyle karşı karşıya kaldı" şeklindeki açıklamalar yapabilmıştır. Gerçek böyle iken Gorbacov ile Bush'un Helsinki'de "soğuk savaş"ı nakavt eden şampiyonlar" olarak kendilerini karikatürize etmelerinin pek bir anlamı olamayacağı açıktır. Yani Ortadoğu'da esmekte olan savaş rüzgarları, dünyada bunca haksızlık, sömürü, huzursuzluk ve yoksulluk varken, bunların üzerine sünger çekerek, bu tür uzlaşma ve pazarlıklarla barış sağlanacağını iddia etmenin ham hayallerden öte geçmeyeceğini de açıkça kanıtlamış oluyor.

AVRUPA BASININDA KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ

El Pois (İspanya), 14 Ağustos

Kürtlere bir fırsat

Irak-Türkiye arasındaki sınır bölgesi ulusal çekişmelerin "muharebe meydanı"

2 Ağustos'un şafağında Irak ordularının zengin petrol emirliğini işgal etmesinden sonra, Kürt milli kıyafetli, kuşak-çeket ve el işi pantolonlu kişilerin Kuveyt'te sık sık görüldüğü de söylenmektedir. İstisna olarak sadece Saddam Hüseyin, Kürtleri "tanınmış" bulunmakta ve hatta "otonom bir Kürdistan'ın kurulmasını" da teorik olarak kabul etmiştir.

Bir Kürdistan devletine sahip olmak, Irak ve Türkiye egemenliğinde bulunan ve henüz kendi ulusal kimliğine erişememiş bir halkın asırlık özlemidir. Türkiye Kürtlere, kendilerini Kürt olarak tanımlama hakkını bile tanımıyor. Kürtlerin davası zor bir dava olmakla birlikte, Körfez'de baş gösteren yeni kriz, belki Kürtlere devletsiz ve topraksız olmaya son verebilecek perspektifler sunar. Bu yeni bir muhtemel gelişme olabilir.

Geçen yılın Eylöl ayında İran, Suriye ve Türkiye ile sınır olan Irak'ın kuzeyindeki Kürdistan bölgesinde yürürlüğe konan otonomi modelinin "demokratik işleyişini" dünya kamuoyuna tanıtmak amacıyla, yüzlerce gazeteci Irak tarafından bölgeye davet edildi. Gazeteciler arasında El Pais'in özel bir muhabiri de bulunuyordu. Ayrıca, Mart ayında ajanlık yapmakla suçlanan ve yargılandıktan sonra idam edilen İran asıllı İngiliz gazeteci Farzat Bozoff da gazeteciler arasındaydı. Dev bir patlamanın meydana geldiği ve yüzlerce yaralının olduğu askeri tesislerin bulunduğu bölgeden incelemek üzere gizlice aldığı toprak parçası nedeniyle Bozoff, birkaç gün sonra tutuklanmıştı. Bölgenin başkenti bilinen ve uzun tarihlerden beri insanlığın yerleşim merkezlerinden biri olarak tanınan Erbil kentine, bu durum sebebiyle ulaşamadı.

Talihsiz gazetecinin meslektaşları, davet süresi içinde Kürt yasama organının 50'ye yakın üyesinin nasıl seçildiğini, dolaylı gözetleme imkanına kavuşabilirdi. Devlet başkanı onuruna düzenlenen dans gösterileri, söylenen türküler, "Tanrı Saddam'ı korusun" bağırışları, yine Saddam'ın yüzlerce portresini (asker Saddam, aile reisi Saddam, kitle öncüsü Saddam, mumin-müslüman Saddam gibi çeşitli portreler) taşıyan kitlelerden oluşmuş insan tepelikleri, hep bizleri etkileme senaryosunun birer parçalarıydı. Ancak, ne göstermelik seçim adayları, ne bunların arasında bir seçim yapma olanakları ve ne de seçim sandıklarından çıkacak sonuçları görüntüleyebilecek kameralar hazır bulunuyordu.

İmaj düzeltme operasyonu

Davetteki amaç, katliam, yüzlerce köyün yakılması, kimyasal silahların yaygın kullanımı, binlerce Kürdün zorunlu göçe tabi tutulması gibi iddiaların yalan

olduğunu ispatlamaktı. Fakat Irak yöneticileri, İran İslam Cumhuriyeti ile sağlanan ateşkes sonrasında, Ağustos 1988'de sınır boyunca 20 km'lik bir güvenlik kordonu oluşturdıklarını inkar etmemektedirler.

Saddam Hüseyin'in "fakirlerin atom bombası"nı kullanma emrini vermesinden sonra, yaklaşık 100 bin civarında Irak Kürdü çok zor şartlar altında yaşamını kurtarmaya çalıştı. Tanıkların ve haber ajanslarının dağıttığı fotoğraflar tüyer üreticiydi, herhangi bir şüpheye olanak vermiyordu. Özelde bir Halepçe, genelde ise bir Kürt halk trajedisi yaşanüyordu. Gökyüzüne atılan korkunç zehirlerin izlerini binlerce kişi yaşıyordu, yaşıyor. Cirolojik bir çözüm uygulaması ardından, tekrar Irak'taki Kürt direnişinden söz edildi. Aslında bu ender rastlanabilir bir olay oluyor. Bu kez Kürt direnişi, içeriden ziyade dışarıdan kendini duyurmaya başladı. Hatta, Filistin örneğinde olduğu gibi, yurtdışında bir Kürt parlamentosu kurma uğraşı içine girildi. KDP ve KYB, hala 10 bine yakın savaşçıya sahip olduklarını iddia ediyorlar.

Saddam'ın 1974 yılında otonom bir bölge olmasına karar verdiği üç ilin bulunduğu bölgede iki milyon Kürt yaşamaktadır. Kürtlerin Irak'taki toplamı 3.5 milyon kişiye varıyor ve Irak'ta yaşayan her beş kişiden biri Kürt'tür.

İran'ın doğusunda dört ile beş milyon arası, Suriye'de yarım milyon, SSCB'de birkaç yüzbin ve Türkiye'de ise yaklaşık sekiz milyon Kürt yaşamaktadır. Türkiye, Kürtlerin ikinci önemli cephesini oluşturuyor. Burada, Kürt kültür farklılığının yavaş yavaş kabul edilmesi gerekliliği artık belirtiliyor. Buna rağmen askerler, devlet memurları, politikacıların hemen hemen tümü ve hatta sol muhalefet çevreleri bile, henüz Kürt ulusal gerçekliğini kabullenmeye yanaşmıyorlar. En ilerici sayılan kesimlerde Kürt kavramı tabu olmaktan çıkmaya başlamıştır, ancak yine de bazıları "dağ insanları" deyimini tercih edebiliyor.

Üç yıl önce, ilan edilen olağanüstü hal nedeniyle bölgeye giden El Pais özel muhabiri, nüfusun ezici çoğunluğu Kürt olan Türkiye'nin güney-doğusundaki dağlık bölge insanların şehir merkezlerinden uzaklıkta dillerini daha fazla kullandıklarına tanık oldu. Yaşamalarını sürdürebilme konusunda kaygılı olduklarını da gözlemledi.

Sınır bölgelerindeki köylere gece gelen gerillalar bazen işbirlikçilerin evlerini yakmakta, yiyecek maddeleri temin etmekte ve Kürt gençlerini kendi saflarına katılmaya zorlamaktadırlar. Gündüzleri ise, jandarma ve askerler köylere terör ve korku getirmektedirler. Türkiye topraklarında mücadele veren Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin üç bin civarında savaşçısının olduğu tahmin ediliyor. Suriye ve Irak'taki üsleri olmazsa, hiçbir şey yapamayacakları savı ileri sürülüyor.

Ankara ve Bağdat arasında 1984 yılında sağlanan bir anlaşma, her iki taraf ordularını, önceden haber vermek kaydıyla sınır ötesi hareketlerde bulunma

imkanına kavuşturdu. Türk tarafı, uçakları vasıtasıyla sonucu yakma ve yıkma olan bu hakkı birkaç kez kullandı bile.

Komşuluktan düşmanlığa

Mevcut durumda bu işbirliği anlaşmasının geçerliliği hemen hemen ihtimal dışıdır. Irak ve Türkiye artık birbirlerinin iyi komşuları değildir. Irak'ın zengin yeraltı petrol kaynakları ürünleri, artık Türkiye'den geçip Akdeniz'e akmamaktadır. Aralarındaki ticari ilişkiler de kesilmiştir. Kuzey Amerika F-111 savaş uçakları İncirlik'te, büyük iblis diye tanımlanan Ayetullah Humeyni'ye değil, Saddam'a saldırı emrini beklemektedir.

NATO, yakın-doğudaki ittifak gücüne desteğini yenileyerek, Türkiye'ye yapılacak bir saldırının NATO'ya yapılmış olarak değerlendirileceğini ve ani bir askeri saldırıyla cevap verileceğini belirtti.

Yine de ortaya çıkan gelişmeler, Kürtler için beklenen fırsat olabilir. Eğer Irak'taki Kürt gerillaları faaliyetlerini yeniden başlatırlarsa, Irak ordusu diğer güçlerle meşgul olduğundan, Kürtler karşısında pek fazla bir şey yapamayacaktır. Yine, eğer Türkiye'deki gerillalar da eylemlerini arttıırırlarsa, sınırın öbür yanındaki Irak Kürtlerinin üsleri bugüne kadar tanık olunmayan biçimde güvenliğe kavuşacaktır. Zira Türkiye'nin olası bir saldırısı, bu koşullarda Bağdat'ın izni dışında olacağından, Türkiye açısından sonuçları hiçte olumlu olmayacaktır.

Görülen o ki, sınır boyu bir kördöğüme dönüşebilir. Sınırın her iki tarafında askeri birlikler ve silahlar yoğunlaşarak büyük çaplı çarpışma ve patlamalara neden olabilir. Ancak bölgenin dağlık oluşunun, Kürtler dışındaki güçlerin etkin olmasını zorlaştıracığı da açıktır. Apocuların (Türkiye'deki gerillalar böyle adlandırılıyor) ve peşmergelerin (Irak'taki gerillalar böyle tanınıyor) aralarında oluşturacakları yeni ittifaklarla durumdan faydalanabilme yeteneğinde olup olmadıklarını bilmek için, onların yerinde olmak gerekir. Yalnız bilinen bir durum var: Geçmişte bu tür ittifaklar çoğunlukla sonuçta Kürtlerin aleyhinde olmuştur.

Muhtemel olasılıkların en etkilisi de, Kürtlerin yazgısı olmuş kurban olma rolünün yine Kürtlere düşebileceğidir.

Spekülasyonlarımız arasında şu olasılıklar da var: Türkiye'nin Irak'la olacak bir savaştan zararle çıkması durumu, 1926 yılında Irak'a bırakılan ve zengin petrol yataklarına sahip Musul ve Kerkük (Irak Kürdistanı'nda) üzerindeki Türk hayallerini kamçılatabilir. Yine, Irak'ta daha geniş bir otonomi, Türkiye'de devlet prensiplerine aykırı almasına rağmen bir otonomi uğruna, milliyetçi Kürt örgütleri elindeki kozları pahalı bir şekilde satabilir de. Ancak şimdiye kadar bağımsızlık tutkusu, kadere hep kaybetmek olmuş bir hal-kın gerçekleşmesi mümkün olmayan bir rüyasından öteye gidememiştir.

Devlete kavuşma imkansız gibi

15-20 milyon kadar Kürt var. Bunlar ülkeleri olan Kürdistan toprakları üzerinde yaşıyor. Ama Kürdistan toprakları beş devlet arasında bölünmüş, bölüşülmüş.

Bağımsız bir Kürdistan ütopyası I. Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasıyla birlikte ortaya çıktı. O dönemde, bağımsızlığın ön bir aşaması olan otonomi Anadolu ve Musul için ayrı ayrı öngörülüyordu. Lozan Antlaşması Sevr Antlaşmasının yerini alınca, Kürdistan için bağımsızlık kavramı da unutuldu. Kürdistan topraklarının bir kısmı Türkiye'nin eline geçerken, diğer bir kısmı ise Irak'ın egemenliğine bırakıldı. 1925, 1930 ve 1937 yıllarında baş gösteren Kürt ayaklanmalarının tümü, Türkiye tarafından ateş ve kanla bastırıldı. İran'da Pehlevi Hanedanlığı ise Kürtlerin aşiret yapısına dokunmadı, aralarındaki ilişki daha çok, barış içinde bir arada yaşama biçiminde oldu. Bu durum sonra, 1946 yılında Sovyetlerin yardımlarıyla Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin ilanıyla değişti. Mahabad Cumhuriyeti ancak 10 ay yaşayabildi ve saldırılarla sona getirildi. Irak'taki gerillalar 1975 antlaşmasına kadar Şahın onayıyla uzun yıllar İran'da barınabildiler. Bu antlaşmanın ardından yine Saddam'ın merhametiyle karşı karşıya geldiler. 1979 İran İslam Devrimi ise, yarı isyan halindeki İran Kürtlerinin otonomi hevesini silip süpürdü. İran-Irak savaşında, her iki ülke karşıtı ülke Kürtlere yardım ediyorlardı. İki ülke arasında sağlanan ateşkes ve savaşın durdurulması, Bağdat'a yeniden Kürt direnişini bastırmaya hareket serbestiyesi verdi. İran Kürt cephesi şimdilik uykuda gibi görünüyor.

Luis Matias Lopez

Taz (B. Almanya), 18 Temmuz

Kürdistan'daki gerilla savaşına karşı kullanılmak üzere ıskarta araçlar / Federal Almanya ordusu eskiye-çürüğe ayırdığı Unimog araçlarını Hamburg Limanı üzerinden Türkiye'ye yolluyor / Araçların kullanım amacı: Ayaklanmayı bastırmak

Türk militarizmine sunulacak Federal Almanya kaynaklı askeri araç ve gereçlerin gemilere yüklenmesinde Hamburg Limanı yine çıkış noktası oluyor. Geçenlerde limanın 70/a numaralı hangarından Federal Almanya ordusuna ait "arazi-takviyeli" Unimog araçlar, Boğaziçi'ne gitmek üzere sıra sıra gemilere yüklendi. Yüklenen gemilerin rotası: Hamburg-Derince (İzmit) Limanı. Yakın zaman içinde kullanma sahası: Kuzey-Batı Kürdistan. Kullanma amacı: Ayaklanmaları bastırma.

Geçen yıllarda da Hamburg Limanı, Almanya'nın Türkiye'ye verdiği askeri yardımları gemilere yükleme yeri olmuştu. Daha 1980'lerin ortasında birkaç yüz

Alman arazi aracı ve diğer askeri malzemeler buradan Türk gemilerine yüklenmiş ve "normal askeri yardımlar çerçevesinde" NATO ülkesi TC'ne taşınmıştı.

Yeni gönderilen araçlar daha önce Federal Almanya ordusunun Glinde'deki deposunda tutuluyordu ve çürüğe ayrılmıştı.

Şiddetli protestolar sonucu geçmiş yıllarda çok aza indirilen bu yardımlar, şimdi yine birden gündeme getirilerek rıhtımdaki hangar hareketlendirildi. Sadece son günler içinde düzinelerle Unimog aracı gemilere yüklendi. Federal Almanya Savunma Bakanlığı'na ait toplamı yüzleri bulan ve depolarında tutulan eski model araç, ayrıca Türkiye'ye yollanacaktır.

Glinde depolarından çıkarılan Unimog'lar, Marmara Denizi kıyısında küçük bir liman kenti ama Türk militarizmi için lojistik önemde olan Derince'de gemilerden boşaltılacak.

Araştırmacı Frank Saalis'in belirttiğine göre; 1979 yılında kararlaştırılan bu yardımlar, karşılıksız askeri donatım yardımları çerçevesinde gönderiliyor. Bu yardımlar, Federal Almanya'nın TC'ne verdiği bu araçlar, NATO ittifak güçleri Doğu Kanadı'nu güvenceye almak amacıyla FAC tarafından kardeş NATO ülkesi Türkiye'ye verilen yıllık 140 milyon Mark tutarındaki resmi yardımın bir bölümü değildir.

Şimdi Türkiye'ye gönderilen Unimog'lar Federal Almanya ordusunun "fazlalık" olarak gördüğü malzemelerdendir. Ama bu, araçların "bozuk" ya da "eski" olduğu da demek değildir. Araçlar belli bir dönem kullanılmış olduğundan ya da yeni modeller üretildiğinden devreden çıkarılmıştır. Yalnız askeri malzeme yardımı niteliklerine sahiptir.

Frank Saalis, askeri malzeme yardımlarının yeniden başlatılmasının Kürdistan'daki politik gelişmelerin zamanlamasıyla ilişkisinin olmadığını da belirtiyor. Askeri araçlar zaman zaman aniden çürüğe çıkarılıyor, aylarca Glinde depolarında bekletiliyor. F. Saalis, "Yeni bir düzenleme ve ıskartaya ayırma fikri ortaya çıkıncaya kadar bu birikme oluyor" diyor.

Kürt örgütleri ise, Kürdistan'daki bağımsızlık mücadelesinin bastırılması amaçlarında bu yardımları Türkiye'ye yapılan doğrudan askeri destek kapsamı içerisinde değerlendirmiyor. Çünkü Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin bağımsız bir ülke için yıllardan beri gerilla savaşı verdiği sahalarda, bu Alman savaş malzemeleri tekrar tekrar ortaya çıkıyor. Örneğin; devlet tarafından örgütlendirilen ve askeri güçlere bağlı "Köy korucuları", Federal Almanya silahı otomatik "G-2"ler ile donatılmıştır. Askeri karar-gahlar haline getirilen kentlerde FAC üretimi "Leo-2" panzerleri dolayıyor. Kürdistan'ın geçilmez dağlarında bile FAC malı "Mercedes" askeri araçlar görülüyor.

Köln-Kürdistan Komitesi'nin bir sözcüsü, "PKK'nin her saldırdığı veya imha ettiği askeri araçlar arasında FAC araçlarına muhakkak rastlanmıştır" belirlemesinde bulundu.

Kai von Appen

TC'nin Körfez'de savaş hazırlığı...

Baştarafı 11. sayfada

"Siyasal iktidarı kimseyle paylaşmak gibi bir niyeti yoktur. İktidara olan düşkünlüğünü kanıtlamak açısından, Körfez krizi büyük bir fırsat olmuştur kendisi için.

"Önünü arkasını bilmeksizin, sanki bir kıyametin ortasına doğru çekiliyor Türkiye adım adım.

"Altını bir kez daha çiziyyoruz. Cumhurbaşkanı Ozal'ın kendi anayasal konumunu da aşarak oynadığı oyun son derece tehlikeli: Kendisi için de ülkemiz için de..."

Bunlar, Körfez krizinin yarattığı siyasal gelişmeler ve TC'nin savaş çıktırkanlığına ilişkin, burjuva yazarlardan birkaç yorum. İşin bir de ekonomi yanı var. Genel hatlarıyla da olsa üzerinde durmak gerekiyor.

Körfez krizi ve TC'nin savaş hazırlıklarının ekonomiye yansımaları

Irak'ın Kuveyt'i işgalinden ya da yaygın deyimliyle Körfez krizinden önce TC'nin hem Irak hem de Kuveyt'le çok yoğun ekonomik-ticari ilişkileri vardı. Irak ve Kuveyt'e yılda 613 milyon dolar tutarında ihracat yapıyordu. Bu, toplam ihracatın %5.3'ünü oluştuyordu. Sadece petrol boru hattından yılda 250 milyon dolar gelir elde ediyordu. Ayrıca çok sayıda müteahhitlik firmasının bu ülkelerde iş bağlantıları vardı. Yine Irak, Kuveyt, Suudi Arabistan gibi ülkelerde onbinlerce işçi çalışıyordu, gelirleri döviz olarak TC ekonomisine dönüyordu. Uluslararası kara taşımacılığında yılda yüz-milyonlarca dolar gelir elde ediliyordu. Petrol, çok ucuza ithal ediliyordu. vb.

Irak'a karşı ekonomik ambargo uygulamasıyla birlikte, tüm bu durumlarda olumsuz yönde çok büyük değişiklikler oldu. Çok daha pahalı petrol ithali, ihracat azalması, karayolu taşımacılığının durması, petrol boru hattının kapatılması, müteahhitlik firmalarının kapanması, işçilerin geri dönüşü, TC'nin Irak'tan alacağı 800 milyon dolarlık borcun tahsil edilememesi, artan savaş riskine bağlı olarak uluslararası tekellerin daha az yatırım yapması, savaş tehlikesinin turizmi olumsuz yönde etkilemesi vb. Elbette bütün bu gelişmeler, zaten çok zor durumda olan ekonomiyi tamamen durma noktasına getirdi. Ambargonun daha uzun süre devam etmesi halinde, durum daha da vahimleşecek. TL'nin yabancı paralar karşısındaki değer kaybı ve enflasyonun yükselmesi, şimdiden ortaya çıkmış sonuçlar.

Bunlar sadece, Irak'la ilişkilerin kesilmesinin etkileri. Bir de TC'nin artan savaş hazırlıkları var. Zaten şimdiye kadar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak için yürüttüğü özel savaş milyonlarca dolar akıtiyordu. Şimdi ise, bu da katlanıyor. Dış ticaret açığının %104 olduğu düşünülürse, durum ken-

diliğinden anlaşılabacaktır.

Körfez krizinin ekonomide yarattığı etkiler, sömürgeci Türk burjuvazisi içinde de yankısını buluyor. İşbirlikçi-tekelci sanayi burjuvazisi, krizi sömürü ve talanın derinleştirilmesi ve yayılmacı emelleri için bulunmaz bir fırsat olarak değerlendirip devlet politikasını sonuna kadar destekliyor. Turizm, ulaşım, ticaret, uluslararası karayolu taşımacılığı, müteahhitlik gibi alanlardaki orta burjuva kesim ise, Irak'a karşı ekonomik ambargoyla birlikte büyük bir krize girmiş bulunuyor. Dolayısıyla ANAP tabanının önemli bir bölümünü oluşturan bu kesim, hem ekonomik ambargoya ve hem de savaş hazırlıklarına çıkarları gereği karşı çıkıyor.

Diğer yandan gerek Kürdistan'da yürütülen sömürgeci özel savaş, gerek Irak'a ekonomik ambargo ve gerekse de savaş hazırlıklarının tüm yükü işçi, emekçi ve memurların sırtına yükleniyor. Sömürü, talan ve soygun hiç görülmemiş boyutlara ulaşıyor. Son dönemlerde yiyecekten giyeceğe, ulaşımdan ısınmaya kadar halkın en temel gereksinim maddelerine yapılan zam furiasının anlamı da bu.

4 Eylül tarihli Milliyet gazetesinde Necati Doğru, bu durumu şöyle değerlendiriyor:

"Ve Körfez'deki kriz; mut-fakta, yol parasında, ekmekte, giyimde, yakacakta ısınma giderlerinde savaşa dönüştü.

"... 'Amerika dıysun diye yük-sek sesle Saddam'a sövüp fakat zam yaparken gizli Saddam'a kesilenlerin' fazladan zamları da eklenince insanımızın hayatı krizden çok etkileniyor. Son zamlar, 'fena halde savaş vurgunculuğu' kokuyor."

Halkın alım gücü alabildiğine düşmüş durumda. Resmi rakamlara göre enflasyon oranı %44 dolaylarında gösterilmeye çalışılıyor. Ancak Körfez krizi de bahane edilerek son yapılan zamlarla birlikte, bu oranda bile çok hızlı bir yükseliş var. Ki, resmi rakamlar kesinlikle gerçeği yansıtmıyor. Bu durum, halkın ekonomik yaşam koşullarını en asgari yoksulluk derecesinin bile altına düşürüyor. Bir avuç talancı, soyguncu burjuvazi hızla palazlanırken, halk korkunç bir yoksulluk ortamında fiziki varlığını sürdürme savaşı veriyor. Dolayısıyla kitleler içinde toplumsal muhalefet ve savaş karşıtı eğilim hızla yükseliyor.

Irak'a ekonomik ambargonun Kürdistan'a yansımaları ise, özellikle sınır kesimlerinde çok yıkıcı bir tarzda hissediliyor. Başta Silopi olmak üzere, Irak sınırı üzerinde bulunan tüm yerleşim birimleri ve E-5, E-24 karayollarının geçtiği güzergah üzerindeki tüm alanlar, krizden çok olumsuz biçimde etkileniyor. Karayolu taşımacılığının durmasıyla, bu alanlarda bulunan ve küçük esnafa ait işyerlerinin büyük çoğunluğu hızla kapanıyor. Ticaret, seyyar satıcılık vb. yapılmıyor. Geçimini bunlardan sağlayan yüzbinlerce, milyonlarca

insan, mevcut durumda işsiz ve açlıkla karşı karşıya gelmiş bulunuyor. Sömürgeci devlet terörünün yanısıra işsizlik ve açlık halkı göçe zorluyor. Ama diğer yandan da Kürdistan halkının sömürgeciliğe karşı öfke ve tepkisini daha da yoğunlaştırıyor.

İşte PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye'deki toplumsal muhalefetin patlamasından ve sömürgeci-faşist rejimi alaşağı etmesinden korkan emperyalist güçler ve bölgedeki işbirlikçi rejimler, TC'nin ekonomik ambargo nedeniyle uğradığı zararın karşılanması için yardım planları yapıyor. Kuveyt emirinin 300 milyon dolar yardım vaa-dinde bulunduğu söyleniyor. Japonya ve Almanya başta olmak üzere tüm emperyalist ülkelerin de Türkiye'nin yanısıra, içteki zayıflığı TC'yle benzerlikler arzeden Mısır ve Ürdün'e ekonomik yardım planları, her ne kadar henüz tek tek ülkelere hangi oranda verileceği tam netleşmemiş olsa da devreye sokuluyor. Ve bu rejimler yaşatılmaya çalışılıyor.

Türk devletinin en zayıf olduğu, halk kitlelerinin öfke ve kininin iyice yoğunlaştığı bu dönemde Türkiye halkına, devrimci-demokratik hareketine çok büyük görevler düşüyor. Bunların başında da PKK'nin Kürdistan'da açtığı ulusal kurtuluş cephesine, Türkiye'den yeni bir cephenin eklenmesi, Türk halkının demokrasi ve kurtuluş taleplerinin örgütlü bir güce dönüştürülerek harekete geçirilmesi geliyor.

Türk halkı, belki de tarihinde ilk kez bu denli bir kopuşu yaşıyor devletten. Kendi içinde örgütsüz, dağınık ve doğru devrimci önderlikten yoksun olsa da, çok büyük bir toplumsal muhalefet potansiyeli var. Ve bu, hava, su kadar devrimci önderlik, örgüt ve mücadeleye ihtiyaç duyuyor. Yer yer ortaya çıkan kendiliğindenci tepkiler, eylemler bu talep ve ihtiyacın bir sonucu olarak geliyor.

Özellikle şimdi Türk halkı, kendi iradesine ve taleplerine rağmen, Türk faşizmi tarafından emperyalist güçlerin çıkarları doğrultusunda gerici, haksız ve yayılmacı bir savaşa sürülmek isteniyor. İçteki toplumsal sorunlar, Körfez krizi tartışmalarıyla perdelenmeye, halkın gündemi, sorunları ve talepleri saptırılmaya çalışılıyor. Oysa yapılan kamuoyu yoklamaları, halkın savaşa karşı olduğunu ve toplumsal sorunlarına çözüm aradığını, gündeminin de bu olduğunu ortaya koyuyor. Emperyalizmin jandarmalığını reddediyor; insanca, onurlu, barış ve demokrasi içinde bir yaşam istiyor. Bunun için de devrimci örgüt ve mücadele ihtiyacı ve talebi kendini alabildiğine dayatıyor.

Bu durumda Türkiye halkının öncü devrimci gücü olduğu iddiasında olanlara, iddialarını kanıtlama ve sözlerinin adamı olma görevi düşüyor. Bu da, toplumsal muhalefeti örgütlemek ve mücadeleye kanallı etmekten geçiyor. Yani haksız savaşlara karşı, haklı savaşları; halkın kendi öz demokrasi ve kurtuluş savaşını yükseltmek dönemin en yıkıcı görevi durumunda.

YJWK örgütlenme sorununu aşmak...

Baştarafı 15. sayfada

durumu ortaya çıkıyor. Fakat esesta toplumdaki kadının gerçeğinden kendisini ayıramayacağı için de, Parti ortamında burada bulunuş amaçlarının tersine bir rol oynuyor. Bir kadın nerede olursa olsun ancak kendi cinsinin özgürlüğü oranında özgürdür, gücü oranında güçlüdür. Ondan bir adım öteye geçemez. PKK'nin, bayan kadrolara "güçlü olun" mesajı var. Bu ne demektir? Güçlü olmak, güç olmaktan geçer. Güç olmak ise, kadın yığınlarının örgütlenmesinden başka bir şey değildir. Bayan kadroların kadınların örgütlenmesi faaliyetlerine ilgisizlikleri veya yeterince ilgi göstermemeleri, sadece kendileriyle sınırlı olumsuzluklar ortaya çıkarmakla kalmıyor, ama bir de Partiye kadın yığınları arasında kurulması gereken bağların kurulmamasına, Parti içinde hastalıklı anlayış ve ilişkilere, Parti içi demokrasinin zedelenmesine, Partinin özgürlük ortamının bulanmasına, erkek kadroların geleneksel erkek anlayışlarını yaşatmalarına, kadının küçümsenmesinin devam etmesine vb. yol açıyor. Ve tabi ki, toplumdaki kadından kendisini ayırdığını düşünen kadını, Parti ortamında da olsa toplumdaki kadının gerçekliği kovalıyor, kendi kendisini aşarak gerçek bir Parti kadrosu haline gelmesini önlüyor. Bu durumdaki Partili bayana, toplumdaki kadın da ilgi duymuyor, onu kendi cinsine ait görmüyor, saygı gösterse de daima bir yabancı olarak değerlendiriyor.

Ne var ki, kadınlarda kendisini kendi cinsinin sorunlarından kurtarma, kendi gelişmişliğini bununla ölçme eğilimi çok ağır. Bu, hemen her sınıf kadınında görülüyor. Fakat bu kendi cinsine üstün olma eğilimidir. Kadının kurtuluş mücadelesine katılma değil, kadının sorunlarından kendisini kurtarma eğilimidir. Ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesiyle asla bağdaşmayacak bir durumdur. Ve elbette ki kadının özgürlük hareketiyle hiç alakası yoktur. Tersine kadının özgürlük mücadelesine düşman

haline gelmek, kendi kendine, bulunduğu platforma ihanet etmek demektir. Bu terim keskin bir değerlendirmede, dolayısıyla haksızlık değildir. Parti ortamına gelen kadın özgürlük için sadece bir adım atmış demektir. Partinin kendisine sunduğu özgürlük platformunu genişletmek-sizin özgürlük yolunda bir adım daha attığını iddia edemez. Bu şu demektir: Kendisini nasıl ki bir Partili olarak örgütlü hale getirilmişse, kendisi de bu örgütü başka kadınlara ulaştırmak zorundadır. Milyonlarca kadın ve genç kız en koyu feodal ve burjuva baskıları altındayken ve özgürleşmek için her türlü özveriye hazırlanırken, bunu kitlesel mücadeleleri kanıtlamışken, ama her şeyden de önemlisi özgürleşmeye ihtiyaçları varken, Parti ortamında eğitilmiş bayanlar, Parti ile bu potansiyel arasında köprü rolü oynamayı başkalarına ait görevler olarak göremezler. Kadınlara özgürlük bilinci, örgütü ve eylem gücünü kazandırmada öncülük rolü, Partili bayanların en temel görevi olmak durumundadır. Eğer YJWK işlerlik kazanan bir örgüt haline gelmekte zorlanıyorsa, bunun temel nedenlerinden birisi de bayan kadroların yeterince ilgi göstermemeleridir.

Özenle belirtelim: kadınlardan kurulu bir manga kendisini takım haline, takım tabur haline vd. getiremiyorsa; bir bayan kadro kendisini on-yüz-bin vd. olarak artırmıyorsa, ulusal kurtuluş savaşları ve sosyalizmin teorisi ne ölçüde biliniyor olunursa olunsun gerçekte kör bir bilinçsizlik ve güçsüzlük var demektir. Kendisini çoğaltamayan askeri birliğin üyeleri, kendilerine güç olma sıfatı verilmesine rağmen gerçek bir gücü ifade edemezler, güç olamazlar. Kendisini çoğaltamayan bir bayan kadro, Partiden aldığı güce rağmen güçsüz olmaya mahkumdur.

Halkımızın kurtuluşu ve özgürlüğümüz için ölmesini bildiğimiz gibi, yani ölümü ölüme yendiğimiz gibi, yeteneklerimizi de yaşamın içinde zorlu bir mücadeleyle geliştirmeyi bileceğiz.

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı:
Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30 ☐

Almanya dışı:

DM 35 ☐

1 yıllık

Almanya içi:

DM 60 ☐

Almanya dışı:

DM 70 ☐

Abone hesap numarası:

Bfg.-Bonn

Konto Nr.: 1205242100

BLZ: 380 101 11

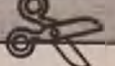
Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukardaki yazışma adresine gönderiniz.

İmpresum:
Metin Özkan
Adress: 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BFG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £.
İsviçre 6.00 sfr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

- Li ber destê dijmin mezin bûne.
- Belê dijmin wan mezin kirîye.
- Tim digotin zarokan, "Hûn Tirk in, bibêjin em Tirk in, bavê me Tirk e, diya me Tirk e, em Tirk in û zarokên Tirk in..."

- Rast e, ev hebû. Ji ber vê yekê ji, Kurdayeti li pêşiya çavên me bibû nola laşeki niv-miri.

- Belê.
- Dihê (tê) bira min: Dema ku ez rabûm, ji Kurdayetiye hema tiştê nebû. Dibe ku li cem hinekan hina hebek hebû, lê bê bîngêh bû. Nîmûne; bavê min, nizanîm ew çend sal bûn nîmêj dikir, lê digot, "Eman... nêzîki ve meselê nebe! Tu bi Kurdayetiye bigiri, tu wê bişewiti. Li Şêx Seîd binêre, bi hezaran şervan li dora wî hebûn, lê tev ketin. Ma dikarin tiştê bikin? Ma hûn dikarin ji tunebûnê tiştê bikin?" Ev gotinên hatine kirin, gotinên bavê min bûn. Niha ji hina pirr kes ji pîrsê direvin, ji ber ku Kurdayeti ji wan re çî pere nakê. Gelo çima mala Barzani xwe ji Kurdayetiye weha bi dîr ve xistine? Sedem (sebeb) ev bi xwe ye. Lê hema te xwe bi rasti daye Kurdayetiye. Lewma qimeta te çêbû. Bi rasti, kî bi Kurdayetiye bileyze, wê bişewite, nola ku bi êgir leyistibe. Dijmin vê weha kirîye, ne me! Tu çî qasî xwe ji Kurdayetiye bi dîr ve bixî, ev qasî ji pere ji te re hene; berikên te bi peran wê tîji bibin.

- Mehê şeş-heft milyon Lîrê Tirkî didane min, lê hema vaye hûn dibînin, min kincên xwe ji li wir hiştin... heya pirtûkan (kitêban). Gelek bûn, min dev ji tevan berda. Tiştê bi xwe re nehani. Çima? Ji ber ku Kurdayeti gelekî erzan bûbû, ketibû. Min xwest ez zû xwe ji nava wê rewşê xilas bikim û bême cem we. Bi rasti ji me Kurdan pê ve tu kes nema ye, ku yekitiya xwe çênekiribe. Vaye em Kurd tenê mane. Ji xwe re li Xelîça Erebi binêrin: çî qasî piçûke, lê 11-12 dewlet li wir çêbûne. Lê hema em nêzîki 40 milyon mirov in. Neyaran di nava me de tixûban (sinoran) danine. Me ji hev perçe kirine... û hina ji em newêrin bibêjin em Kurd in. Niha berî her tiştê ev ji me dihê xwestin: Divê her demê çavên me li Kurdistanê bin.

Mekteba Siyasa ya PDK-Iraq hebû, digot, "Xwedê tiştê nedaye me, heya ku em bikaribin tiştê bidin gel. Em bindest in, ma me çî heye?" Min ji wan re digot, "Vaye ez wekî xwedê me; hûn çî ji xwedê dixwazin, ji min bixwazin. Helbet ez ji, ezê tiştê ji we bixwazim." Wê demê li çavên hev dinîhêrin û dikenîyan. Wan ez baş nas dikirim û digotin, "Tu wê çî ji me bixwazi?" Piştî cesaret kirin û gotin, "Bibêje tu çî ji me dixwazi?" Min gote wan, "Hûn nola minareya Erziromê ne. 50 perçe ne. Ger hûn bibin yek, wê demê pirr xwin nayê xwestin û tu kes ji bi we nikarê." Sedem ku dijmin dikarê li wan bixe ev bi xwe ye; ji ber ku di nava xwe de pênçî perçe ne. Eger yek perçe bûna, yek dil bûna, yek dest bûna... kesî newêribû tîfinga xwe dirêji wan bikira. Bi rasti, 50 milyon Kurd dikarê li hembere 500 milyoni derkeve, Kurd pirr bi cesaret in. Carekê min gote wan, "Bibîne yek! Heke hûn bibîne yek, Kurdistan wê bi destê we bikeve. Em Kurd gelekî dewlemend in; petrol, paxir, av, mircan û her tişt heye... sererd û binerd, dawi tune. Xwedê ev daye me, ev daye Emerîka jî. Lê hema ew bi van diçe ser hevê, pê diçe qatên asmanên jor, van derfetên dike bin xizmeta xwe. Xwedê nayê ji kesî re cotî nakê, xizmetê kesî ji nakê. Pere, zêr, mal û milk ne tiştê in, heya ku mirov ji bo peran Kurdayetiya xwe bifiroşe. Ev xizaneti ye. Vaye we Şahê Îranê ji di. Weke qusûr û kêmasiyên Şahê Îranê, di dinyayê de tunebûn. Hişê mirovî ji ber kêmaniyên wî diçû. Kani niha çawa bûye? Kesên bi wî re, wî berdan û revîyan. Eve hûn dibînin, pere mirovî nagihînin tu deran." Hunermend me Cegerxwin di-

bêje, "Dewlemendê bê şeref tu çî diki bi wan zêr û peran / Sed hezari bixê kortanên keran."

Niha misilmanî heye ne welê, başe! Dema ku 40-50 dewletên misilmanan bûne yek, wê demê emê ji bi wan re bibîne yek, bibin hevalê wan. De hema bila ji bo yekitiya dewletên misilman serokeki bibinin, em ji wê demê di bin ala wî serokî de bimeşin! Lê hema nakin, çima? Lew, dibêjin her yek û mala xwe. Eve em dibînin, kesek mirov nake malxwediyê mala xwe. Her kes malxwediyê mala xwe bi xwe ye. Divê em ji malxwediyê mala xwe bin û em bi xwe Kurdistan xwe bi destê xwe ve binin. Heke em Kurdistanê rizgar (xilas) nekin, emê tim bê rûmet biminin. Disa dibêjim, ez ji bo parastina Kurdayetiya xwe hatime cem we, ne ji bo tiştê din.

- Niha em dikarin disa bibêjin, di encamê de, gelek kes bi gelê xwe, bi welatê xwe leyistine?

- Belê leyistine.

- Dihê bira min; dema ku ez ji bo pîrsa Kurdayetiye bi rê ve ketim, ez xwendekarekî gelekî jir bûm. Xwendina ku min dikir, pîr û bilind bû. Di eyaletê de yan neh an deh kesan wê xwendinê dikir an jî nedikir. Ez tim di pêşiyê de bûm. Tu salan ez li paş nema me. Dema min dest bi pîrsê kir, min dit ku şivanên li gundan jî, şivanên nedizanan bimeşin jî, ji min bi dîr ve dikevîne. Digotin, "Pîrseke bi tehlûke ye." Ji me direvîyan. Em ji mirovî zana bûn. Ji eyaletê em ketin ser rê. Digotin, "Eman ji vê pîrsê bi dîr ve bikevin, ev tehlûkeye mezin e." Bi hinekan re bi salan em dostên hev bûn, lê disa jî, ji me direvîyan, revîn. Newêribûn bihatana cem me. Bi rasti, heya me yek dikişand cem xwe, bi salan me zingilokê seriyê xwe diçirand. Min, hinekan hêdi hêdi dida xwendin û min wan pêş ve dibîra. Lê disa jî gelek xwe kerr dikirin, nedixwestin gotinên me bi-bihisin. Lê hema yên din jî, ji bo peran, bi Kurdayetiye dileyistin. Gelek ji wan, dema ku diditin û dibînin Kurdayeti ji wan re nabe pere, di Kurdayetiye de ji wan re pere nine, revîn an jî dîr ve bi lez direvîn.

Niha tu 97 salî yî. Vaye tu tenê mayî... lê te şerefa xwe parast, te şerefa Kurdayetiye parast. Di bawerîya te de, çî qasî kesan şerefa xwe weha parastine, hejîmara kesên şerefa xwe parastibin bilind e?

- Ne, kesên weha gelekî kê m in.

- Ne xwe, di pîrsa welêt de gelek kes bê şeref in. Bi ditîna min te şerefa xwe parastîye, hatîna te li cem me vî îspat dikê. Tu bi şerefa millet re glîrêdayî yî, heke ne weha bûya, tu nedihati vir. Te bi xwe berî

niha got, "Dewleta Tirk şeş-heft milyon lire dida min" Lê te qebûl nekirîye, çima? Ji ber ku te dit, bi şerefê millet dileyizin.

- Erê bi xwedê! Heke min xwe ji wan re daxista, vî gavê bi milyonan perên min wê hebûna, lê hema min qebûl nekirîye.

- Disa dibêjim, ev ji bo şerefê ye, ji bo namûsê ye.

- Belê, ji bo şerefa Kurdayetiye ye, ji bo şerefa welêt e.

- Niha ferqa min û van hevalan çîye? Milletê me çî weke namûsê dihesibîne? Dibêjin, "Namûs pîrê e, jin e." Gelek, xaka niştîmana xwe namûs nabesibênin. Lê namûs, berî her tiştî welat e. Divê tu ji vî namûsê mezin, nêrevî. Heke tu xwe û welatê xwe inkar biki, tu namîni. Ji niha û pê ve, kesên weke me nekin, wê pûç bibin. Bi rasti, kesê gelê xwe inkar bike, şerefa xwe ji inkar dike. Mirovên weha, ne çî kes in, dixwaze bila ew padişah bin, bila wali bin... serok bin û nizanîm hina çî bin. Bila bi milyonan perên wan hebûn, disa ji ew nakin pênç pere. Dihê bira min; bi salan ez li ser difikirim, ka ez bi vî pîrsê ve bigirim an negirim... bi dîr Kurdayetiye bikevin an na. Bi salan, ev tişt di mejiyê min de bû, ez pê mijûl dibûm. Ne bê fikir û raman, ez bi dîr ve pîrsê ketime. Min hisabekî mezin ji mejiyê xwe derbas kir, min haziriye-kê dani pêşiya xwe. Di dawiyê de min got, rev ne çare ye. Min dikari ez bibim wali, ez bibim qaymeqam. Lê hema min got, pîrsa Kurdan li holê heye, mirov ji wê bireve, ev bê şerefî ye... ev ketîne... dema reva ji pîrsê hebe, bê namûsî ji vî çêdibe. Wê demê jî, pîr kes bi min re hebûn. Lê hema gelek ji wan hêdi hêdi revîyan. Pîr kesên jî wan, niha bûne memurên piçûk ên dewleta Tirk. Ji xwe re, malên piçûk çêkirîne, ava kirîne. Ji bo jiyana xwe ya şexsî xwe firotine. Ev mîrîn e! Lê hema me li ber xwe da.

Te ji li ber xwe daye. Tu ji weke me bi tenê bûyî. Ji ber ku kesên bi te re, bi peran ji dewletê re xutbeyan xwendin, dixwinin... Ji bo dijmin xutbeyan didan, didin.

Jiyana ku me bi wê girtiye, jiyana neberdana buhayên netewî ye. Te ji weha kirîye, lê hema te tevgerekê çênekirîye. Te nekariye tevgerekê bi rê ve bixî, tu bi tenê bi rê ve çûyî. Sedemên vî hene. Tu yekitiyê pîr dixwazi. Te niha ji hevalan jî xwest, ku yekitiyê di nava xwe de xurt bikin. Bi rasti jî, yekiti di nava Kurdan de tune ye. Partî li diji hev in... bi hev dileyizin. Te bi xwe got, te ji Mekteba Konevani (Siyasî) ya PDK-Iraq xwestîye, ku bibin yek, lê qebûl nekirîne.

- Di destpêkê de min ew dixwest.

- Rast e, heke bikiran, me niha Kurdistan ji ava kiribû. Yekitiyê bi me re ji qebûl nekirin. Em ji nola te çûne cem wan, lê xwestin me bifiroşîne Tirkîyê. Gotin me, "Divê hûn nizanîm bi çend kilometran dûrî sinor ve bikevin... divê hûn li Botanê xebatê nekin... divê hûn li cem me zirarê nedin dijmin." Ji bin ve tîkili bi dijmin re danibûn, çêkiribûn. Te berî niha got, "Belkî min bikuştana." Ji xwe lê hatiye, ku tu ji nava destên wan xilas bûyî.

- Rastîyê ez xilas kirime.

- Heke nola Doktor Şivan û Seîd Elçî tu ji di hundir de bayî û ew ji xurt baw, niha te kuştibûn. Lê hema ew ketibûn, tengazar bibûn... heza wan ji tune bû. Belkî jî, bawer dikiran, ku wê te ji binine ser rê. Dibe ku tirsîyan an jî demê alikariya wan nedikir. Çawa be bila be, tu ji di tehlûkeyê de bûyî. Ji xwe berê jî, nola ku te ji me re gotî, 23 kesên welatparêz kuştine.

- Belê bi xwedê, 23 mele kuştin!

- Ez bawer im, ew mele hebekî dirust bûn, weha bûn ne?

- Belê baş bûn. Ji wan bêhna Kurdayetiye dihat, lewma kuştin.

- Heke firsend ji bo te ji biketa destê wan, wê te ji bikuştana, ne welê? Belê ev rastîyek e! Lê hema te xwe xilas kirîye. Belkî ditin, ku tu gelekî kalî (ixtiyarî) û kuştina te wê zirarê bide wan... alikariya me ji hinekî ji te re hebû. Destanî di nava me û te de hebû. Lê hema tu tim bi tenê û bi serê xwe, bi rê ve diçûyî. Divibû kesên nola te bibîne bîngêhên serihildanê, berxwedanên mezin. Heqê te ev kar bû. Divibû tu bi-bûyayî serokekî serihildanan. Kesên nola te, di diroka me Kurdan de hene; weke Şêx Seîd, Seyîd Rîza û gelekî din. Te ji serî da serihildan û berxwedanê, lê hema bi tenê. Ma dîlê te ji serihildanê mezin nedixwest?

- Belê dixwest, çawa nedixwest!

- Lê hema tu çûyî wir, cem wan. Te digot, PDK-Iraq wê serihildanan pêkbîne. Lê te dit ew ketin çî rewşê! Ji bîlî wan hinekên din jî hene... xwe çep dibînin. Tu hinekî rewşa wan ji dizanî. Weke DDKD û... Niha gişt li Ewropa ne. Tu dizanî li wir çî dikin? Her rojê ereqê vedixwun. Tenê rojek tune ye, ku ereqê vene-xwun. Bi ereqa xwe, xwe gēj kirîne. Ma êdî çî xêr ji wan tê? Ez bawerim, kurekî te ji di nava wan de ye.

- Belê, li Almanya ye.

- Tu jiyana wan a li Almanya çawa dizanî, çawa dibînî?

- Tu xêra jiyana li wir tune ye.

- Ev deh sal in, gişt ji welêt revîyane. Tu wan bikujî, disa ji venagerîne Kurdistanê. Ma gelo Ewropa çî jiyane didê wan? Ji xwarin,

ve xwarin û kêfê pê ve çî dide wan? Bi ser ve ji dibêjin, li Kurdistanê jiyan tune ye. Ev ji yên ku nuh rabûne! Ji xwe yên kevin jî te baş ditin... peran komkirîne û xistine bankayên Ewropa... û ji xwe re li kêfa xwe digerin. Haya wan ji arê li Kurdistanê jî bîni tune ye. Dibêjin, kêf berî her tiştî ye. Bi ser van ve derewan jî dikin. Dibêjin, "PKK weha ye... nizam çawa ye..." Belê, derewên mezin dikin. Ez dikarim bibêjim, ku nola berxwedana me pêkani di dirokê de tune ye. Bi sedan xort, ji bo bi saxî nekevîne destê dijmin, bombeya dawiyê li ser xwe teqandine. Ev tiştê gelekî mezin e. Bila mirov heqê her tiştî rast bidê. Yek, ji bo jiyaneke ne baş xwe difiroşê û yek jî, ji bo şerefê û namûsa milletê bombeya dawiyê li ser xwe diteqîne... bi yek carê ey herdu nabîne weke hevûdu! Kesê vî rastîyê nebinê, tu caran nikare dirust bibe, dirust nabe. Niha, ji bo xatirê te me dostaniya te nekiriye, ji bo xatirê me qimet nedaye te, na. Em rêza te diglîrin û dizanin, ji ber ku tu hebekî bi Kurdayetiya xwe re yî, bi şerefa xwe re yî. Ji ber vî me qimet daye te, em didin te. Niha, dayikê min hina sax e. Wênayên (sûretên) wê di rojmaneyan de derdikevin. Heya niha ji dibêje, xwezi lawê min li cem min bûya. Hina jî vî ji min dixwaze. Ez çî tîkiliyan bi wê re çênakim. Ev bûn 15 sal in, heye yan tune ye, ez nizanîm. Ne ku ez bê xêr im, na. Lê hama rasti di destê me de ye. Bi rasti, eger tu bavê min jî bi û ne bi Kurdayetiye re bi, ez silavê jî nadi-me te... niha min çî silavê nedida te. Dibû, ku ez bi ser te ve ji bihatam. Heke tu di rîya şaş de ketibayî, minê te bi kotekî bixista ser rîya rast.

- Heq, di destê te de heye.

- Ez nahêlîm kes bikeve ser rîya ne baş. Kesê bi zanebûn bikeve ser rîya ne baş, ezê di gorê de jî, cezayê ji wî re bixwazim.

- Ji kerema te re...

- Fermû.

- Niha Yahûdî, gor û tîrbên xwe vedikin û miriyên xwe dihenîne (tînine) Filistinê.

- Miriyên xwe dihenîn (tinin), ne wergî?

- Erê bi xwedê, miriyên xwe dihenîn (tinin).

- Berî zayîna Îsa bi 550 salan Yahûdiyan xwe li dinyayê belav kiribûn. Niha tu dibînî, bi hezaran Yahûdî ji Sowyetê dihenîne ser xaka Filistinê. Ma mafê wan e, ku bîne (werine) Filistinê? Bi rasti Yahûdî milletekî ruswa ne, siyonist in. Lê disa jî, tu ji dizanî, dema ku dihen (tên) çî dikin? Dema ku ji balafirê (teyyarê) dadikevin, sê caran xakê radimûsin... xwe berdidin ser axê û maçî dikin. Belê, piştî du hezar salan welê dikin! Lê hema mirovên me ji welêt, ji Kurdistanê bi hesanî direvin. Tu vî ji dizanî; Kurdistan ji Filistin û Erebestanê gelekî bedew û baştir e. Di dirokê de, di pirtûkên dirokî de mirov dibêjin, ku Kurdistan bihuşt (cennet) e... navê Kurdistanê danine bihuşt. Di Zebûrê de, di Tewratê de, di Încîlê de, di Quranê de weha hatiye nivisandin... Kurdistan bi ava xwe, bi çiyayên xwe, bi dar û berên xwe... di Rojhilata Navîn de bihuşteke. Niha Kurd jî vî bihuştê direvin! Dibêjin, jiyan li Ewropa, li Îzmîrê, li Stanbolê û nizanîm li kîjan derê heye, lê li Kurdistanê cennet tune ye. Dixwazî, di nava jiyana ji gemarê de xwe bikujî, bifetisînin... Haşa ji hizura we; lê nola heywanekî, ku mirov jê re derî vekê çawa direve, reveke welê ji Kurdistanê heye! Belê, pîr kes hene weha direvin! Me berî niha ji rewşa van kesan dabû xweya kirin.

Min ji xwe dixwest, vî rojê (iro) axiftinekê li ser walatparêziyê bikirra. Li ser ew kesên, ku ji welêt

direvin û bi bê şermi dibêjin, azadi li der ve, li derveyi welat heye. Camêr welatê xwe ji xwe re zindan dibinin! Direvin, lê ev gelekî xirab e, ev gelekî ne baş e. Ez nabêjim mirov dernekeve der ve; lê hema mirov ji bo jiyanêke bi şeref, ji bo xebateke netewî derdikeve der ve, ev dibe. Ez ji derketim. Ev bûn 11 sal in, ez li vir im. Pêxember ji ji welat derket. Tu ji baş dizani, kîjan demê derketibû. Derketina wî ji ber demeke teng bû. Gotiye, "Heke ez şeveka dinê bima-ma, ezê bihatima kuştin." Îmamê Eli li şûna xwe rezandiye û bi dizi ji welat derketiye. Çûye heya bajarê Medîne. Tu vê ji dizani; bi çi awahi di rê de ketin dûv wî. Heke bigirtana, wê wî bikuştana... û paşê bûyera şikeftê ji heye. Li Medîne deh salan ma. Piştî deh salan çû Mekkê. Di wan deh salan de, amadekariyên (haziriyên) xwe kir û paşê îslamiyêti li ser vê bingehe bi ser ket. Mirov weha derdikevê der ve. Tu ji derketi. Ji bo doza welêt, ji bo şerefa netewî tu derketi. Heke tu di bin destê faşizma Tirkan de bimayi, wê şerefa te li erdê bidana. Ji xwe armanca wan ji ev bû. Ji ber vê yekê, tu ji welat derketi... em ji derketin. Tu dibêji, li Îranê pere pîrbûn; eger tu ji bo peran biketayî, ew wê biba mirîna herî mezin û xirab.

- Rasti ji, her tiştî didan min û dane min.

- Lê hema te qebûl nekir. Tu bi ser pîrsa welêt ve hatî, tu vegerayî ser doza welêt. Ji ber vê em niha qîmetê didine te. Ez li Kurdistanê dinêrim, ez li mirovên (insanên) Kurd dinêrim... li we, li van, li wan, li xwe dinêrim. Ez mirovan hebeki baş nas dikim; kî bi rastiya welatê xwe re ye, kî ne pê re ye! Ez di vî bari de mirovan hindekî rind nas dikim. Kî bi welat dileyize, ez wî nas dikim. Min ji Barzanî, Talabani... ditine. Lê bema min dit û pê agahdar bûm, ku di mejiyê wan de tişteki din heye. Dixwazin li der ve, welêt bifiroşîna Emerîka û hinde dewletên din. Ez ji pîlan û xapandîna weha pîrr ditirsyâm. Niha di nava rêzên me de ji hinek hene, dixwazin ji PKK, ji xwe re feydeyan bibinin, sûdan bi destê xwe ve binin. Bi xwe ev ne tiştê in, ev mirovên erzan û ketî bi xwe ne! Niha gelek kes hene, dinêrin ku derfetên PKK baş hene. Li ser vê bingehe dixwazin axetiyê bikin... bi PKK bileyizin. Em destên xwe dikî-ne qirîkên wan û dibêjin, "Ma tu harî, ma tu dinî! Me ji tunebûnê vê hebûnê çekirîye. Me ji tunebûnê vê yekitiya xwe peyda kirîye. Ne ji bo, ku tu axetiyê li ser me himeşîni. Te hay ji xwe tune ye! Heke tu bi şerefa xwe re bi, cihê te di nava rêzên PKK de heye. Em her tiştêkê didine mirovan, lê ku tu van bifiroşî, di nava PKK de tenê mirin ji te re ye... ji te re jiyan tune ye." Ev zagoneka (qanûneka) gelekî pêwîst e. Niha li welêt ji em vî qanûnê dimeşînin. Ev zagon çiyê? Kin were gotin eve: Nabe ku kesek bikaribe bi Kurdaiyê bileyize. Tu wê her tiştê xwe, mal û canê xwe bide... hingê wê heqê te ji hebe, di welêt de cihê te ji wê hebe. Hingê wê heqê te ji hebe ku tu malan çêbiki, tu zarokan xwedî biki, tu wan bide xwendin û bi vî nêlê jiyanê xwe berdewam biki. Lê dema ku tu dîrî şerefa xwe bikevî û bi siyaseta dijmin bimeşî, xwe bi peran bifiroşî, hingê divê tu bizanibî ku jiyan ji te re tune ye... heqê te di jiyanê de tune ye. Di vir de egidî ewe, ku mirov li diji jiyanê bi gemar bisekine. Divê mirov heya nefesa dawiyê bi welatê xwe re be. An tu wê bikevî ser vî riyê, yan ji jiyan ji te re tune ye. Bi rasti, çi netewek weke milletê me bi xwe nakene... weha erzan hebûn û şerefa xwe nafirî. Di pirtûkên pîroz de dihe (tê) gotin, kesên weha zindî in, "gawir" in, erzan in.

- Lê hema em dizanin, hinek hene

baweriya wan bi olî tune ye, lê gelekî bi şeref in. Ev ji hene...

- Rast e, "gawirên" bi şeref ji hene. Ji ber ku ev, xwedî li welatê xwe derdikevin, dibin xwedanên walatê xwe... xwedanên milletê xwe ne. Lê hinek ji me Kurdan, nabin pêçiyê van ji, gelekî xirab û ne baş in.

Serîbildana me ya herî mezin niha çiyê? Ne qebûlkirina bindestiyê ye. Ez vî tiştî, tu caran qebûl nakim. Hinek hene dibêjin, "Zarokên min hene, em têhn û birçî ne. Ez bê gav im (bê çare me), lewma ez xwe difiroşim" Heke ev rast be û gunehên te bi zarokan hebe, tu qîmeta zarokan dizani, çima tu xwe nadi pîrsa welêt? Tu bi vî mejiyê xwe, dixwazi çi xilas biki? Divê tu ji li ser kesên weha binivîsi. Ji ber ku ev zindiqên herî mezin in. Pêxember ji dibêje, "Kî zilmê qebûl bike, ew mişrik e. Misilmaniya wî qebûl nabe."

- Wê demê qebûl nebû ye.

- Niha ji qebûl nabê.

- Rast e, wê demê ji, mirovên weha mirovên gelekî ne baş dihatin hesibandin.

- Niha ji tiştê weha nabe. Ji ber vê ez dibêjim, misilmaniya weha tune ye. Maşallah eve bêhtirî 50 salan e tu mele yî. Te pirtûkan (kitaban) ji ber kiriye. Te wan xitim kiriye, ne weha ye?

- Belê.

- Ez li cem te dibêjim; kesên xwedî li welatê xwe dernekevin, ew ne misilman in. Ez ji misilmantiyê nas dikim. Ez koka dinê (olê) îslamê nas dikim. Kesên ku vî zilma li ser gel û welatê me qebûl bikin, tenê dikarin bibin gunehkar... ew bi tevayî ji dinê xwe ji derdikevin. Tu ji baş dizani, gava zilma mezin li ser welatê çêbibe û şeref were perçiqandin, mirov dev ji Kurdaiyê berde, ev dihe maneya çi! Pîrsa welat şerefa mirovên Kurd e, lê pîrr kes hene guhên xwe kerr dikin. Te wan şikenceyên ku di zindanên Diyarbekrê de bûne, baş bihistiye ne welê? Zilma ku hati pêkanin, baş dihe zanin. Kesên ku bi rengekî bûne şirikên vî zilmê, kuştina wan bi yek carê helal e, ne wergî ye?

- Tu destûr bide min, ezê vî pîrsê ji, hindekî bi hevalan bidim xweya kirin. Li ser welat, li ser şeref û diyanetê... Bila niha em ji xwe re bihesibinin, ku ev der paytext e. Çi li paytextê yan di bireke wê de bibe, bila bibe; xwedî û mezinên vî paytextê şirikên wî tiştî ne. Em tev dizanin, ku gunehiyeke, gava yek hekekê ji bideze. Lê gava ev bû, mezinên welat ji, ji vî tiştî mesûl in. Gunehên mezinên welat û gunehên dizî hema weke hev in. Hûn ji Kurmanciya min, ji gotinên min fêhm dikin, ne?

- Belê.

- Ezê niha behsa Ataturk bikim. Heke hinek ji we wî baş dizanin ji, dibe ku hûn ne weke min wî dizanin. Bavê Ataturk mîrovekî misilman bû, lê xwedê çi zaro nedayê. Bavê wî çûye hecê ji. Bi rasti, di wê demê de heya mirov diçûn hecê û dihatin, weke şêş mehan derbas dibûn. Dema bavê wî ji hecê vegeriya, di ku jîna wî bi zaro ye. Lê hema bavi, dizanibû ku zarokên wî çêbabin. Yekî ciranê wan hebû. Dibêjin, ew bi dizi diçû cem diya wî û dihat. Ji sedî-sed Ataturk ji wî ye. Paşê Ataturk mezin bû. Kete dibistana leşkerî (eskerî). Bûyera wî dirêj e... bi seatan nayê zimên. Mirovê bi vî bûyerê nezanibe, nikare bûyerên li dinê çêdibin ji bizanibe. Dema ku Ataturk kete dibistana leşkerî ya mezin û mezin bû, paşê gotin wî, divê tu ji me re xizmetekê biki. Armanca wan, pirtûkên pîroz ku 104 pirtûk in di rîya daxwazên xwe de bi kar bihênin. -Hûn ji dizanin, ji van pirtûkan çar ên mezin in û yê din ji pirtûkên piçûk in. Çar pirtûkên mezin ev in: Zebûr, Tevrat, Încil û Quran. - Dema vîca Ataturk bû serleşkerê (kumandanek), karê xwe

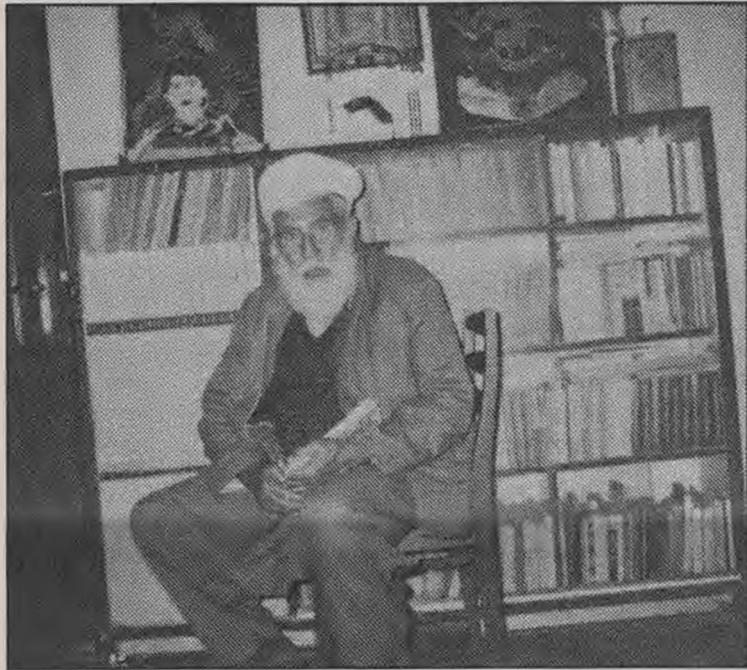
zêde û zêde pêş ve bir. Heya rejîma siltanî ji hilanî. Ji bin ve ji pîroziya olê îslamê rakir û hilanî. Ji bo şeqeyan (kulehan) bide serê mirovan, 90 hezar mirov kuşt... ji şêxan, melan kuşt... fermîna wan rakir û tevan da kuştin.

Di sazûmana (sistema) Tirkîyê de din nema ye. Li melayên wan nenêrin. Melayên bi meaş in. Perên dewletê distînin û dixwun. Hûn ji min bipîrsin, kuştina wan melan tevan helal e. Çi gunehêk ji vî re tune ye.

- Ew melayên bi meaş, ne welê? Çi guneh ji wan nayê, ne? Kesên bi dewletê re bin, guneh ji bo wan tune ye, ne wergî?

- Heke hûn ji min bipîrsin, ezê bibêjim hema tevan bikujin! Xêr be ji were, guneh be bila ji min re be, bila ev guneh li stûye min be.

- Li vir ez dixwazim tiştêkê bibêjim. Kesên di mizgeftan de niha li diji Kurdaiyê disekin, dibêjin, "Milletê me yek e, dewleta me yek e." Bi rasti ev ne misilman in. Her rojeka inê vî propagandê di mizgeftan de dikin. Nêrin û ditînin li ser vî bûyerê, ji me re pîrr pêwîst in.

- Ataturk milletê me ji olî (din) dîr xistiye, rengekî din ê şaş daye misilmantiyê.

- Rast e, ol li gora xwe guhartine û bi kar dihênin.

- Belê guhartine û xira kirine. Ol anîne buhayê du qurîşan.

- Belê.

- Bi rasti millet nîzanê ol çawa ye. Heke bizanibana, pîrr xoçeyên sexte wê bihatana kuştin.

- An wê bihatana kuştin an ji wê bi serîhildanê rabana.

- Belê, van millet ji rîya welatparêziyê deranîne û ji diyanetê ji bi dîr ve xistine. Di demekê de qaymeqamekî me hebû. Rojêkê bang li min kir. Gote min, tu wê miftîtiyê ji me re biki, tu wê di mizgeftê de ji me re propagandê biki. Min gotê, ez bi Tirkî nîzanîm. Gelek tiştan avêtin ber min. Di dawiyê de min ji wan re got, ez perên we naxwazim.

- Dixwestin te ji xwe re bikirrin, te bi xwe ve girêbidin.

- Belê.

- Lê hema tu neketi xefîka (dafa) wan, nehati xapandin.

- Belê, ez neketim dafîka wan. Divê mirov bi çi tiştî neyê xapandin. Bila mirov her tim rastiyan bibêje. Niha ne welê ye, ku ez filan û bêvan dikim. Bi rasti, bi her tiştêkî me leyistîne. Heya bi cil û kincên Kurdî ji leyistîne. Bila hûn nebêjin, ku ev meletî bi zehmetî kiriye... min heya niha zehmetiyên meletiyê nekişandîne. Rojêkê memûreki, mîrovekî şiyande dûv min. Ez li ber paleyiyê bûm. Bi kincên paleyiyê çûme cem wî memûrî. Memûr li mala Axayê Sor bû. Gote min, çima tu bi van cilan hatî cem min, te çi şeref û qîmet ji daireya me re nehiştîye. Min gotê, ev kincên Kurdan in, ez li çolê û li ber palehiyê

bûm û ji wir serrast hatime vir.

Belê, dijmin dixwazin, ku em bi kincên wan herine daireyên wan û em dev ji cilên xwe yê netewî ji berdin, di her tiştêkî de weke wan bikin.

Ka heya niha ji kî re gotine xwedê heye, pêxember heye? Bila yek tenê ji vî bibêje? Çi gotine zarokên me yê diçûne dibistanên wan? Mamhostayên Tirkan, ji zarokan re tenê digotin xwedê tune. Digotin, emê herine ser banê xênî û hûnê bang bikin bibêjine şekirî ji me re bişîne! Ma ka dihe (tê) şiyandin? Lê ji wan re şekir çêdikirin. Zarokan ji weha digot: Ev ji xwedê ji çêtirin. Bi van xapandinan bi dora milletê me ve diketin û mirovên me ji ol (din) û dinyayê bi dîr ve dixistin.

- Xwe dikirin şûna xwedê, ne?

- Belê, em ji ol (din) û dinyayê bi dîr ve dixistin. Pêxember gotiye, "Baştir e, ku mirov bi olê xwe bigire lê dev ji dinyayê ji bernede." Pêxember olî ji dinyayê baştir neditiye. Divê mirov ferqa qenci û xirabiyê bizanibe. Ferqa dost û neyaran bizanibe. Sedema ku ferq dikeve navbera her tiştî çiyê? Elhemdülillâh, hûn mîr in, dem dema me ye. Heya hûn dinya me

Gava mirov li olî binêre, divê tiştêkî bibîne. Ma ev çi ye? Divê mirov li diji vî hikmê zilmkar, li diji vî dewleta xwînwar şer bike. Kesê vî şerî bike, bi dinê xwe re ye ji. Lê kesê vî hikmî qebûl dike, dîrî îslametiye ye. Biheha îslametiye weha ye û tenê eve. Niha tu baş bi şertên îslametiye dizani. Di destpêka îslametiye de ji, pêşî şerêkî mezin hebû. Pêşî rojî û nimêj tune bûn. Piştî ku hindekî pêşveçûn çêbû, hingê rojî û nimêj ji derketin. Di destpêka de, di serî de hema tenê berxwedan hebû. Li diji Ebû El Cehil û yê din şerêkî giran hebû. Şert û şîrûten îslamî yê weke rojî û nimêjê tunebûn, ev paşê derketine. Em ji, di şerê xwe de niha wîlo dikin, ji ber ku şerê doza Kurdistanê pîroz e û divê ev gelê Kurd ê bindest rizgar bibe ji destê dagirkerên kedxwar.

- Dema ku mirov dest bi şer bikin, êdî nizama şer tenê dimîne. Nizama nimêjê xira dibe, diçe. Çima? Ji ber ku şer êdî pêwîstir e ji îbadetê. Di şer de nimêj û rojî nayên girtin û kirin, ji ber ku di şer de tiştên pêşemîn û gelekî giranbûha hene.

- Rojiya meztîr şerê ji bo rizgar kirina welat e.

- Şerîet bi xwe ji vî yekê dibêje. Di Quranê de ji hatiye nivîsin û Quran ji vî dibêje. Gava şerê li hemberê kafîran hebe, xwedê weha qebûl dike. Dagirker kafîr in, ji wan kafîrtir çi kesek nîne. Ji xwe Tirk dibêjin xwedê tune û pîroziyan inkar dikin. Ne xwe, wacibê me ye, ku em şerê wan bikin. Bila li ser rîya xilasîya gelê xwe, em şerê wan bikin. Em vî nekin, emê xwe biqelinin. Ma divê em xwe biqelinin, an ji wan tune bikin?

- Ji sedî sed weke te gotî rast e. Di navbera jiyana me û wan de şer heye, agir heye. Ji ber vî, ku hinek ji me re bibêjin, çima hûn nimêjê nakin, çima rojiyê nagirin, ev ne rast e. Ev ne heqê wan e. Rasti şer e û şerê me ji şerê adaleta (dadîya) mezin e. Weke ku te gotî, hem dinya û hem ji din, ji te re dibe. Lê hema gelê me ji vî dîr e, ji din û dinyayê dîr e. Ji xwe ne din û ne ji dinya ji me re maye. Bi rasti, heke dinya mabana, ma kes ji welatê xwe direvîya? Dijminan jiyan di welatê me de nehiştine.

Belê, mirovên me direvine der ve, direvine dinyaka din. Ji xwe din ji nema ye. Zilma ku Evren û Ozal çekirî, di dinyayê de nîne. Di van deh salên çûyî de, kesê ku serê xwe xwar kiriye û dengê xwe birriye, rasti. Bûye şirikê zilmê û kesên weha ji pîrr in. Ev, an wê ji vî rewşê derkevin, an ji kuştina wan halal e. Şerê li hemberê wan wacibekî dinî bi xwe re ye.

Bila mirov bizanibin, şerê me ne tenê ji bo dinyayê ye. Herweha ji bo parastina şerê û din e ji. Belê, şerefa rast dihe parastin. Te bi xwe got, din di bin hikmê Ataturk de pergende bûye. Hatiye guhartin. Belkî ol, ji Tirkan re hinekî dinya çekirîye, lê hema ew her tiştê me birine. Ne din tenê, niha Kurdistan ji vala dikin. Kes di Kurdistanê de namine. Din ji diçe, dinya ji diçe. Hina gelek Kurdên bê meji hene, dibêjin, mala min heye, erdê min heye, nîzanîm min çi heye, na... ev ne rast e, ev gişt derew in, ne rast in. Tenê tiştêkî pêwîst heye: Bila mirov li ber xwe bide, bila şerefa welatê xwe biparêze, lê hema bila bi tenê ji be. Niha tu li ber xwe didî, lewma ez ji qîmeteka mezin didime îslametiya te. Kesên vî nekin, ez çi qîmetê nadime wan.

Di îslamîyetê de ji berxwedan heye. Gava mirov şerefa xwe diparêze, tevî dinê xwe welatê xwe ji diparêze, hingê mirov qîmetê dide yekî. Kesên vî nekin em qîmetê nadine wan. Tu ev qasî dev ji xwe berdî, ji şerefa xwe bi dîr bikevî, bi hikmekî faşîst re hevalbendiyê biki,

sernizmiyê biki karê xwe, bi rasti, din û دنیا te ji holê radibin! Tu li hemberê zilmê tişteki neki, her rojê berî mizgeftê (camiyê) tenê nimêjê biki, bi rasti, tu tenê miroveki sextekar î! Kesên li diji me heya derewan ji peyda dikin, dibêjin, *"Ermeni ne, ji der ve hatne."* Derewên mezin dikin. Bi navê çi? Bi navê miftiyan dikin. Meaşan ji dewletê digirin. Pirra-niya wan miftiyan peyayên dijminê har û hov in.

Niha tiştê derketi pêşiya çavên me çi ye? Çi xweya dike? Dijmin, di medreseyan imam xatibiyê de xulamên xwe digihin. Niha Ewropa ji bi peyayên xwe tiji kirine. Bi navê din li şerefa millet dixin. Dijmin, dibêjin mele û miftiyan, fetweyan li diji PKK bidin. Bi tevayî bi wan hatiye leyistin. Haya te ji, ji van tiştan heye. Ji bo peran û jiyanê sexte dixebitin, ku din û دنیا me pûç bikin, ji holê rakin. Kuştina van halal e. Ev ne tenê kafir in, ne tenê munafiq in û hew, ev zindiqên zindiqan bi xwe ne. Ji bo van divê mirov fetweyên rast bide. Ev tiştêki bi şeref nehiştine. Nola ku li Tirkiyê bi din dileyizin, li çi deran bi din naleyizin. Heya niha pirr terîqatên din li Tirkiyê bi destê dewletê çêbûne. Tev, ispat bû, ku leyistokên li diji doza Kurdistanê ne. Terîqatên sexte çêdikin, ji bo bikaribin gel ji PKK bi dûr bixin. Zêdetirî çil terîqat heya niha çekirine.

Dijminan, li Kurdistanê zarok nehiştine. Tev birçî ne, tûn in, li ortê mane. Wan digirin û dikine nava rêzên terîqatên xwe. Mektebên terîqatan bi perên dewletê çêbûne. Dijmin van dike, ji bo ku ciwan xwe nezîki PKK nekin. Bi navê din leyistokên mezin çêdibin. Me berê ji got, emê dinê islamê ji, ji bin destê wan derêxin. Dinê rast bi me re ye, li cem me ye. Tu baş dizanî, ku Cizira Botan deverêki dinî ye. Bajare Cizirê tev, bi me re ye. Melayên wê derê di mizgeftan de bi me re radibin. Ji vî alî ve em hinekê gihîştine islametiya rast ji.

- Heza min digihê ku ez wan dindarên sexte bidim ber rexneyan. Ew ji min re ne tişteki in. Nikarin bersiva min bidin. Ez dikarim wan rezil bikim.

- Nivisinek dibê xwestin. Gava tu tenê bizanibî, ne bes e. Bila gelê me tev van rastiyan bizanibe.

- Ezê binivisnim. Bila çi sextekarek nekaribe dengê xwe hilde. Ezê kufre deynim pêşiya wan, ji wan re bidim xweya kirin. Ezê bikim, ku bila bi xwe bibêjin, em ne misilman in.

- Belê, divê mirov weha bike. Ev, bi xwe, wezîfeyê ji. Rasti bi xwe ji eve, ne ku ez ji ber te tenê dibêjim. Ji rastiye re, hirmeta min her tim heye û mezin e. Ez hirmeteka mezin ji din re dikim, gava ev di riya rast de be. Niha bi navê din û bi navê Kurdayetiya sexte, hinek hene pirr peran dikine berikên xwe. Divê mirov biçe ser wan. Pirr mirovên bi peran dikenin, wê rabin. Ez dibêjim ji vir û bi gûn ve, divê mirov weha bike. Bila mirov binêre, di dirokê de mizgeft çi rol leystin. Dema pêxember li Medîne mizgeft çêkir, nav lêkir mizgefta El Teqwa.

- Teqwa... ewê ku mirov her tiştên xwe pê diparêze, yanê din û دنیا xwe diparêze.

- Li diji mişrikên bajarê Mekke banga cihadê bilind kir û paşê ji şerê Bedir çêbû...

- Belê.

- Tu ji dizanî şerê Bedir çawa çêbû, çi qasî misilman tevli vî şerî bûn. Sêsed û...

- Belê sêsed û sêzdeh.

- Sêsed û sêzdeh bûn, ne?

- 77 kes kuştin û 77 kes hêşir girtin. Yek ji wan apê pêxember bû.

- Di diroka islamê de gaveke mezin bû. Şerê destpêkê bû. Şerê meji weha ye. Niha em ji deh salan

temam dikin. Ev hevalên li vir ji, xwe ji bo şerî ji niha û pê ve amade (hazir) dikin.

- Xwedê bi wan re be... inşallah.

- Ez xebatên PKK niha dikim. Lê hema rasti yek e. Berî 1400 salî çawa be, niha ji weha ye. Eve deh sal in, em li vir hazirîyan dikin. Hevalên li pêşiya te, wê herin şer bikin. Ez ji tim dibêjim, herin çekên dijmin ji destê dijmin bigirin, herin malê dijmin bigirin. Ji sedî sed nola şerê Bedir... Kesên li ser hikm zindî in. Din û دنیا ji holê radikin. Ez dibêjim, herin lûxin û disa vegerin. Min berî niha ji got, islamîyet ji diçû ser dijmin û şûrê xwe dikişand. Misilmanan digot, *"Le illahê illallah. Mihemed resûlallah."* Li cem me ji rewş weha ye. Em diçin ser dijminan, ji bo parastina xwe, ji bo serxwebûna Kurdistanê û azadiya Kurdistan. Niha em bi vî kari rabûne. Dijmin mirovên me di dibistanên xwe de hin kiriye, wan li hemberê jiyanê netewî sist kiriye. Mirovên me nezanîne şer bikin, nezanîne lûxin... lê islamîyetê pirr bi dişwari şer dikir. Şûr hebû. Bi hikmê şûr şer dikir û lêdixist.

Bi imaneke pirr mezin şer dibû. Di deh salan de gelek der hatin vegirtin. Bi hikmê şûr, di 15 salan de û di dawiyê de ji li rojhilat û li rojava vegirtin çêbûn. Lê bi rasti, heya niha me nekarîye em du gundan vebigirin. Ev nikare were qebûl kirin. Niha tu ji ji gundê xwe derketî, ez ji derketime. Bi rasti ez bîmekar (ecêb) dimînim... mirovên me çi mirov in! Heya niha nekarîne şexsiyeta xwe ji, ji bin tesîra dijmin derêxin. Her rojê, her yekek dibêje, ez çi bikim tesîra Kemalîzmê li ser şexsiyeta min heye... tesîra axetiyê heye... bîmîre tesîra dagirkerên Tirk, bîmîre tesîra axetiyê!

Şerefa mirovan azadî ye. Bi mirovên me pirr hatiye leyistin. Bi rasti,

bi seblîr çawa ye, çi ye û ne çi ye. Berê ez diçûme malê sê rojan dimam, ez geleki bêhn teng dibûm. Ez ji malê direvîyam. Min digot, ev jiyan qebûl nabe.

- Rast e, heke tişteki di nava gemarê de be, tu rabi bixi nava paqîjiyê, wê xira bibe. Bi tecrûbeyan, mirov hêdi hêdi tiştên gemar ji bir dike û bi yê qenc digire. Gazind eve, ku mirov hêza xwe bi tevayî nede ser qenciye.

- Me li ser islamîyetê gelek got. Di deh-panzdeh salan de xwe dage-rand cihanê. Heke me ji li welêt teqandin çênekiriba yan ji em ne baş bana, hingê em ji weke wan sextekaran bana. Ji bo berikên xwe me wê kar bikira û em ji, emê bireviyana derveyî welat. Hêza mirovî heye, ku were peqandin. Mirov dikare vî cihanê bixe bin tesîrê xwe. Mirov pirr xurt e. Derfet heye, ku mirov bikaribe xwe ji bin her zilmekê derêxîne û bibe serdestê axa xwe, bibe serdestê karê xwe, bibe serdestê rastîya xwe û bilî van ji tiştêkê qebûl neke. Çima me behsa te kir? Tu bi hêza xwe hati vir. Te zanebûna xwe ajotîye heya cihêki. Tu şerefa xwe diparêzi. Mirov qîmetê dide vî yekê. Lê dema ku tu pîrsê bizanibî û bikaribî, lê bi rê ve neçî, neki... ev pirr xirab e. Ev di nava milletê me de heye. Emê vî ji holê rakin. Ev gotinên ku ez dibêjim, hem ji bo din û hem ji ji bo دنیا yê ne. Heya mirov xwe bigihîne millet, divê pêşî dakeve qada şerî. Tu ji dizanî, li diji zilmê şer çîye.

Hinek heval hene pirr bi nezani xwe dilvînin, haya xwe ji xwe pirr tune ne û xwe dişewitînin. Lê ev nabe, ne zanabûn e, ûslûba şer heye. Dema ku dengê islamîyetê dihat mirovan, pirr kes hema teslim dibûn. Rojhilat û Rojava bi şûr hatin vegirtin. Soreşa me ji halo ye. Em adaletê temsîl dikin, em temsîla azadiya mirovan dikin. Milletê Kurd ne

kemasiyên wan hebûn. Encam di şerê rast de ye... Ez berê pirr dûrî şer bûm. Ji kuştinê dûr bûm. Min digot, ev mirov ji bo çi hevûdu dikujin... ki xwinê li boşê birijîne, ew qatîl û mirovê herî xirab e. Hûn baş dizanin dijmin çi ye ne çi ye. Ji wan re zindan divê, ji wan re darvekirin (idam) divê, li cihê ku ji xwinê pê ve tişteki di dest de tune be. Ez berê bi xwinê bi dûr ve diketim. Lê hema min tişteki dit, min rastîyek dit. Di pîrsa netewî de ji xwinê pê ve çi çare tune ye. Hinek dibinin, ku em bi lez û dişwar diçin ser dijminan. Dibêjin ev sergerm in, şer dikin, lê şer ne welê ye. Niha belkî ji serê te ji serê min germtir e. Em ji dizanin, xwinrijandin ne tişteki bîndîk e. Niha tu baş dizanî, ku di bin berpirsiyariya (mesûliyetê) min de, rojê bi dehan şervan şehîd dibin. Ez ev qasî ji cihê şer dûr im, lê hema disa ji gelek xwin dibê (tê) rijandin. Bi vî, mirovên me xwe pak dikin.

Tu hati vir. Li ser heqîqetê me hevûdu dit. Yekitiya mirovan wusa çêdibe. Dostani ji ev bi xwe ye. Gava ez dostaniyê bi te re çêdikim, ez dizanîm ku bi dirokê re çêdikim, bi kal û pîrên 90 salî re çêdikim. Tu çi qasî bibêji, ezê ew qasî guhdar bikim. Em tev guhdari dikin. Dêr û kûlên te çi qasî pirr ji bin, tu dikarî tevan bibêji. Tu dikarî me bidî ber rexneyan ji. Hêviya ku te heya niha nekarîye di jiyanê xwe de pêk bibê-nî, hêviya me tevan e. Çi bizanibî ji me re bibêje, imrê me dirêj e, belkî em bikaribin wan bikin. Ez qîmetê kal û pîran baş dizanîm. Wê tiştê rast ji me dixwazin, emê payeka geleki bilind bidîne we. Ji ber vî min xwest ku tu werî nîk me. Armancên xwe bibêje, wesiyetên xwe bibêje, emê bala xwe baş bidîne wan. Tu bi xwe dibêji, iro ez hema sibe tune me. Bibêje, bila pêşmergeyên me wan bi cih bin. Ev hogirên gelê Kurd, tev

mesûliyetê bigirîm ser milên xwe.

Dê û bavên van hevalên şervan ji hene. Niha tev digirin. Roj û şevan rondikên çavên xwe dirîjin. Çi bi law û keçên wan bûn, çi bi wan ne bû, şehîd ketin, man, neman?... Ji bo vî dibêjim tîkoşeran, heke namûsa we hebe hûnê li hev binêrin, hûnê xwedî li hev derkevin... hûn di nava êgir de ne, divê hûn qîmetê bidin hevûdu. Tu ji Kurdan nasdikî. Kurdên ne bi me re bin, hevûdu rezil dikin. Zû derdikevin hemberê hevûdu. Dema ku du Yahûdî dibîne yek, tanzîmek datînin, lê hema du Kurd dibênin cem hev li hev dixin. Gelek li diji hev in. Yekîti ji me re divê, li derveyî vî tişteki nikare mirovên xilas bike. Haşa heywan ji, veqetan-dîne, perçebûnê qebûl nakin. Kes nikare li diji yekîtiyê rabe, kes nikare bi yekîtiyê bileyize. Kî bi yekîtiya gelê me bileyize, bi mirovatiya xwe dileyize. Ji kesên weha re jiyan heram e. Ez tim ji hevalan re dibêjim, bi her tiştî bileyizin, lê bi yekîtiya Partiyê neleyizin, bi yekîtiya gel neleyizin. Ger hûn dixwazin bi vî yekîtiyê bileyizin, bila hema erd biqelîşe û xwe tîxinê. Heya, hûn bikaribin min bikujin, lê disa bi yekîtiyê neleyizin. Ev berî her tiştî ye. Hinek dibêjin, dilê min dixwaze, kîfa min dixaze, ez Kurdê kevin im. Ez ji dibêjim, tu tenê Kurdê bê namûsî, here li erdê keve. Te bi xwe got, min yekîti ji wan xwest, qebûl nekirin. Rihê yekîtiyê rihêki mezin e, pîroz e. Ji aliyê din, ji gelê Kurd bêhtir kesekî belavbûyî tune ye û ji me bêhtir ji ti kes ne mihtacê yekîtiyê ye.

Niha tu ji ku tê yî? Werê! Madem tu li ser niyeteke pak hati, bi te re yekîtiyê xurt divê. Ez pîrsên zarokiyê nakim! Ez dibêjim xwe nas bike! Dijmin te qebûl nake, dijmin navê te qebûl nake, dijmin te mina mîşe, min kermîşe nahişibîne! Haya xwe ji xwe hebe... Ez dibêjim, şertekî min beye. Ji niha û pê ve, ezê bi ser wan kesên dibin kelem li pêşiya yekîtiyê herim. Di rojên pêş de, heke welê bikin, erdê wan, axa wan wê ji destên wan werin girtinê... zarokên wan, pîrekên wan, ji destên wan wê werin girtinê.

Belê tu caran heqê kesên weha tune ye. Ne zarok, ne pîrek, ne erd, ne mal heqê wan bi tişteki namîne. Bi vî sebr û hedara mezin em vî bêza netewî çêdikin. Ev ne ji bo nefseka şexsî ye. Kesên din lê, ji bo nefsa kesani her tiştî dikin. Ew ne mîr in û ne ji dikarin xwe mîr bihesibînin. Ew ne mirov in, lê xwe mirov dihesibînin, ne tişteki in lê xwe tişteki dihesibînin, xwe xwedan zarok dihesibînin, xwe xwedan jin dihesibînin... tev derew in. Divê mirov ji van rasti ji bitirse.

Bi rasti, dema ku min xwe nas-kirî, ji van ez ditirsîyam. Min digot, gelo bi çi awahî welê dikin. Şertek heye, şerteka şerefê. Her rojê di bin solên cendirmeyên faşîst de, polisên faşîst de xebiran dixwun, tu ji dizanî ne? Her rojê bi çê û daran li wan dixin. Bi rasti weha şeref ji nikare bîmine. An divê ez li hemberê van bisekinim, an ji ezê heyfa xwe ji wan hilînim. Rê û çare eve. Min hene tîne perçiqandin, lê disa ji dibêjin baş e ev, begê min e ev... padîşahê min e, çi bi min bike heqê wî heye! Kesên weha, çi heqekî wan tune ye. Kesên weha li welatê me pirr in. Emê weke islamê li wan bikin; an wê welatparêziyê bikin an ji wê werin serjêkirin. Zarok, jin, mal û erdên wan, emê ji destên wan bigirin. Lê hema caran hevalên me nîzanin şer bikin. Ez dibêjim miqayeseya islamîyetê û PKK eve.

Mele! Tu hebekê dizanî şerê islamê bi çi awahî çêbû ye. Fetih bi çi awahî çêbû ye. Ne hesan çêbûne. Weke min gotî, caran heval nîzanin şer bikin. Rast e, di mektebên

ez bi xwe ji, ji şerê çêdibe tam ne razi me. Heval teng dimînin, nikarin karên mezinîr pêş ve bibin... lê tev ji xurt û jêhatî ne. Tu bi xwe ji, ji wir heya vir bi meş hati û di dilê te de hina dawxaza xebatê heye... lê hema heval tev xort in, ciwan in. Carnan nola zarokan hina bi xwe dikenin. Rast e, di dibistanên dijmin de mezin bûne, dijmin bi wan leyistîye, tesîra axayên bê şeref li ser wan çêbû ye... lê sedem ne tenê ev in. Ji xwe ji ber van tesîran em her hevalekî ji tedribê derbas dikin, dersan didine hevalan. Heke ne weha bûya, di şerê xwe de mezinîr bûna, ez ji weha bi ser wan de nedîçûm. Ne ji ber piçûkiyê bana, wîlo em bi deh salan li vir nediman. Her tişteki hedar û sebreke mezin dixwaze. Tu deh rojan li vir bîminî, tu wê bizanî-

zimanê xwe û ne ji zora xwe di dirokê de ne parastîye. Hatiye pelixandin. Di bin zora dijminan de, zimanê me hema ji holê rabûye. Hinek kesên vî rewşê qebûl kirine hene û disa ji dibêjin em mirov in. Lê ev ji derew e. Mirovati ne weha ye. Din ji divê ji bo mirovatiyê be, ji bo welatparêziyê be. Milletiya te tune be, dinê te ji tune ye! Lewma divê mirov mirovatiya xwe nede pelixandin. Hinek hene, xwedî li Kurdistanê dernakevin, lê dibêjin dinê me maye. Ev derewa mezinîr in. Din girêdayê milletiyê ye, girêdayê mirovatiyê ye. Berî her tiştî, pêşî xwe bigihîne vî qîmetê! Ev ji di nava şer de peyda dibe. Bê şerê ji bo welat, ev nabe. Eve heftê sal in, tu bi vî dozê re yî. Te dit, şer kirin ketin. Çima? Ji ber ku şasiyên wan pirr bûn,

lawên te ne, zarokên milletê Kurd ên heqiqî ev in, ev bi xwe ne.

Ez dibêjim, di nava rêzên PKK de em mala Kurdistan ava dikin, mala mirovên bi şeref çêdikin, mala hemû Kurdên bi namûs PKK ye. Gelê me niha, bi milyonan mirovan alikariya me dike. Ez ecêbmayî dimînim, li her derê alikariyên mezin pêşkêşî me dibin. Mala gelê Kurd PKK ye û gelê Kurd dixwaze di vir de xizmetê bike. Ev, ji bo xwarina wan e, ji bo jiyanê wan e. Ez baş dizanîm ji bo çi mirovên me alikariyê dikine. Ezê heya dawiyê serokatîya van mirovan bikim. Çima? Ji ber ku ev ji bo serxwebûn û azadiya Kurdistanê tîne vir, tîne cem me. Ezê nola çavên xwe li wan binêrim... û wan bigihînim armancê. Ezê siîsbûna hezaran salan xurt bikim û ez dikarim vî

dijmîn de bi salan hin bûne. Dijmîn dizane li mirovan bixe, mirovan erzan bike, lê hema heval baş nizanin li dijmin bixin.

Rabûna PKK bi vi rengî çebûye. Rabûna min ji li ser vê bingehê bûye. Min berê heşt salan nimêj kir. Îmamê gundê me digot, *"Heke tu bi vi awahi heri, tu wê bîşîrî."* Rasti ji welê bû. Ne ku ez ol (dîn) nizamim, bingê ez tim li pişt imamê gund rûdiniştim. Lê dema ku ez bi pîrsê digirim, ez tam pê digirim.

Ez baş dizanim dîn çi ye, ne çîye. Di dibistanê de ji ez her tim li pêş hemû xwendekaran bûm. Heya zaningehê (universite) ez bi vî yekê bûm. Mamhostayên min ên çep û yên rastê, ji min hes dikirin. Qimeta min heya niha ji li ba wan heye. Tev dizanin, ku ez Kurd im û ji bo Kurdistanê şer dikim. Ew ji Tirk in, lê disa ji qimeta min li cem wan heye. Ez ji mirovan hin dibim, ji mamhostayan hin dibim. Ez ne li boşê bi dûv plîrsan ketime, na... Pîrsên şerefê ne piçûk in. Kesên, ku bi xwe bileyizin, bi her tiştî bileyizin û bibêjin em mîr in, ez ji mirovên weha gelekî aciz dibim. Min li gund ên wîlo diditin, simbêlên xwe weha badidan... Ez ditirsîyam. Di dema zarokî de, ez ji derketina ji gund ditirsîyam. Mîrov xwe weha li erdê bixe, milletê xwe berde... ez pîrr ditirsîyam. Piştî van, ez bi şer ketim. Niha ez bi ser 40 salan ketime. Tu ji bi ser 90 salan ketiyî. Jiyana te ji hindeki weke ya min çebûye. Te ji tiştên dibûn qebûl nekirine. Rast e, te wan qebûl nekir, ev baş e, lê hema te nekaribû tiştan ji çêbikira. Di navbera min û te de ferqek heye. Ev çîye? Ez tenê bi serê xwe nemeşîyam. Heke ez bi tenê bimeşîyama, min nedikari tiştêk bikira. Nûrî Dêrsîmî ji hatibû Helebê. 40 salan li Helebê ma. Hina ji mala wî û zarokên wî li wir in. Ji cem Seyîd Rîza, di sala 1936'an de hatibû Helebê. Hat ku alîkariyê bigihîne serihildanê, da serihildana Dêrsîmê berdewam bike. Lê hema nekari tenê şervanekî ji bişîyanda Dêrsîmê. Zarokên wî mirin an man? Haya wî ji wan tune bû. Bi derd û keserên di dilê xwe de mir. Niha tirba wî li Efrînê ye. Feqîr ket. 40 salan ma û nekari alîkariyê ji bo Dêrsîmê bişîne. Wek wî pîrr kes derketin. Lê bi pîrrani revîyan Ewropa û niha ji pêşmergeyên xwe teslimî Tirkîyê dîkin. Teslimbûn, xwe-dayîna destê dijminan, xwe-flîrotina bi peran, mirîna erzantir e. Lê hema tu hati vir. Tu hina ji dixwazî li ser xetekê bimeşî. Ji aliyekê rastiyeke Kurdan, ji aliyekê ji heqîqetêke dînî beye. Dîn ji nîzama vî hikmî qebûl nake. Şerefa mirovî vî qebûl nake û ev jî di cih de ye. Niha li Kurdistanê kalên oldar pîrr in, mele pîrr in, mizgeft bi mirovan tîji dibin. Tu dibêji ez ji dindarim; ez bawer nakim ku li pêşya te binek kal hebin. Ji me re, tu berî hamûyan î. Xebata te ji heye, baş dizanî û nasdikî, rastî çi ye û ne çi ye. Ez bi xwe hina xortek im, lê ez ji bi dîn baş dizanim. Dibe ku bi qasî te nîzan im, ez pîrsa olî bi qasî te nezaniyim, lê ez ji hindeki bi dûv ketime. Min berê duayan tev ji ber kiribûn. Niha ji min wan ji bir kiriyê, ji ber ku ez di şer de me. Şer nebana, wê di bira min de bana. Tu ji dizanî, di şer de nimêj û rojî naminin. Di îslamê de ji her weha bûye.

Eve sîh sal in ez di şer de me. Berê min ol bêtîr dizanibû, lê hema niha min gelek tiştan ji bir kirine. Rojêkê mirov dikara disa tevan bin bibe. Îslamîyet ji welê bû. Rewş, ji bo gelê me tev weha ye. Niha em bi siyaseta rizgarkirina welat ketine û şer ji tenê bi siyasetê dimeşe. Me dest avêtîye kari leşkerî, ketin û şer usûlên leşkerî (eskerî) dixwazin. Niha em li ser vê bingehê kar dikin.

Tenê ev mirovan digihîne hevûdu. Bi çi awahî? Tu niha berpirsiyariya dirokekê diki; diroka ku di Kurdistanê de hindekî bi şeref maye... diroka bav û bavpîrên me. Em weha digihîne hevûdu.

Niha li Kurdistanê şer e. Ev şer ji ji bo me Kurdan baş e. Tiştê ne baş ewe, ku şer bisekine... hingê tenê zilm, reşayî we hebin... Niha ev tev hatine çirrandin. Heke mirov roj bi roj û mezintir karê xwe berdewam bikê, mirov ji xwinrijandina ku mirovî pak dike natirse. Di vî rîyê de serkeftin wê çêbibe... Em ne xwe-diye xwina germ in, na... Em tev xort in, tu ji kalekî zana yî. Tu ji me re pîrr zanayî. Ne weha bana, ma tu li vir çi diki? Tu ji bo sedemekê li vir dimini. Gelê me tev vî dizane. Ma ji bo çi tu piştî vî imrî xwe dîşînî? Bi rastî heqîqetêk heye û kesê ku xwe negihîne vî heqîqetê ji, nake pênc pere. Heqîqetêke te ji heye. Divê mirov wê rind nasbike. Tu kalekî, lê hema tu tiştêkî temsîl diki. Heke tu biketayî, te tenê xwe temsîl bikîra, wê demê tu tiştêkî dîn bûyî. Lê hema min bihist tu baş li ber xwe didî. Min ji got, ne xwe gelekî qimêrê bidînê. Dema ku tu di sala 1985'an de li vir bûyî, min ji hevalan re got Mele Evdîlrehman bernedîn. Navê te digotin, lê ji bo min nav ne pêwîst e. Min got, heke diwxaze tiştêkî bike, alîkariya wî bikin... û heya wir tu hati. Ji niha û bi şûn ve, tu bi kêfa xwe yî. Ez hatina te wazîfeyêke baş dihesibînim. Gîrêdana me bi gel re, me îspat kiriyê ku ji bo tiştên weha ne. Ji bo van hevalên me tev wergî ye.

Ne tu tenê, ev hevalên me tev mirovên Kurd ên paktirîn in. Tenê carnan nezani dibin... Lê em baş mil bidîn hev, em dikarin şereki xweş li hemberê dijmin bikin. Çend rojan eve em bi hev re ne. Hema ez dibêjim tu dikari bombeyekê hilgîrî û bibî di nava Diyarbekrê de biteqînî. Ez ji dikarim vî bikim, lê hema ev hevalên me xort in, jêhatî ne. Bi zehmetî hin dibin, lê disa divê mirov piştî xwe bide wan, xwe pal bide wan, li ser milên van xortan xwe bilind bike. Çima? Ji ber ku ew baş guhdariya hewara welatê xwe dîkin.

Mîrovê Kurd, mîrovê bi şeref; misilman, ezîdî, fîleh be, li diji zilmê em dostaniyê pê re dîkin. Gelê Tirk dost e. Kesên li diji rejîma faşîst bin, ew dostên me ne. Kesên li diji vî neheqîyê dostên me ne. Erebe rast, misilmanê rast dostê me ne û yên faşîst ji dijminên me ne. Niha Saddam dijmin e. Koka millet birrî, hilanî. Bilê vî ji çî rê jî me re tune ye. Mîrovatiya me ji vî pê ve tiştêkî qebûl nake. Yek caran ez li xwe dinêrim, dibêjim çima ez weha me? Çima ez li pey vî xebatê me? Belkî tu ji wergî yî. Ma çima tu nebêjî, çima ez di vî rewşê de me. Wacib e, çî çareyek dîn tune ye. Heke te bi rîya şerefê girtîbe, tu nikari tiştêkî wekî dîn bikî. Ev zagonên (qanûnên) li Kurdistanê ne. Ku bibêjî ez bi şeref im, ez mirov im, ev jî vî re qanûn e. Tunebûn erzan e. Niha milletê Kurd bi PKK beye. Ne bi tenê û bi serê xwe ye. Serokatîya ku ez dîkim, bi rastî, gelekî tişt daye gelê Kurd. Lê ji aliyê dîn, bi rastî, ez ji navê serokatîyê pîrr acîz im. Pîrr kes hene xwe di serokatîyê de hunda dîkin. Ez heya niha ji ji kesên wîlo ditirsîm. Serokatî, min barekî giran li ser milên min e. Kesê jî bo serokatîyê herî ne hazîr, belkî ez bûm. Barekî pîrr giran e. Tu pê bibîyîzî, dibî mirovekî xîrab û erzan. Gemariya ne baş û mezin pê leyistî e. Barê Kurdan giran e. Ji ber vî me hinek ji vî bari hilda û danî ser milên van hevalan. Em dixwazin hinekî bidin ser milên te jî. Emê barê millet, li ser milê millet bikin... emê pay bikin. Serokatî tenê weha dibe. Heke mirov pê bileyîze, mirov bi qedera (çarenivîsa) milyonan ji mî-

rovandîlleyîze. Hingê mirov dibe mirovê herî xîrab. Hîşyarbûn ji mirovî dihê xwestin. Ez tim dibêjim, xwezi kulên Kurdan kêmbûna û min xîzmet bi temenê (imrê) xwe yê çîllan nekiriba... an jî bila serokatîyê rast bimeşandan. Ji serokatîya rast pê-wisttîrîn tiştêk nîne. Wîlo ji emê bîkin. Min got, dema ku em rabûn, ez bi tenê bûm. Der jî vî ji berde; serokatî li ser çi dibe? Ma niha mirov dikare serokatîyê çawa bike?

- Tu dikari karê serokatîyê pay bikî. Bila barê te sivîk bibe. Bi rastî barekî giran û zehmet e.

- Kes rast xwe naxê bin vî bari.

- Emer İbîn El Xettab (xwedê jê razî be) digot, heke heştîrek li Iraqê bikujin, pêşî ez mesûl im.

- Rast e, niha hinek bi navê me li boşê xwînê dirijînin. Ne min heştîrê jî... ne di cih de xwîn dihê rijandin. Di Kurdistanê de zilma mezin heye. Rewşa hemû mirovan, rewşa gîştan xîrab e. Heke tu vî nebihîsî, tu ne misilmanî jî. Ev millet, milletê me ye. Her rojê bi hezaran caran digîrî. Çav weke le-bîyan heştîran dibarinîn. Kî wê bî-bin serok? Kî wê mesûliyetê bigîrin ser xwe? Gelek hene, na... wê xwe serxweş bikin û ji vî wezîfeyê birevin. Hinek ji her rojê li Ewropa serxweş dibin... vedixwun, kêfê dîkin. Ev vexwarin, di vir de jehr e, xîrab e. Ma heqê mirovî beye xwe ji mesûliyetê bi dûr bixe? Ez ji ne li diji jîyanê me. Ez ji jîyaneke xweş dixwazim... lê hema barê milletê me giran e.

Dema ku heval diçin şer, ez dibêjim hay ji xwe hebin, hûn xwe biparêzin, zû bi zû şehîd nekevin. Lê hema carnan radîzin, haya wan ji tiştêkî nabe, bi zanin bi karê xwe ranabin.

Belê, adaleteka weke ya hezretî Emer pêwîst e. Hinekên kulek dihatine cem wî, ew jî dil û bi hîşî li ser hatina wan disekînî. Lê mirovên me niha, li ber lingên wan mirov dimîrin nikarin rakin. Ma ku mirov ji van ji netîrse! Ka dîn, ka adalet... her tişt dikeve ber lingên wan. Vêca ev kes ji ne tenê li derveyî me, di hundîrê me de jî hene. Ez di nava rêzên PKK de, mirovên weha dîrî adaletê qebûl nakim. Yekî ku weha dijmin be, ez wî dipellixînim. Mîrov ji yên weha ditîrse. Kesên weha ji xwe nikarin çî mesûliyetekê hilgîrin ser milên xwe.

Ez her tim dibêjim, ez ji serokatîyê narevim. Lê hema ev kar bi rastî ji giran e. Ev jî me tevan re wezîfeyêke. Divê hûn ji aliyekî bigîrin ser xwe. Ez ne mecbûr im vî kari tenê bi serê xwe bikim. Hûn tev mecbûr in. Nola dilgemaran û qîrêj girtîyan bi xwe neleyizin. Gava we xwe naskir, hûn mecbûr in vî kari bikin. Hûn ji bi şeref in, mesûliyeta xwe bigîrin ser milên xwe! Bi çeka xwe ya rizgariya Kurdistanê neleyizin! Ma hûn nîzanî bi çi awahî ev çek ketîye destê we? Heke hûn bibêjin em xort in, em serberdayî ne û rabin bi kêfa dilê xwe bikin, ev tu caran nabe. Divê hûn wusa nekin. Di vir de, di vî pîrsê de şereki me heye. Xebateka me heye. Adalet, ji me re jî pêwîst e. Kî were gotin, serokatî ji me re gîring e. Ji bo gelê xwe, welatê xwe, emê serokatîya rast bikin hunera xwe. Kurd, heya niha bê serok bûn. Serokatî ji Kurdan re gelekî divê. Me got, ji xwe yê tew ne hazîr ez bûm. Lê dema ku ne wacib be, ez nakim. Lê hema iro milletê me serokatîyê dixwaze. Ev divê, ji sedî sed teviya welat vî dixwaze; li başûr, li rojhilat û li vir jî dixwaze. Ma ne wergî ye? De ezê çawa bikim?

- Kurd tev dixwazin, divê tu xwe bêtîr bişîdî.

- Tu dibêji divê ez xwe bêtîr bişîdînim, ne?

- Bi vî xurtbûna xwe tu herî ser dijmin, heza te roj bi roj wê xurtîr bibe. Milletê Kurd tev, bi te zor bawer

e. Her tiştên ku te çêkirine, li ber çavan in. Hêviya gelê me ewe û heye, ku neyarên Kurdan nola Şahê Îranê ji cihanê rabin. Ev ji nêrîna min e. Nîzanim, ma ev rast e yan ne rast e?

- Nerîna te gelekî rast e.

- Lê hema hûn pîrr tiştan dereng dihêlin, ez dibêjim ev jî ne baş e.

- Rast e, lê ez baş dizanim min di meha Gulanê de çî kir.

- Divê hinek heval herine perçeyên Kurdistanê yên dîn jî. Divê Partî bi wan jî bidin naskirin. Divê gelê me bizanibe, ku ev kar ne tenê yê vî Partîyê ye, karê wan e jî.

- Ji Ewropa re jî pêdivî heye. Ji bo menfeatên gel, xwezi min bikaribe ez xwe bi bikim 40 perçe. Ji bo vî daxwazê, ez li vir roj bi roj vî kari dikim û ev şervanên me ji her rojê derdikevin enişkeke (koşeyeke) welat û binek mesûliyetê radîkin ser milên xwe. Lê hema carnan nikarin, wê qimeta mezin bidine xwe. Carnan xwe baş nadine karên xwe mirînê zû qebûl dikine. Carnan mirînê qebûl dîkin, lê mesûliyetê qebûl nakin. Lewma ji zû dimîrin, şehîd dikevin. Lê em tev dizanin, mesûliyet ji mirînê pîrozîr û girantir e. Tiştê te gotî pêwîst e. Em tim li vir li ser wê pîrsê disekinîn. Em her heyekê (mehekê) pîrtûkeka wusa dîni-visin û derdixinin.

Ne ji niha ve em li ser vî pîrsê disekinîne. Ji salên heftîyan beya niha em vî dîkin. Lê disa ji kirînen me têrî nabin. Ez tim dibêjim, zarokatîya min di destpêkê de ev bû: Tiştê ku em iro hunda bikin xîrab e. Dijmîn diho disa di rojnameya "Hürriyet" de nûçeyeka derewîn belavkir. Got, di qampê de pevcûnek çebûye, APO birindar ketiye, belkî mirî be jî.

Armanca dijmin eve, ku morala millet bişikîne. Lê hema ev heqîqetêk ji derdixîne pêşya çavan. Ev jî eve; dijmin ji baş dizane ku serokatîya Kurdan hindekî jar e. Ji aliyê dîn jî, ez hindekî dixwazim serokatîyê bikim. Kesên bizanîbin serokatîyê bikin, kêmin. Ez hindekî vî kari dimeşînim. Lê hema sibê an ez hema yan tune me. Bi vî rengî dijmin dixwaze, bi me bileyîze û sal bi sal, roj bi roj van tiştan dike. Lewma divê em mesûliyetê tam bigîrin ser xwe. Divê em serokatîyêka tam bikin karê xwe. Pîrsa şeref û namûsê ji eve. Çî qasî tu heştîrên çavên millet kêmin bikî, çî qasî tu dilê millet geş bikî, ew qasî ji tu şeref û namûsê diparêzi. Şeref û namûs li gora vî girêdayê mesûliyetê ye.

Kesên dibêjin peyayên min hene, peyayên min fermanên min qebûl dîkin û min cîhekî xwe yê rîhet girtiye li diji dozê disekinîn. Ev axatîya di nava Kurdan de ye. Axayên wusa bê namûsên cihanê tev in. Te bi xwe dit, bi navê Kurdîyetîyê hinek axatîya xwe dimeşînin. Te qesrên wan ditin. Te peyayên wan jî ditin. Ez dibêjim, werin mesûliyetê rakin ser xwe, ew çavên xwe digirin. Mirînê qebûl dîkin û disekinîn. Li her derên Kurdistanê ev yek çêdibe.

Li ser vî erdê piçûk, li ser erdê Akademîya Mahsum KORKMAZ, serokatîya ku me dixwest çêbû. Nefes bi nefes, 11 sal in ez li ser vî pîrsê disekinim. Niha eve bi hezaran mirovên çekdar di bin destên me de ne. Tenê divê rast bimeşin... Divê bîkarîbin bimeşin. Hema destên xwe bibêjin, dikarin bi sedan mirovan bicivînin ser hev. Ev qasî derfet, me xistine destên wan. Ev qasî axiftin, me ji wan re birêkîrin. Ji tunebûnê me hebûneka mezin çêkiriye. Divê bizanîbin van tiştên hazîr bidine millet. Kurd ketiye, pîrr ji mesûliyetê dûr e, ev rast e. Tu ji dibêji xwe bêtîr bişîdîne. Lê diyar e tu hina min baş nasnakî. Ez di vî pîrsê de hunermend im. Heya ku ez dikarim, ez tiştêkî zû bi zû ji destê xwe bernadim. Min ji tunebûnê ev hebûn

çêkirine. Lê ji aliyekê jî, ez dixwazim, da ez mirovan neêşînim. Kes nîzanê ez bi çi awahî diçim ser mirovan. Ez wan baş nasdikim. Ev jî, ji min re wacib e. Heke mirov nekê, weke kevîreki ku ji baniyan dikeve wê bikeve. Meseleya me ne leyistok e. Ez xebatê dimeşînim, lê hema bi mirovekî her tişt nabe.

Rast e, dema ku serokatî tune be her tişt hunda dibe. Di 24 seatên de hunda dibe. Ev serokatîya min bi alîkariya millet e. Heke zirar bigîhîne, ev zirar zirarên digihîne milletê me ne. Xwîn, xwîna millet e. Ez tenê ji serokatîyê re, ne bes im. Niha serokatî heye. Di bin serokatîya me de bi hezaran mirov hene. Heya raddeyeka (dereceyeka) piçûk ji be, ji te re jî serokatî lazîm e.

Hûn tim dibêjin serok... serok!.. Wusa nabe. Ez wezîfeya xwe bi cih dihênim. Ez rapora xwe didime we tevan. Ger kêmasî hebin, bibêjin.

Ev cîhê ku min Kurdistan jê avakirî, nedihat bira kesî. Li dera ku tirba Atatürk heye, carnan ez diçûme wir. Min eskerên Kurd ên tîrbê diparastin li wir diditin. Ez bi wan re diaxîfîm. Ez vî li her derê ji dikim. Di van çîyan de tiştêk ji ber xwe çenedibû. Tu dibînî, niha ev der bûne bîngehek, ji bo çîyayên Kurdistanê. Akademîya me, ji vir Kurdistanê avadîke. Li Kurdistanê jî, li serê wan çîyan artêşa Kurdan çêdibe. Lê hema hevalên me divê jêhatî-tir bin, çetîr bizanîbin karê xwe bikin. Bi hezaran şervan di bin destê wan de hene. Divê bizanîbin şer bikin, divê bizanîbin kar bikin. Hinek ji şervanan hene, nîzanî nên bixwun. Tu kevçîyan didî destên wan, disa ji nîzanî pê nên bixwun. Tu nên diki devê wan, nîzanî bîcûn. Tu ji wan re ducûyî, lê vî carê ji nîzanî daqurtînin.

Di şer de ev jî hene. Ez nabêjim hema tenê bi çekan bîfikirin. Kes weke min ne dûr e, ji teqandina çekan. Lê divê mesûliyet werin bi cih anin. Tedrîb, tanzîm divê, da tu dijmin li erdê bîxî. Bila her kesek bizanibe, ku Kurd egîd e. Belê rast e, Kurd di şer de xurt e, cesaret li cem xurt e. Tu wî rast bin bikî, dînya pê nikarê. Her Kurdek ji serê çîyaki kevîreki bihavêje, dijmin nikarin li hemberê Kurdan bisekinîn. Lê hema Kurd her rojê li hev dixin. Gava vî lexistîna li hemberê hev, li hemberê dijmin bikin, ev bes e. Bi milyonan Kurd dixwazin çekan biteqînin. Wezîfeya wan yek e. Bila tîrs tune be. Her kes divê bîxwaze van tiştan bike. Ji 7 heya 70 salî, divê mirov serokatîya wan bike. Kurd bê serok mabûn. Gelê me digot, serok ji me dernakevin. Niha tu hevalan dibînî, dibêjin em ne layîqê serokatîyê ne. Lê ez dipîrsim, hûn layîqê çi ne? Nabe ku yek tim wan têvede! Weha nabe! Tu bi xwe, divê xwe têvede! Tu wê farmanan bidî! Tu ji dizanî di îslamîyetê de ferman (emîr) çi ne. Gava tu fermandar bi û vî yekê neki, li ber vî mirov diteqe. Mirînê qebûl dike, lê mesûliyetê qebûl nake! Ev kêmasî û xîrabiya herî mezin e, ku heya niha di nava me de maye. Di serokatîyê de heval şaşîtiyan dîkin. Ev ne heqê wan e. Zû hunda dibin û ji holê radibin. Dijmin wan zû tasfîye dike. Ne xwe, divê mirov bikaribe bibêje ez ji mesûl im, ez ji serok im. Ferman, emîr, biryar (qerar) ji me re ne jî. Jiyana rast eve. Jiyana bi şeref eve. Min berê ji got, dîn, îman û îslamîyet ji vî dixwaze.

Ev jî bo we jî pêwîst e. Ji ber ku tu dirokekê temsîl diki... diroka bav û bavpîran. Disa, daxwaza we çibe, em dikarin bi cih binin. Daxwaza milletê Kurd çibe, emê bi cih binin. Tiştê ji destê me dihê der, emê bikin. Ev hevalên ku tu niha wan li vir dibînî, çawa gihan hev? Bi rastî pênc qurîşên me tune bûn. Me fişe-

kek tune bû. Me tevan li vir ji tunebûnê peyda kirin. Bi zanebûna xwe, bi fedekariya xwe me peyda kirin. Dostan em baş naskirin. Di tin ku em dirust in, pak in. Ev cih dane me, cihê Akademiya Mahsum KORKMAZ dane me. Me bi şexsiyeta xwe, xwe da naskirin. Me xwe bi gelê xwe da naskirin û niha ew bi can û xwin xwe dide xebatê... Tu ji niha hati. Ez disa ji dibêjim, tiştê ji dest me werê eve. Niha hinek dibêjin, ma we çî kir, we çî nekir. Ez ji dibêjim, ma we çî da me, hûn çî ji me dixwazin. Lê hema tiştê em didine we, qimetên wan bizanibin. Ez ji gel re dibêjim, we ji bo Kurdaiyeyê, ji bo şerefê çî da me, hûn çî ji me dixwazin.

Rast e, belki me pirr tişt nedaye we. Disa ji pirr tişt di destê we de hene. Çek, ziman, pere, yekiti û hin pirr tiştên din. Bi rasti kirina van ne pirr e û ne zehmet e ji. Lê hema mirov bixwaze bike. Gava ev hatin kirin, wê ev ne hindik bin. Di siyaseta PKK de kesê ku bixwaze çekê bilivine, dikare heya dawiyê here. Tu kes têhn (ti) û birçî ji namine. Bi vi rengî ji, jiyana û şerefa mezin dihe parastin. Ev ne hindik e. Niha salên jiyana te nêzîkî 100 salan dibin, disa ji tu dibêji ji bo şerefa xwe. Ev tişt di nava rêzên me de xurt in... Her tişt li cem me hazir in. Çek, xwarin, şeref, ma hina em çî dikarin bixwazin? Jiyana mirov, şerefa mirov eve û ev ji me peyda kirîye û daye we tevan. Ji bo te ji ev weha ye. Mirov bi vi awahi dibe zarokê milletê Kurd, bi vi awahi mirov dibe xwedanê gelê xwe. Em ji dizanin, hina kêmasî pirr in. Niha kêmasîya ku ez bi xwe tîde me, belki kes ne tîde ye. Lê hema ez nasênim. Her rojê gavan li ser gavan dihavêjime pêş. Her rojê başbûnêka mezintir çêdikim. Ez nizanîm sekinandin çî ye. Me dem û zeman sekinandîye, me daye sekinandin, lê me xwe ne daye sekinandin.

- Ji doza mezin re, kar û xebateke mezin divê.

- Rast e, ji doza mezin re karê mezin hewce ye. Mirovên mezin ji, li ser armancên mezin çêdibin. Ev heval û gelê Kurd, divê tenê li ser armancên mezin bimeşin. Heya ku em mezin bibin, ev ji me tevan dihe xwestin. Ne ku ez dibêjim hema ez serok im, na... ez ji vê hes nakim. Şeref û mezinbûn ji me tevan re pêdivî ye (lazim e). Alem tev pêş ve çûye. Bi asmanan ketiye. Tu nuh bimeşî, ev derengi ye, nabe. Her mirovek dikare tiştêkî bike. Ez bawer nakim, ku kes nekaribe tiştêkî neke. Tu ji dikari tiştêkî biki. Bila mirov kesi piçûk nehesibîne.

- Mirov dikare pirr tiştan bike, ne tiştêkî bi tenê.

- Rast e. Kirin ne tenê teqandina çekan e. Çek ji sedî yek e. Heya niha min çek nehavêtiye destên xwe. Lê hema dikime, ku heya niha ez çekan peyda dikim.

- Tiştên din ji hene. Heke ew ji werin cih, ne hewceyê çek teqandîne ye. Heke em destan bîdin hevûdu, ji xwe çek ji bini ne hewce ne.

- Êdî siyaseta divê. Ger em gişt bibîna yek, em tev rabana, bê çek ji me dikaribû dijmin bida revandin. Lê hema niha çek lazim in. Çima? Ji ber ku gel hina ji razabî ye. Teqandina çekan me hişyar dike.

- Teqandina çekan ji mezbûriyê ye. Gava mirov bê heval, bê dost, bê hêz be û zor û zîlm lê were kirin, mecbûr dimîne ku çekan biteqîne. Mirov pirr be, ne hewceyê çekan e.

- Di xebata me de çek çî ye? Tenê bi çekan tu dikari zor û tengiya li ser xwe biçirîni. Niha çek di destê me de, ji bo yekitiya gel e. Çek ji bo tanzim kirin û wek hevîya gel e. Rast e, heke em tev bibana yek, wê demê çek ne hewce bûn. Wê demê me dikari em çekan bihavêjin. Armanç

yek be, milyon mirov yek bin, kes nikare xwe nêzîkî welatê wan bike, kes nikare xwe nêzîkî perçiqandina şerefê bike. Di bin van şertan de, ji çekê pê ve ne mimkim e, ku tiştê bikaribe te xilas bike. Lewma em çekên xwe diteqînin. Lewma em pirr qimetê didin çekên xwe û dixebitin ku di cih de biteqînin. Divê li ser vê bingehê em bibin yek.

Lê hema ez disa ji nabêjim, ku bili çekan çî karên din ji tune ne. Na, çek ji sedî tenê yek e. Belki tenê xort

dikarin çekan biteqînin. Lê hema yên mina te, zarok, jin... tev dikarin tiştên mezin bikin û kirin ji. Li Cizira Botan, li Nisêbinê kirin... ev ji karekî mezin e. Cihan pê hesiya. Karekî bê çek bû. Ji bo millet tev kar heye. Bila kes nebêje, ji bo min çî kar nine. Di kar de cihê her mirovekî heye. Li xwe binêrin û cihê xwe bigirin. Hûn dikarin her tiştî bikin. Berî her tiştî nêrîna xwe paqij bikin. Baweriya xwe xurt bikin. Ev ji karek e. Tu nikari bi çekan biki, bi çî û daran lûxe, bi zîmanê xwe here şer. Heke tu bibêji zîman ne bes e, bi çekan lûxe. Heke tu serokatîyê dixwazi, were cem me. Ka tu heya ku dikari serokatîyê biki... Nikari, karên piçûk hene, wan bike. Ji her yekî re bi awakî kar heye. Bi qasî imkanên xwe bike. Mesûliyeta xwe nasbike. Armanca te çî ye, ne çî ye? Di dirokê de nimûne (misal) hene. Armanç hene, mesûliyet hene, wacib hene. Lê hema hinek sistiyê dikin. Qomutanên wusa wê bimirin. Heqê wan idam e. Tu bi wezîfeya xwe bileyizi te bikevî.

Min got, bi xwe bileyize bi wezîfeyê neleyize. Di vê dema nuh de milletê Kurd van tiştan bin dibe. Dijmin ew pirr ji mesûliyetê bi dîr xistibû. Min nedixwest ez tenê bi vî kari rabin, lê hema ez mecbûr bûm. Çima? Kes xwe nêzik nedikir û hina ji nake. Dijmin, gel ji van tiştan bi dîr xistiye. Pere û agir ji gel re hazir kirine. Hinek ji êgir ditirsîn. Dijmin dixwaze hinekan ji bi milyon pere ji heqîqetê bi dîr bixe. Gelek, weha bi navê Kurdaiyeyê bûne tîcar. Ewropa zengîn e. Peran ji bo van kesan dirêşîne. Li alîkî tirs û li alîkî pere. Bila ne ev û ne ew, bila em ji rê dîr nekevin... jiyaneke rûswa qebûl nekin!

Li Kurdistanê iro rasti gihiştîye ku derê? Ne rev çare ye û ne ji pere çare ne û ne ji tirsê ji dijmin. Jiyana rast û bi şeref di hundirê KKK de heye. Di sala 1990'an de ev îspat bû. Bi rasti ez dibêjim, tev bibin serok û di cih de xwe bi pêş ve bixin. Em heya niha hin bûne ku em bi xwe bileyizin, ji bin re bi serokatîya PKK bi xwe ji bileyizin. Ez dibêjim, vê nekin. Ji ber ku ez dibînim, dema mirov gotineka hişk bi hinekan re dike teng dibin. Heke hûn bi riya PKK bileyizin, hûn çavên min ji bin, ezê wan çavan derêxim û çekim

erdê. Niha di bin mesûliyeta min de li Kurdistanê kar dimeşe. Heval û gel min serok dizanin û serokatîya min ji nasdikin. Hûn tev dikarin bi me re bimeşin. Heke hûn dixwazin dijminahiye bikin, bi zanebûn bikin. Lê hema ji bin re hûn bikin, bi fitnan hûn bikin, hûn her tiştî li hev bixin, ev qebûl nabe. Nabe ku bi navê Kurdaiyeyê hinek bi Kurdaiyeyê bileyizin, bi navê PKK bi PKK bileyizin, bi navê serokatîyê bi serokatîyê bileyizin. Ev ji te re mirina

me. Ez ji bo we diêşim, barekî giran e, lê hema ji me re ji serokatî lazim e. Ez çî qasî xwe ji serokatîyê bi dîr dixim, ez ew qasî mecbûr im serokatîyê bimeşînim. Ji bo Kurdan ji sedî sed ev divê. Em niha bingeha serokatîyê çêdikin. Niha hûn temsîl ji dibin. Millet pê radibe. Bi can bi xwin xwe dide ber. Niha bûye heza yekê û li hemberê dewletê disekîne, di cihanê de Kurdaiyeyê îspat dike û di riya serxwebûnê de hebekê dimeşe. Ev destpêk e, karê mezin ji

kari, bi gundî xwe ji bikaribe. Tevan bide ser riya rast. Hûn tev dikarin van xebatan bikin. Ji ber vê, serokatî ne ya min tenê ye. Serokatîya we tevan e. Rabûn ne ji bo min tenê ye. Ji bo we tevan e. Bila kes xwe zarok nebîne. Bila kes negirî. Bila em hemû çavên xwe vekin. Bila em hemû zîmanên xwe bilivînin. Bila em hemû li ser qedera xwe bimeşin. Ev wê me tevan bigihîne jiyana.

Ez vê baş fêmdikim. Ji ber vê ez çî caran mirinê qebûl nakim û heya dawiyê ezê serokatîyê bimeşînim. Tu dizanî, tiştê ku tu kesi li Kurdistanê nekirî û nehani bira xwe, me kir. Ji tunebûnê me ev qasî tişt peyda kirin. Ji vê û bi şûn ve, hûnê qimetê van zanibin û hûnê xebata xwe bikin.

Rawşa me eve. Bi hatina te re ji, em vê raporê didine gel. Disa ji qerar qerara we ye, qerara millet bi xwe ye. Ki diçe kîjan derê dikare biçê. Hûn çî bikin herin bikin, ji bo rizgariya Kurdistanê rasti tenê eve. Tu ji qerara xwe bide. Gava te da ji, li ser bimeşe. Tu ji gelê me billî ne. Ez di şexseki de milleteki dibînim. Millet xwe dike şexsiyeta kesekî. Mirovek dikare milleteki tev bike dilê xwe û di dilê xwe de biparêze... Bila rojek werê, tu ji bibêje, min milletê Kurd parast û ji xirabiyê derxist, pak kir. Kesek dikare pirr tiştan bike. Şexsek xwe bigihîne rastiya gel, dikare wî milleti di şexsiyetekê de bike yek. Ez bi xwe vê dikim. Hûn tev dizanin, rabûna min, mezinbûna min, bi navê milleteki ye. Bi navê mirovatîyê ye. Alem ji dizane, gel ji dizane. Bi rasti ez tu caran naxwazim ku navê min ji hebe, milletek li holê heye.

Bila millet bi te re mezin bibe. Serxwebûn û azadî bi te re bilind bibe. Tu weha biki kesek ji te mezintir tune. Hingê tu serokê tamî û ev ji me re geleki pêwîst e. Min berê ji got, dema ku em nuh rabûn gel ji me bi dîr diket. Niha bi hezaran xwe digihînine me. Êdî millet ketiye ser riya rast. Bi xwîna şehidan ev çebûne. Bi rasti, her şehideki me di dirokê de cihêkî mezin girtiye. Ez nuh piroziyan baş nasdikim. Ew mezin in. Di bin serokatîya me de ew şehid ketine. Di şerê eşîrvanî de mirov nabe şehid. Kesên weha ji bo şexsan dîmirin, ne şehid in. Lê hema di PKK de ji sedî sed ji bo serxwebûn û azadiyê, ji bo şerefê, ev şehid çebûne. Bi sedan çebûne. Mirovên Kurd li ser riya wan wê bimeşin.

Bila her kesê dev ji leyistokan berde. Divê hûn ji berê xurttir bimeşin. Ji vê riyê pê ve çî rê tune ye. Kes nikare bi me bikene û ne ji dikare me ji rê derxîne. Bila dînya li hemberê me bisekîne, disa ji emê weha bimeşin. Em alîkariya kesî naxwazin, emê alîkariyê ji xwe bixwazin. Ev bes e, gava tu biserbixîni... bes e. Hingê tu dikari alîkariyê bîdî alemê ji. Di diroka me de ev îspat bûye. Bi rasti, ku mirov bi van imkanan bimeşe, dikare her tiştî bike... emê bimeşin. Disa ji dibêjim, bi mirovekî her tişt naqede. Heval, hûn tev dikarin li ser pîrsê bisekinin. Ditina xwe bibêjin. Kêmasiyan bibêjin. Ez her demê hazir im, ku xebata xwe bikim. Di destpêkê de ez ji mamhostayan hin bibûm. Ji imamê gund bigire heya mamhostayên zanîngehê, ez ji we tevan hin dibim.

Ji bo hatina te ji ev qasî bes e. Axiftina me, bû dersek ji hevalan re û ji gel re ji. Di dawiyê de tu dixwazi tiştêkî bibêji? Kerem bike.

- Mirov ji xwe re dike. Ji gelê xwe re dike. Kes ji kesi re nake. Ki xizmetê bike, ji xwe re û ji teviya Kurdan re dike. Dirustî di her kari de divê. Heke dirustî tune be, gelê mirov diçe. Heke gel çû, mirov ji diçe. Li dawiyê, ez geleki spasî we dikim û serkeftina we dixwazim.

vê û bi şûn ve ye. Ev heval tev xort in. Millet ji tev radibe. Êdî bi dozê bigirin û bernedin. Îro ez bikevim, biçim, hûnê ji min bi deh caran bêhtir serokatîyê bi cih binin. Lewma ez dibêjim xwe li erdê nedîn, her tişt di dest we de ne.

Dema ku ez nuh rabibûm, du gotin tenê ji tune bûn. Dev ji vê ji berde, em ji çek û berikan (fişekan) ji ditirsîyan. Em ditirsîyan ku ji kêleka polisekî ve derbas bibin. Îro ordiya dijmin nikare here serê çiyayên me. Îro dengê PKK dengê şoreşgeriya herî mezin e di cihanê de. Qimeta vî tiştî baş bizanibin û weha karê xwe bimeşînin. Kesên dibêjin, pêşengi ji me re ne lazim e, emê pê bileyizin, lêxin, li her derê li wan bixin. Jiyana xwe bi şeref bihajo. Qanûna PKK eve. Bi dil û can, hûn tev bi min re ne. Gel ji dibêje, "xwedê te ji me re bihêle." Ez ji dibêjim, bila xwedê me tevan bihêle. Ez tenê yek ji we me. Hûn tev nola min bikin û barê xwe nehavêjin ser milên min. Ev ne rast e. Heke welê bibe, bi serokatî wê were kenin. Bi serokatî nekenin. Bila her kesek barê xwe rake û masûliyeta xwe bizanibe. Sibê em welat rizgar bikin, emê erdê li gora adaletê belav bikin. Emê azadiyê ji bi adaletî belav bikin. Ji zarokan heya kalan, axatî ji tu kesi re namine. Tiştên ku çêbibin, disa li gora adaletê wê çêbibin, vêca çî sererdi û çî bînerdî. Îro em di dema billind kirina şer de ne. Serokatî çî ye? Tu niha şerî çî qasî dimeşîni? Çî qasî hazirîyan dikî? Tanzîman dikî û wan dihafo yî? Îro kar eve. Sibe, di rizgar kirina welat de her tişt ji bo azadiyê ye. Karê ku em dikin, iro ji bo vê ye. Dihê (tê) fêm kirin, ne? Tu ji fêmdikî? Ev heval ji fêm dikin, millet ji fêm dike.

Kesê ku fêm bike û neke, ew bi xwe dileyize. Ev qebûl nabe. Heke tu bi gotinekê hin bûyî bibêje. Heke çî bi destê te ket, li xayinê li gundê xwe bixe. Çek bi destê te ket, li komên xayînan bixe û li wan bireşîne. Li ser rastiye bibin yek. Îmkan di destê te de hebin neseke. Her demê xwe nuh bike. Ji riya xirab derkeve. Tu nekaribî hakimê tiştêkî bi, hakimê xwe be. Kesê ku dibêje ez ne hakimê nefsê xwe me, ew mirî ye. Heke tu dibêji ez hema, ne xwe bi xwe bikaribe. Te bi xwe kari, bi mala xwe ji bikaribe. Te bi mala

“Nimêj û rojiya mezintir şerê ji bo rizgar kirina welat e”

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Xwendevanên hêja,

di vê hejlmara rojnameya me Berxwedan de, em axiftineka Sekreterê Giştî yê PKK Abdullah OÇALAN bi oldarê welatparêz Mele Evdilrehman re, ku roja 23'ê Gulanê 1990'an di Akademiya Mahsum KORKMAZ de li pêşiya şervanên ARGK bi zimanê Kurdî çêbûye, diweşînin.

Ji ber ku ev axiftin ji aliyê naveroka xwe gelekî pêwîst û bi taybetî ye û li gora daxwazên demê bang li gelê Kurd di riya xebata şoreşa serxwebûn û azadiya Kurdistanê de dîke, her weha glêrdan û pêwendiyên olî bi şoreşa Kurdistanê re dafîne ber çavan, me weke delameteka xwe ya pêşemîn dît, ku em vê axiftinê bi tevayî belav bikin.

Bi belav kirina axiftinê, bi vî awayî rûpelên rojnameya me yê Kurdî bi tevayî tîji dibin. Ji ber vê jî, derfeta me namîne, ku em bikaribin nivîsên li ser nûçe û pêşketinên rojane û berdewamên nivîsên din di vê hejlmara rojnameya me de, çap bikin. Nivîsên dimînin û hemû nûçeyên din, emê di hejlmara pêşîn de dîsa biweşînin.

Hêvî û daxwaza me ewe, ku hemû xwendevanên me sîd û feydeyên mezin ji vê axiftina Serok hilbigirin.

Berxwedan

- Kurdayeti li cem wan dihat û dihê du qurîşan.

- Ew salên te, ku derbas bûne, tev di avê de çûn, welê?

- Erê bi xwedê. Ji kerema te, ez hinekî bi firehî li ser vê bixîfîm.

- Fermû, kerem bike.

- Hevalno! Çiqasî parti hene min tevan nas kiriye. Nebêjin ev mirovekî kal e, tiştan fêm nake, na... Li gora temenê (imrê) min û kesbûna min, min gelekî ji jiyane zanabûn rakiriye. Lê hema mixabim, ez caran tiştan zû ji bir dikim. Ev jî, ji ber kalbûna min e. Hûn ji dizanin, gava mirov pir dibê, tiştan jî, zû ji bir dike. Heya niha, çi qasî parti li Kurdistanê derketûbin, tev bi gelê me leyistine. Her partiyek ji wan, çar-pênc kesan daye dora xwe û bi riya wan bi gel dileyizin. Ji vî hinek gemar standine, ji wê dewletê hinek girtine... û xwe weha zengin kirine; ji xwe re xani û qesr çêkirine, peran (diravan) xistine bankayên biyaniyan. Bi taybetî, ez li ser PDK-Iraq dibêjim, partiya ku heya niha ez têde bûm. Heya niha ji ez di vê partiyê de me û hina tevli partiya we nebûme. Ew axa Kurdistanê, bi zêran firotine dewleta Iraqê... belê gelê me bi hesani firotine. Lê hema Kurdên Îranê ne wusa ne. Kurdên Îranê baş in. Lê hema li Kurdistanê Başûr Kurdayeti tune... Heya niha bêhna Kurdayetiye ji kîjan mirovî hatibe, serê wî jêkirine, wî kuştine. Bi xwedê ez bi xwe ji bi

vê rast û ji dil dibêjim, ne ku ez niha pesna we didim an jî ji ber ku ez li cem we me van gotinan dikim, na... ez bi xwe çi qimetê nadime tişteki weha. Ev dar û berên ku hûn li dora xwe dibinine, eger hemû bibin hovên har jî, ez disa natîrsim. Nola dema pêxember, vê rojê gelê Kurd tev li we dinêrê. Divê hûn bikaribin xizmeta xwe ji dil bikin, xwe xurt bikin. Heya ku hûn dikarin kar bikin, yekitiya xwe biparêzin, rê nedine leyistokên dijmin û peyayên wan. Heya ku hûn bikaribin ji gel re baş bin, ev qasî ji hûnê jêhati bin. Bila zimanê we bi gel re şêrin be. Mirov bi zimanê xwe dikare her tiştî bikê. Hûn bi birayên xwe yê Kurd re baş bin. Doza xwe bi wan bidim fêm kirin. Bêjine mirovên Kurd, bila her yek ji me xizmeta Kurdistanê bikê. Şerefa me tevan Kurdistan e. Em yek bi yek, em ji bo xwe û ji bo gelê Kurd in... ev dihê ku yekîti xurt bibe. Bi vî rengî mirov bêhtir nêzikê Kurdayetiye dibê... Min gotinên xwe pir dirêj kirin, min rê neda Serok, li min bibuhurin... ez pîr pê ve çûm... peyivim.

- Na, na... fermû bibêje.

- Çavê millet li we ye. Min gelek ditine, digotine min, ji PKK pê ve kes nikare me xilas bike. Bi rasti ev şerefe mezin e. Vê şerefê ji dest xwe bemedin. Ji ber ku çavê gel li we ye, serxwebûna Kurdistanê û azadiya gel bi destên we ne, divê hûn ji bi vî çavî li

xwe re yî, ne wergî ye?

- Ji dema ku min xwe nas kiriye, ez bi Kurdayetiya xwe re me.

- Tu pê re bûyî, ne?

- Belê, erê bi xwedê.

- Te Kurdayetiya xwe tim diparast, ne wergî?

- Belê.

- Tu li ser neleyisti?

- Na.

- Ev baş e, gelekî baş e. Ji xwe ev jiyana baş te gihandiye vê derê. Tu jî dirokê hati, tu jî demeke pîr dîr, tu jî diroka dîr hati vê derê.

- Belê.

- Mirov dikare bibêje, ji dema ku Komara Tirkîyê avabûye, tu li diji wê disekini?

- Belê.

- Te zagonên (qanûnên) Tirkîyê nepejirandin (qebûl nekirin)?

- Na, min tişteki wan qebûl nekirîye. Tu caran min ev nekirîye. Heya, min zimanê wan ji negirîye. Hevalên min digotin min, em te fêrî zimanê Tirkî bikin, min digot wan na, ez xwe hîni zimanê Tirkî nakim.

- Glr û hêrsa te li hemberê dewleta Tirk hebû?

- Belê hebû. Lê niha ez dibêjim, disa ji divbû ez hîni Tirkî bibama. Dihê gotin, "Kesê ku zimanê milletekî bizanibe, dikare xwe ji şerê wî milleti biparêze."

- Dema Şêx Seid bi serihildanê rabû, tu çend salî bûyî?

- Ez xort bûm.

- Ji wê demê û pê ve, li Kurdistanê gelek serihildan pêkhatine. Te tevan dît, ne?

- Belê, Dêrsim...

- Geliyê Zilan jî.

- Husên Paşa jî... me gelek jê dît, em di nav de bûn.

- Te encama şerê Barzani jî dît, ne wergî?

- Belê, şerê Barzani jî.

- Tu ketî nava wan?

- Belê.

- Çi qas sal? Ji pêşî ve tu bi wan re bûyî, ev bûn çend sal?

- Ji dema Mahabadê, ji dema Mahabadê çû. Ji wê demê ve min wan nas kiriye. Dema Komara Mahabadê têk çû û heya niha, min navê wan bihisîtiye, ez bi wan re bûm.

- Ji hingê ve, çi kêmasî neketine Kurdayetiya te?

- Ne, çi kêmasî neketinê. Roj bi roj Kurditiya min xurttir bûye.

- Di encamê de niha tu temen mezin, tu kal bûyî. Mirov dikare bibêje, bi Kurdayetiya xwe tu niha gihîştî 97 salan?

- Belê.

- 97 sal ne hindik in. Temenê (imreki) mezin e. Lê hina ev gişt zarok in... ji rayê (koka) xwe hebe-kê bi dîr ve ketine.

- Bi rastî min zemanê kalên wan jî derbas kiriye.

- Belê... tu ji kalê wan jî mezintir î. Eve tu dibini, dijmin pîr bi van leyistiye. Bi çanda wan, bi edeb û exleqê wan leyistiye... bi zanabûna wan leyistiye. Dijmin pîr bi wan leyistiye.

- Mirov nikare gili û gazinan ji wan bikê.

- Rast e, mirov nikare ji wan bikê, lê hema disa ji dijmin vê bi wan kiriye, ne bi hinekî dîn.

Sekreterê Gelemperî yê PKK Abdullah OÇALAN: Kerem bike, fermû li vir rûne.

Mele Evdilrehman: Xwedê we zêde bikê, xwedê bi we re bê.

- Dê û bavên wan, wan hîni tişte-kê nekirine. Ev tev hina zarok in, hina nezan in.

- Rast e.

- Ev di bin destê faşistan de mezin bûne, Ataturk û peyayên wî wan mezin kirine.

- Belê, ji sedî-sed rast e.

- Ji ber vê yekê, mirov zû nikare baran li pişt wan bikê. Pir zor û zehmetiyan dikişînin. Ji aliyê din, bi exlaqê wan hatiye leyistin, bi terbiya wan leyistine. Di dibistanên Tirkî de, di mektebên Ataturk de mezin bûne... hîn (fêr) bûne. Ji ber vê yekê ez dibêjim, bi exlaqê wan hatiye leyistin. Bi rasti, em bi zorê tiştan bi wan didin naskirin, zû bi zû nikarin tiştan fêm bikin. Ji aliyekê jî, Kurdayetiya wan ji holê rabûye. Ji Kurditi pîr dîr ketine. Kesên Kurdayetiye dizanin jî, dev ji xwe berdane. Te bi xwe, Kurdayetiya yê din jî dît; Kurdayetiya eşîrî, Kurdayetiya Barzani. Ev ne Kurdayeti ye; her tiştên wan jî bo malbatên wan bûn. Ew bi her tiştî leyistin. Ji berê ve bi Kurdistanê dileyizin. Yek caran ez dibêjim, di nava wan kesan de, ku bi navê din (olî) diaxifin, gelek munaflîq hene. Ew munaflîqên herî mezin in. Bi gelê me leyistin û hina jî dileyizin. Li vê dawiyê baş xweya dibê, ki yê dirust e, ki ne yê dirust e. Te çend salan meleti kiriye?

- Bi xwedê min bi xwe meleti nekirîye. Lê hema ev çil-pêncî sal in, ez di warê olî (dîn) de dixebitîme.

- Te çi jê fêm kiriye?

- Min tişteki jî, jê fêm nekirîye.

- Têde tişteki hebû, ku te pê milleti zana bikira?

- Têde tişteki tune bû, ku ez bi xwe jê fêm bikim.

- Tu dibêji, çi encamek jê derneket. Lê hema disa ji te dixwest bi bawerî hinek tiştan biki?

- Belê.

- Ma tu bi PDK (Partiya Demokrat a Kurdistanê Iraqê) re ji mayî?

- Belê, ez mam.

- Tu çend salan di nava wan de mayî, têkiliyên te bi wan re çi qasî dirêj kirin?

- Hema ji roja ew derketine û heyani dema niha.

- Di encamê de te çi dît, te çi ji wan fêm kir?

- Di encamê (neticê) de min tenê xiyaniyê dît.

- Xiyaniyê, ne!..

- Min firotina milleti Kurd dît. Erê bi xwedê!

- Ticaretê (bazarganiyê) bi milleti me dikiran, ne wergî?

- Belê, bi firotina gel xwe zengin dikiran, dikin.

- Dibêjin, ku ew gelek dewlemen-dî ji bo xwe komkirine, xwe û malbatên xwe gelekî zengin kirine, ma ev rast e?

kotekê ji destê wan xilas bûme. Çima? Ji ber ku bi min re Kurditi hebû. Min tîm ji xwe re digot, ma gelo wê kengê serê min bibirrin. Lê hema bi ferman û destûra xwedê ez fîlitim. Kin were gotin, ki Kurdayeti ji dil daxwaz dikir, wî didan ber gullan û dîkuştin.

Ez, ji bo parastina Kurdayetiya xwe hatime vir. Ji bo tişteki din ez nehatime. Niha millet tev li we dinêrê. Ki welatparêz be, ki hebe dibêjê, PKK xilaskarê Kurdistanê ye, heke ew nekin tu caran kes nakê. Bila haya we ji vê hebê, bila hûn tu caran nekevin. Hûn hêviya gelê Kurd in. Ez

xwe binêrin. Ji dil xizmeta vî gelê bindest bikin. Pêşiya gelê xwe vekin. Riya gel ronahî bikin... bila mirovên me bizanibin welatparêzî çiyê, bila bizanibin ku axetî, şêxîti, êl û eşîrvani tu caran me xilas nakin. Hinek ji ber xwestekên dilên xwe bi gelê me dikenin, bi gelê me dileyizin.

Bê şik e, ev gel wê rojekê mafên xwe bistine. Kesên xînzî ji wê mafê xwe bistinin. Bila were zanin, heya ku dinya heye, ev gel jî wê hebe, naqele... wê azadiya xwe bibine.

- Ez guman dikim, ji dema Şêx Seid û heya niha tu bi Kurdayetiya